

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Інституту вищої освіти НАПН України

8 січня 2024 р.

Протокол № 1/1

Директор

Олена ДРАЧ

Звіт
про діяльність
Інституту вищої освіти НАПН України
за 2023 рік

Київ – 2024

З М І С Т

ЧАСТИНА І

I. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ УСТАНОВИ	5
II. ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	17
II.1. Інформація про виконання Програми спільної діяльності МОН і НАПН України	17
II.2. Фундаментальні дослідження	18
II.2.1. Загальна характеристика завершених фундаментальних наукових досліджень за тематикою НАПН України	19
II.2.2. Загальна характеристика перехідного фундаментального наукового дослідження за тематикою НАПН України	43
II.4. Публікації	46
II.5. Найвагоміші результати наукових досліджень та/або діяльності установи	47
IV. УПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	48
V. ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ	51
VI. ПРОВЕДЕННЯ МАСОВИХ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИХ ЗАХОДІВ	53
VII. ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ	60
VII.1. Підготовка здобувачів на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівнях вищої освіти	60
VII.4. Робота спеціалізованих вчених рад	62
VIII. НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ЗВ'ЯЗКИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ	64
VIII.1. Науково-інформаційна діяльність та зв'язки з громадськістю	64
VIII.2. Інформаційно-комунікаційні технології в діяльності установи, закладу	64
IX. МІЖНАРОДНЕ НАУКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	67
X. РОБОТА ВЧЕНОЇ РАДИ	75
XI. ДІЯЛЬНІСТЬ РАДИ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ	80
XII. КАДРИ	83
XIII. ФІНАНСУВАННЯ. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	84
XIV. ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НАПН УКРАЇНИ НА 2023-2027 РОКИ	86
XV. ВИСНОВКИ	89
XVI. СПИСОК ОСНОВНИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ	92
ДОДАТКИ. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ УСТАНОВИ (у таблицях)	99

Таблиця I.1.1. Членство вчених установи / закладу в агентствах, експертних радах, комісіях, комітетах, робочих групах тощо	91
Таблиця I.1.2. Членство вчених установи / закладу у редакційних колегіях наукових періодичних видань	105
Таблиця I.2.1. Рецензування рукописів видавничої продукції (друкованих та електронних видань) для рекомендації їх до публікації (друку)	109
Таблиця I.2.2. Рецензування рукописів статей для наукових періодичних видань	109
Таблиця I.3.1. Експертиза законодавчих і нормативно-правових документів	112
Таблиця I.3.3. Експертиза дисертацій на здобуття наукових ступенів кандидата наук (доктора філософії) та доктора наук	113
Таблиця I.4. Інформація про висвітлення результатів діяльності в інформаційному науково-освітньому просторі	114
Таблиця I.5. Інформація про представлення установи в Електронній бібліотеці НАПН України	115
Таблиця II.1. Виконання наукових досліджень у 2023 році (одиниць)	115
Таблиця II.3.1. Продукція, підготовлена/опублікована за завершеними у 2023 році фундаментальними дослідженнями (частина I)	116
Таблиця II.3.2. Продукція, опублікована за завершеними у 2023 році фундаментальними дослідженнями (частина II: статті)	120
Таблиця II.3.3. Продукція, опублікована за завершеними у 2023 році фундаментальними дослідженнями (частина III: тези)	122
Таблиця II.3.4. Наукові результати фундаментальних досліджень, завершених у 2023 році (частина 1: кількісні показники)	123
Таблиця II.3.5. Наукові результати фундаментальних досліджень, завершених у 2023 році (частина 2)	124
Таблиця II.5.1. Продукція, підготовлена/опублікована в ході виконання наукових досліджень у 2023 році (частина I)	143
Таблиця II.5.2. Продукція, опублікована в ході виконання наукових досліджень у 2023 році (частина II: статті)	145
Таблиця II.5.3. Продукція, опублікована в ході виконання наукових досліджень у 2023 році (частина III: тези)	147
Таблиця II.6. Дані щодо найбільш вагомих результатів наукових досліджень у 2023 році (до 3-х найменувань підготовленої продукції)	149
Таблиця II.7. Відомості щодо результатів створення та використання об'єктів права інтелектуальної власності	152
Таблиця IV.1. Упровадження результатів наукових досліджень	153
Таблиця IV.2. Упровадження результатів наукових досліджень за видами продукції	157
Таблиця IV.3. Динаміка впровадження результатів наукових досліджень	159

Таблиця V.1. Наукові періодичні видання, засновником або співзасновником яких є Інститут вищої освіти НАПН України	160
Таблиця VI.1. Організація та проведення науково-практичних масових заходів	165
Таблиця VI.2. Участь у науково-практичних масових заходах	166
Таблиця VII.1.1. Підготовка здобувачів на науковому рівні вищої освіти	167
Таблиця VII.1.2. Підготовка здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (випуск аспірантів)	168
Таблиця VII.1.3. Підготовка здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (прийом аспірантів)	169
Таблиця VII.1.4. Працевлаштування аспірантів та докторантів, які навчалися за державним замовленням	170
Таблиця VII.1.5. Впровадження та застосування гендерно орієнтованого підходу у підготовці наукових і науково-педагогічних кадрів	171
Таблиця XII.1. Кількісний і якісний склад наукових працівників	172
Таблиця XII.2. Дані про професійні кваліфікації наукових працівників	173

ЧАСТИНА II

Анотований перелік наукових розробок, рекомендованих до впровадження	174
--	-----

ЧАСТИНА І.

І. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ УСТАНОВИ

Інститут вищої освіти НАПН України (далі – Інститут) створено Постановою Кабінету Міністрів України № 988 від 7 червня 1999 р. та рішенням Президії Академії педагогічних наук України №1-7/6-61 від 16 червня 1999 р. № 1-7/6-61.

Метою діяльності Інституту є:

- ✓ організація та проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень, спрямованих на розв'язання актуальних теоретичних, методологічних і практичних проблем розвитку вищої освіти;
- ✓ надання консультаційної та науково-експертної підтримки у галузі вищої освіти;
- ✓ професійна підготовка і підвищення кваліфікації наукових, науково-педагогічних, педагогічних та інших працівників сфери вищої освіти;
- ✓ розроблення та впровадження в освітню практику науково-методичного, психолого-педагогічного забезпечення розвитку національної системи вищої освіти, її входження у європейський простір вищої освіти та європейський дослідницький простір;
- ✓ сприяння стійкому та інноваційному розвитку університетів України задля зростання їх впливу на соціально-економічний, політично-правовий та духовно-культурний розвиток суспільства, держави, громадян.

Наукові дослідження в Інституті здійснюються відповідно до «Пріоритетних напрямів (тематика) наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок Національної академії педагогічних наук України на 2023-2027 роки», затверджених Загальними зборами НАПН України від 7 квітня 2023 р., а також перспективних та тематичних планів наукових досліджень.

Тематика наукових досліджень у звітному році погоджувалася, затверджувалася й координувалася Відділенням вищої освіти НАПН України і була спрямована на:

- ✓ реалізацію основних положень Конституції України;
- ✓ виконання заходів, визначених:
 - Законами України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про інноваційну діяльність», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про наукову і науково-технічну експертизу»;
 - іншими нормативними документами України.

Діяльність Інституту в умовах воєнного стану в Україні

За складних умов воєнного стану колектив Інституту продовжував ефективно здійснювати статутну діяльність. Тематика наукових досліджень Інституту зазнала трансформацій і спрямована на реалізацію потреб і вимог воєнного стану та повоєнного відновлення країни. У звітному році в Інституті розпочалося виконання наукового дослідження «Теоретичні основи і механізми взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України», завданням якого на 2023 рік було обґрунтування теоретичних основ і аналіз провідного зарубіжного досвіду взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України.

Учені Інституту долучалися до експертної оцінки низки нормативно-правових актів, зокрема надавали пропозиції до проєктів: «Пропозиції щодо відновлення освіти на деокупованих територіях», «Пропозиції до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо визнання результатів навчання осіб, які проживають на тимчасово окупованій території України», «Пропозиції до Дорожньої карти реалізації

Стратегії когнітивної деокупації Криму», «Пропозиції щодо змісту Дорожньої карти відновлення освіти на деокупованих територіях».

У 2023 р. вчені Інституту взяли активну участь у підготовці Науково-аналітичної доповіді «Вища освіта України в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення: виклики і відповіді», представленої в листопаді 2023 р. на Загальних зборах НАПН України. Науково-аналітична доповідь містить аналіз та рекомендації щодо забезпечення рівного доступу до якісної вищої освіти, забезпечення і вдосконалення якості; вдосконалення викладання і навчання як пріоритету розвитку європейського простору вищої освіти; розвитку дослідницького потенціалу ЗВО в умовах відкритої науки; реалізації соціальної відповідальності ЗВО; модернізації мережі ЗВО; посилення інтернаціоналізації вищої освіти; автономії університетів України; використання штучного інтелекту у вищій освіті.

На засіданні Президії НАПН України у червні 2023 р. представлено результати виконання наукового дослідження «Теоретичні основи і механізми розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії та в умовах воєнного стану». За результатами наукового дослідження підготовлено та оприлюднено препринти (аналітичні матеріали) «Теоретичні основи розвитку потенціалу науково-педагогічних працівників університетів України в контексті розширення інституційної автономії» Ч. 1 (6,5 авт. арк.), «Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду з розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів» Ч. 2 (6,5 авт. арк.), колективну монографію «Теоретичні основи і механізми розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії та в умовах воєнного стану» (9,5 авт. арк.), адресовані науковим та науково-педагогічним працівникам, здобувачам вищої освіти, освітянам. Результати наукового дослідження сприяли вдосконаленню освітньо-наукових програм підготовки докторів філософії «Політика і лідерство у вищій освіті» та «Викладання і навчання у вищій освіті» за спеціальністю «011 Освітні/педагогічні науки» реалізація яких здійснюється Інститутом. Результати наукового дослідження впроваджено в освітній процес 8 закладів вищої освіти України.

У звітному році проведено Міжнародну науково-практичну конференцію «Міжнародний історичний досвід повоєнної реконструкції економіки: уроки для України». Наукова рефлексія учасників конференції фокусувалася на напрацюванні історико-емпіричного та економіко-теоретичного підґрунтя національної стратегії та дорожньої карти повоєнної реконструкції економіки, визначенні доцільності та механізмів імплементації позитивного міжнародного досвіду в практику повоєнного відновлення України.

Організовано і проведено круглий стіл «Глобальна Конвенція про визнання кваліфікацій вищої освіти як інституціональна основа трансформації сфери вищої освіти в післявоєнному відновленні України».

У 2023 р. розширено співпрацю Інституту з установами НАН України, інститутами Національної академії правових наук України, Національної академії медичних наук України, підвідомчими установами НАПН України, закладами вищої освіти.

Окрім того, в звітному році колектив Інституту продовжував активно брати участь у волонтерській роботі, зокрема надавати фінансову й матеріальну допомогу Збройним Силам України. На адресу колективу Інституту вищої освіти НАПН України надійшли подяки від командування та особового складу реактивної артилерійської батареї військової частини А 2120 за патріотизм, вагомий внесок у підтримку військовослужбовців Збройних Сил України.

Наукові здобутки Інституту

Основними завданнями діяльності Інституту в 2023 р. у контексті реалізації фундаментальних наукових досліджень були наступні:

✓ визначити та обґрунтувати механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах, зокрема критерії і показники ефективності, а також підходи до формування політики щодо ефективності освітньої діяльності в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану й післявоєнного відновлення України;

✓ розробити науково-методичні рекомендації з модернізації механізмів підвищення дослідницької спроможності університетів України у контексті імплементації концепції «Відкрита наука» та повоєнного відновлення України як сильної європейської країни;

✓ обґрунтувати підходи, принципи та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повоєнного відновлення;

✓ обґрунтувати теоретичні основи та проаналізувати провідний зарубіжний досвід взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України.

За результатами проведених досліджень науковими співробітниками Інституту підготовлено таку наукову продукцію:

✓ монографія – 3 од.;

✓ препринт (аналітичні матеріали) – 1 од.;

✓ статті – 84 од.;

✓ тези доповідей – 63 од.

Ученими Інституту здійснювався науковий, методологічний і методичний супровід процесу імплементації Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про освіту», Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність»; забезпечувалася експертиза нормативно-правових документів на запити Комітету ВРУ з питань освіти, науки та інновацій; проведено наукову експертизу 24 проєктів документів законодавчо-нормативного та стратегічного характеру.

У 2023 р. Інститут підписав Угоду про реформування оцінювання дослідницької діяльності та став членом Коаліції з удосконалення оцінювання дослідницької діяльності (Coalition for Advancing Research Assessment, CoARA). Відповідна заявка Інституту була прийнята та схвалена керівною радою CoARA. Інститут увійшов до національного відділення Коаліції з удосконалення оцінювання дослідницької діяльності. Підписано Сан-Франциську декларацію про оцінку досліджень (San Francisco Declaration on Research Assessment (DORA)), а також розміщено дані наукових досліджень на відкритій платформі ZENODO.

Кадровий потенціал Інституту

Станом на 31 грудня 2023 р. У Інституті працює 44 особи, з них – 34 наукових працівників (16 докторів наук, 15 кандидатів наук, 3 особи без наукового ступеня).

Керівництво Інститутом здійснюють 7 осіб, з яких:

3 – безпосередньо керівний склад установи (директор – І. Драч, д.пед.н., проф.; перший заступник директора – О. Слюсаренко, д.пед.н., с.н.с.; заступник директора з наукової роботи – Ю. Скиба, д. пед.н., доц.)

та 4 – завідувачі наукових відділів (Л. Червона, к.філос.н., с.н.с.; Н. Шофолова, к.е.н., доц.; О. Петроє, д.н. з держ. упр., проф.; О. Слободянюк, к.пед.н.).

В Інституті за зовнішнім сумісництвом працює 5 наукових працівників. Серед сумісників – 3 доктори наук, 1 кандидат наук та 1 особа без наукового ступеня.

Співробітники Інституту є членами:

- ✓ Національної команди експертів з реформування вищої освіти в Україні (С. Калашнікова, В. Луговий);
- ✓ Міжвідомчої робочої групи з підготовки матеріалів до засідання РНБО України з питання «Про готовність системи освіти і науки до протидії та подолання реальних і потенційних загроз національній безпеці та національним інтересам України в умовах зовнішніх та внутрішніх викликів» (В. Луговий);
- ✓ робочої групи МОН з напрямів «Вища освіта» і «Наука» з підготовки пропозицій і рекомендацій до Національної стратегії освіти і науки 2030 (В. Луговий, І. Жилиєв, О. Бородієнко, Ю. Мелков);
- ✓ галузевої експертної ради 01 Педагогіка Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (Г. Чорнойван);
- ✓ експертних груп Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (І. Драч, О. Слюсаренко, Ю. Скиба, М. Дебич, О. Петроє, К. Трима, О. Ярошенко);
- ✓ Міжвідомчої ради з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології НАПН України (В. Луговий, Ю. Скиба, О. Ярошенко, О. Отич);
- ✓ робочої групи з підготовки Звіту із запровадження Болонського процесу в Україні 2024 (Ж. Таланова);
- ✓ робочої групи Комітет ВРУ з питань освіти, науки та інновацій щодо напрацювання ініціатив з нормативно-правового забезпечення функціонування корпоративних закладів освіти (О. Бородієнко);
- ✓ науково-методичної комісії № 14 сектору вищої освіти МОН України (Ю. Скиба);
- ✓ Науково-методичної ради сектору вищої освіти МОН України (Ю. Скиба, Ж. Таланова);
- ✓ робочої групи МОН України з розроблення методики оцінювання ефективності науково (науково-технічної) діяльності наукових установ та закладів вищої освіти (О. Бородієнко);
- ✓ експертної групи МОН України з оцінювання ефективності діяльності наукових установ за науковим напрямом соціогуманітарних наук (С. Калашнікова (голова), І. Драч, О. Слюсаренко, О. Отич);
- ✓ об'єднаної Конкурсної комісії з присудження Премії Верховної Ради України молодим вченим та іменних стипендій Верховної Ради України для молодих вчених – докторів наук (Ю. Скиба, І. Жилиєв);
- ✓ Комітету з Державної премії України в галузі освіти (В. Луговий);
- ✓ робочої групи МОН з розроблення проекту Закону України «Про освіту дорослих» (В. Луговий);
- ✓ комісії з оцінки корупційних ризиків Пенсійного фонду України (О. Петроє);
- ✓ Комітету з питань інформаційно-комунікаційних технологій в освіті (І. Жилиєв);
- ✓ експертної Комісії з питань науки та інформаційних технологій (І. Жилиєв);
- ✓ експертної комісії МОН України щодо конкурсу проектів наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок (О. Бородієнко, Ю. Мелков);
- ✓ Науково-координаційної ради Секції суспільних наук і гуманітарних наук НАН України (В. Луговий);
- ✓ робочої групи «Економічна співпраця, зона вільної торгівлі, транскордонне співробітництво» Української сторони «Платформи громадянського суспільства Україна-ЄС (О. Петроє);
- ✓ Міжвідомчої комісії з питань охорони дитинства (В. Луговий);
- ✓ Моніторингового комітету (МК) Програми Interreg VI-A NEXT Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна (2022-2027) (О. Петроє);

- ✓ Ради із забезпечення якості освіти та освітньої діяльності Університету менеджменту освіти НАПН України (О. Петроє);
- ✓ Науково-експертної ради Вищої школи публічного управління Національного агентства України з питань державної служби (О. Петроє);
- ✓ конкурсної комісії НАПН України з відбору виконавців державного замовлення на підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів у 2023 р. (І. Регейло).

Співробітники Інституту є експертами:

- ✓ Сектору вищої освіти Науково-методичної ради МОН України (С. Калашнікова, Ж. Таланова, Ю. Скиба);
- ✓ Комітету Верховної ради України з питань освіти і науки з напрацювання ініціатив з нормативно-правового забезпечення функціонування корпоративних закладів освіти (О. Бородієнко);
- ✓ Комітету Верховної Ради України з присудження стипендій та премій для молодих вчених (Ю. Скиба, І. Жиляєв);
- ✓ МОН України з підготовки пропозицій і рекомендацій до Національної стратегії освіти і науки 2030 (В. Луговий, І. Жиляєв, О. Бородієнко, Ю. Мелков);
- ✓ МОН України з оцінювання ефективності діяльності наукових установ за науковим напрямом соціогуманітарних наук (С. Калашнікова (голова), І. Драч, О. Слюсаренко, О. Отич);
- ✓ МОН України з експертизи проєктів наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок (О. Бородієнко, Ю. Мелков);
- ✓ Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (І. Драч, О. Слюсаренко, Ю. Скиба, М. Дебич, О. Петроє, К. Трима, Г. Чорнойван, О. Ярошенко).

Виконання наукових досліджень

У 2023 р. Інститутом здійснювалися 4 фундаментальні дослідження за плановими науковими темами. Одне з них розпочато 01.01.2023 р. («Теоретичні основи і механізми взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України»), три наукові дослідження розпочато 01.01.2021 р. і завершено 31.12.2023 р. («Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни», «Підвищення дослідницької спроможності університетів України в умовах війни та повоєнного відновлення у контексті імплементації концепції «Відкрита наука», «Політика та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повоєнного відновлення країни»).

Вищезазначені дослідження спрямовано на ідентифікацію, обґрунтування та практичну реалізацію напрямів інноваційного розвитку вітчизняної системи вищої освіти; теоретичне, методологічне і методичне забезпечення функціонування вищої освіти в контексті її входження до європейського простору вищої освіти та європейського дослідницького простору та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни.

Наукові дослідження проводилися співробітниками 4 відділів:

- ✓ відділ взаємодії вищої освіти та ринку праці;
- ✓ забезпечення якості вищої освіти;
- ✓ дослідницької діяльності університетів;
- ✓ взаємодії університетів та суспільства.

Упровадження результатів наукових досліджень

Упровадження результатів наукових досліджень здійснювалося шляхом їх оприлюднення в Електронній бібліотеці НАПН України та на сайті Інституту; розповсюдження через виступи на конференціях, семінарах, круглих столах; використання під час реалізації освітніх програмах підготовки здобувачів вищої освіти, при підготовці пропозицій до нормативних документів та проведенні дисертаційних досліджень.

Загальна кількість завантажень наукової продукції у звітному році склала:

- ✓ з сайту електронної бібліотеки НАПН України – 3122 од.;
- ✓ з сайту Інституту вищої освіти НАПН України – 1157 од.

Видавнича діяльність

У звітному році здійснювався випуск 2 наукових періодичних видань, засновником яких є Інститут. Це: науковий журнал «Філософія освіти. *Philosophy of Education*» та міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство».

*Науковий журнал «Філософія освіти. *Philosophy of Education*»*: підготовлено та опубліковано 2 номери. Головний редактор – М. Бойченко (Україна); до редколегії та наукової ради журналу входять українські та зарубіжні вчені (США, Німеччина, Польща, Греція, Швеція, Хорватія); журнал має веб-сайт з українським та англійським інтерфейсами, використовує спеціалізоване програмне забезпечення для управління періодичними виданнями Open Journal System 3.X; з 2016 року має міжнародний цифровий ідентифікатор DOI.

Журнал внесено до Переліку наукових фахових видань України категорії «Б»: галузь знань 03 Гуманітарні науки, спеціальність 033 Філософія (Наказ МОН України від 17.03.2020 р. № 409).

Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»: підготовлено та опубліковано 2 номери (відповідно до передбаченої періодичності). Головний редактор – В. Луговий; членами редколегії є українські та зарубіжні вчені (Фінляндія, Литва); журнал має веб-сайт з українським та англійським інтерфейсами, використовує спеціалізоване програмне забезпечення для управління періодичними виданнями Open Journal System 3.X; з 2018 року має міжнародний цифровий ідентифікатор DOI. Журнал внесено до Переліку наукових фахових видань України категорії «Б»: педагогічні науки, 01 Освіта/Педагогіка, 011 Освітні, педагогічні науки (наказ МОН України від 17 березня 2020 р. № 409).

Представлення наукових періодичних видань та публікацій учених у світовій системі наукових комунікацій

*Науковий журнал «Філософія освіти. *Philosophy of Education*»* розміщено у наукометричних і реферативних базах даних: Наукова періодика України (Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського), CITEFACTOR, MIAR, ROAR (Registry of Open Access Repositories), OCLC WorldCat, ERIH PLUS (European Reference Index for the Humanities and Social Sciences), GoogleScholar, BASE (індексація в базі), Ulrichsweb (база даних Ulrich's Periodicals Directory), CrossRef, PhilPapers та інших базах даних: DSpace at library NPU, Dragomanova, ENPUIR, Філософія в Україні, Бібліометрика української науки, OUCI (Open Ukrainian Citation Index).

Керівництво та всі члени редакційної колегії, а також переважна більшість колегії рецензентів журналу мають дослідницькі профілі і публікації у провідних наукометричних системах, у тому числі у Scopus і Web of Science Core Collection. Зокрема, головний редактор журналу має h-index – 12 і i10-index – 18, Scopus-index – 2, Web of Science index – 2.

Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство» розміщено у наукометричних, бібліометричних, реферативних базах даних: Наукова періодика України

(Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського), Directory of Open Access Journals (DOAJ), Educational Research Abstracts Online (ERA), The Central European Journal of Social Sciences and Humanities (CEJSH), Index Copernicus International World of Journals, Index Copernicus International Journals Master List, Google Scholar, Crossref, Open Ukrainian Citation Index (OUCI), Dimensions, Unpaywall, Library of Science (University of Warsaw, bibliotekanauki.pl) та інших базах даних: Directory of Open Access Scholarly Resources (ROAD), OCLC WorldCat, у соціальних наукових мережах, зокрема, ReserchGate.

Керівництво та переважна більшість членів редакційної колегії, колегії рецензентів журналу мають дослідницькі профілі і публікації у провідних наукометричних системах, зокрема – Scopus і Web of Science Core Collection.

У 2023 р. редакційним штатом видання пройдено EASE Editorial School for Journal Editors (травень-червень 2023 р., Великобританія), прослухано низку тематичних вебінарів. Удосконалено політики видання, вимоги до рукописів тощо.

Науково-експертна діяльність

У звітному році вчені Інституту здійснювали науковий, методологічний і методичний супровід процесу імплементації Закону України «Про вищу освіту», протягом звітного періоду науковими працівниками Інституту проведено експертизу та взято участь у розробленні проектів документів законодавчо-нормативного та стратегічного характеру функціонування та розвитку вищої освіти, зокрема, надано пропозиції:

- ✓ до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо створення передумов для модернізації мережі закладів вищої освіти)»;
- ✓ до проекту Закону України «Про академічну доброчесність»;
- ✓ до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»;
- ✓ до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо дебіюрократизації діяльності центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки»;
- ✓ до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення вивчення основ тактичної медицини»;
- ✓ до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо визнання результатів навчання осіб, які проживають на тимчасово окупованій території України»;
- ✓ до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про національні меншини (спільноти) України» щодо деяких питань реалізації прав і свобод осіб, які належать до національних меншин (спільнот) України»;
- ✓ щодо розроблених Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти проектів нормативно-правових актів, що стосуються питань акредитації освітніх програм вищої освіти;
- ✓ до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про авторське право і суміжні права» для забезпечення та реалізації освітнього процесу»;
- ✓ до проекту Закону України про внесення змін до деяких Законів України щодо фінансування здобуття вищої освіти та надання державної цільової підтримки здобувачам освіти;
- ✓ до проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінально процесуального кодексу України щодо вдосконалення відповідальності за деякі злочини проти основ національної безпеки України»;
- ✓ до проекту державної стратегії розвитку науки, технологій та інноваційної діяльності;
- ✓ до проекту Закону України «Про систему державного сприяння благодійній діяльності в Україні»;
- ✓ до Дорожньої карти реалізації Стратегії когнітивної деокупації Криму;

- ✓ щодо змісту Дорожньої карти відновлення освіти на деокупованих територіях;
- ✓ до проєкту Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» щодо питань дослідницької інфраструктури та підтримки молодих вчених»;
- ✓ до операційного плану заходів з реалізації Стратегії розвитку екологічної освіти в Україні;
- ✓ щодо використання ліцензій відкритого доступу під час розміщення наукових результатів та науково-технічної інформації в Інтернеті;
- ✓ до Доповідної записки Колегії Міністерства освіти і науки України про реформування системи бюджетного фінансування здобуття вищої освіти;
- ✓ щодо доцільності впровадження відеоспостереження та відеофіксації в закладах вищої освіти;
- ✓ щодо відновлення освіти на деокупованих територіях;
- ✓ щодо питань, які доцільно включити до опитувальника з професійного вибору здобувачів вищої, фахової передвищої освіти;
- ✓ до проєкту Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у закладах вищої освіти, та надання їм академічної відпустки.

У звітному році вченими Інституту розроблено рекомендації щодо вдосконалення процедури організації вступної кампанії та розподілу державного замовлення на підготовку фахівців з вищою освітою (забезпечити можливість вступникам дистанційно підтверджувати право на спеціальні умови вступу до ЗВО; збільшити кількість тимчасових центрів тестування за межами України для вступників; переглянути обсяг державного замовлення на підготовку фахівців за високотехнологічними спеціальностями; удосконалити Єдину державну електронну базу з питань освіти в частині збору, інтегрування, оброблення й поширення даних; популяризувати практику щодо входження ЗВО до міжнародних рейтингів університетів як індикаторів якості вищої освіти, взаємодії університетів і ринку праці, співпраці з регіональними стейкхолдерами).

Надано експертні висновки на проєкт Закону про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо розширення прав органів студентського самоврядування та забезпечення прав здобувачів вищої освіти.

Підготовлено інформаційно-аналітичні матеріали щодо: стану реалізації законодавства з питань науки і техніки; оволодіння студентами знаннями з історії науки і техніки як ключовий засіб формування наукового світогляду та інноваційно-підприємницької культури майбутніх фахівців; наявності доплат за наукові ступені та вчені звання державним службовцям у США та Європі.

Співробітниками Інституту, які входять до складу експертів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, взято участь у роботі експертних груп з акредитації 6 освітніх програм:

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини: галузь знань: 01 Освіта/ Педагогіка, спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки, освітньо-наукова програма «Освітні, педагогічні науки» (освітньо-науковий рівень: доктор філософії) (О. Слюсаренко, керівник експертної групи);

Університет митної справи та фінансів: галузь знань: 29 Міжнародні відносини: 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, освітньо-професійна програма «Країнознавство» (освітній рівень: бакалавр) (К. Трима, керівник експертної групи);

Київський національний університет культури і мистецтв: галузь знань: 29 Міжнародні відносини: 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини» (освітній рівень: бакалавр) (К. Трима, керівник експертної групи);

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя: галузь знань: 29 Міжнародні відносини: 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини і культурна дипломатія» (освітній рівень: бакалавр) (К. Трима, керівник експертної групи);

Хмельницький національний університет: галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність: спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки, освітньо-наукова програма «Освітні, педагогічні науки» (освітньо-науковий рівень: доктор філософії) (М. Дебич, член експертної групи);

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»: галузь знань: 28 Публічне управління та адміністрування, спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування, освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування» (освітньо-науковий рівень: доктор філософії) (О. Петроє, член експертної групи).

Старшим науковим співробітником відділу взаємодії вищої освіти та ринку праці Інституту Г. Чорнойван взято участь у роботі Галузевої експертної ради галузі 01 «Педагогіка» за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. За участі Г. Чорнойван галузевою радою розглянуто 54 атестаційні справи (з них 13 атестаційних справ третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, ступеня доктора філософії, 27 атестаційних справ другого (магістерського) рівня вищої освіти, ступеня магістр, 14 атестаційних справ першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, ступеня бакалавр, за спеціальностями: 011 Освітні, педагогічні науки, 015 Професійна освіта, 016 Спеціальна освіта, 017 Фізична культура і спорт).

Виконання Програми спільної діяльності МОН і НАПН України на 2021–2023 роки

У 2023 році Інститут брав участь в реалізації Програми спільної діяльності МОН і НАПН України на 2021–2023 роки. Серед найвагоміших результатів співпраці з МОН України в звітному році є такі:

✓ Проведено II Міжнародну науково-практичну конференцію «Особистість, університет, суспільство: взаємодія в умовах змін» (12 квітня 2023 р., он-лайн формат) за участі провідних британських та українських експертів;

✓ Проведено тренінг «Стратегування у вищій освіті» (очний формат, с. Поляна) для 22 осіб – управлінського персоналу Маріупольського державного університету та Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, рамках виконання *Проекту ЄС «Відродження переміщених університетів: посилення конкурентоспроможності, підтримка громад» / «Reinventing displaced universities: enhancing competitiveness, serving communities» (REDU) (2020–2023)*;

✓ Впроваджено концепцію «Цифровий університет» у Маріупольському державному університеті – 15 модулів; Східноукраїнському національному університеті імені Володимира Даля – 15 модулів у рамках *Проекту ЄС «Відродження переміщених університетів: посилення конкурентоспроможності, підтримка громад» / «Reinventing displaced universities: enhancing competitiveness, serving communities» (REDU) (2020–2023)*;

✓ Рецензування оновлених за результатами пілотування навчальних дисциплін: 8 від Маріупольського державного університету – 15 модулів; Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля – 14 модулів. Наукові працівники Інституту здійснили рецензування 22 електронних посібників для оновлених навчальних дисциплін переміщених університетів, що є учасниками проекту;

✓ Здійснено науковими працівниками Інституту та національними експертами з реформування вищої освіти програми Еразмус+ (Ж. Таланова, В. Луговий, С. Калашнікова, О. Слюсаренко, О. Воробйова) методичну експертизу 14 – проектів

стандартів вищої освіти, з них 2 першого (бакалаврського) рівня, 3 другого (магістерського) рівня та 9 – третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти;

✓ Запропоновано критерії ідентифікації стандартів освіти держави-агресора з метою реалізації новацій Кримінального кодексу України щодо колабораційної діяльності в сфері освіти.

Проведення науково-практичних масових заходів

Інститутом проведено 5 науково-практичних масових заходів, передбачених планом роботи НАПН України на 2023 р. Серед них: 1 науково-аналітична доповідь на Загальних зборах НАПН України («Вища освіта України в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення: виклики і відповіді»), 2 міжнародні науково-практичні конференції (XII Міжнародній науково-практичній конференції «Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу: цифровізація та забезпечення якості вищої освіти» і II Міжнародна науково-практична конференція «Особистість, університет, суспільство: взаємодія в умовах змін»), 1 наукова доповідь («Про результати виконання наукового дослідження «Теоретичні основи і механізми розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії та в умовах воєнного стану»), 1 круглий стіл «Лідерство університетів України у контексті критеріїв міжнародних рейтингів».

За планом роботи Інституту та позапланово організовано й проведено 12 науково-практичних масових заходів, у т.ч. 5 міжнародних.

Підготовка на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівнях вищої освіти

В Інституті здійснювалася підготовка на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівнях вищої освіти: реалізовувалися освітньо-наукові програми «Політика і лідерство у вищій освіті» та «Викладання і навчання у вищій освіті», за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки, які акредитовані НАЗЯВО з визначенням «зразкова».

На кінець звітнього 2023 року **в докторантурі** Інституту проходить підготовку 1 докторант денної форми навчання на умовах контракту за спеціальністю 011 – освітні, педагогічні науки.

На кінець звітнього року **в аспірантурі** навчаються 8 осіб (із них 2 за денною формою здобуття освіти за державним замовленням і 6 за заочною формою здобуття освіти на умовах контракту) за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки. 1 особа, яка навчається за заочною формою здобуття освіти на умовах контракту за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки, перервала до 3 січня 2024 р. навчання.

У 2023 р. підписано угоду про співпрацю між Інститутом вищої освіти та Інститутом цифровізації освіти Національної академії педагогічних наук України та розпочато програму внутрішньої академічної мобільності.

Аспіранти освітньо-наукової програми «Політика і лідерство у вищій освіті» взяли участь в І онлайн-школі «Цифрові технології в наукових дослідженнях», яка ініційована Радою молодих вчених НАПН України та організована у співпраці з Офісом підтримки вченого, Інститутом цифровізації освіти НАПН України, Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Інститутом соціальної та політичної психології НАПН України, ДНУ «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» (УкрІНТЕІ) та Освітнім хабом «Центр неперервної освіти / Lifelong Education Centre».

У 2023 р. відбулись дві гостьові лекції професіоналів-практиків, експертів галузі вищої освіти.

Діяльність спеціалізованих учених рад

За звітний період в Інституті спеціалізовані вчені ради не діяли.

Міжнародне наукове співробітництво

Протягом 2023 року Інститут брав участь у 4 міжнародних проєктах.

Проєкт ЄС «Відродження переміщених університетів: посилення конкурентоспроможності, підтримка громад» (REDU, <https://ihed.org.ua/internationalization/redu/>) (2020-2024 роки);

Проєкт Програми ЄС Еразмус+ «Центри сертифікації викладачів: інноваційні підходи до досконалості викладання» (UTTERLY, <https://ihed.org.ua/internationalization/utterly/>) (2021-2023 роки);

Проєкт Програми ЄС Еразмус+ «Посилення співпраці між університетами і громадами» (UNICOM) <https://ihed.org.ua/internationalization/project-unicom-ua/> (2023 – 2027 роки);

Проєкт Програми ЄС Еразмус+ «Модель персоналізованого навчання студентів на основі віртуального навчального середовища інтелектуального тьюторства «Навчання без обмежень»» (SMART-PL) (2023-2026 роки) <https://ihed.org.ua/internationalization/project-smart-pl-ua/> (2023-2026 роки).

Інститут має широку мережу організацій-партнерів у європейських країнах. Зокрема, це: Advance HE (Велика Британія); Остравський університет (Чеська Республіка); Університет Тампере (Фінляндія); Університет Вітовта Великого (Литва); Байройтський університет (Німеччина); Університет Версаль-Сен-Кантен-ан-Івлін (Франція); Вроцлавський технічний університет (Польща), Університет Генуї (Італія), Професійна вища школа середнього бізнесу (Німеччина), Університет Латвії (Латвія), Чеський університет природничих наук у Празі (Чехія), Університет Лунду (Швеція), Фонд безпеки і свободи (Німеччина), Рада з акредитації підприємницьких та соціально залучених університетів (Італія), Католицький Університет Льовена (Бельгія), Талліннський Університет Технологій (Естонія).

Науково-інформаційна підтримка

Протягом звітнього року:

✓ для забезпечення науково-організаційної та освітньої діяльності в умовах воєнного стану та обмеженої offline комунікації використовувався комплекс відео та аудіо обладнання (web-камери, мікрофони, гарнітури, акустичні системи, інтерфейсні кабелі, тощо). У 2023 збільшена кількість обладнання, вдосконалено логістичні схеми проведення online освітньо-наукових заходів;

✓ придбано комп'ютерного обладнання: три web-камери з мікрофонами, три комп'ютерних колонки, модернізовано 2 ноутбуки;

✓ організовано та проведено в online форматі сесії для аспірантів, засідання Вченої ради Інституту, низку відео-конференцій, круглих столів, вебінарів тощо;

✓ на сайтах Інституту збільшено кількість та якість контенту;

✓ вдосконалено інформаційний блок профілів науковців Інституту з інформацією про їх діяльність, наукові здобутки, контактною інформацією;

✓ працівникам Інституту забезпечувався доступ до Єдиної державної електронної бази з питань освіти (ЄДЕБО) (www.inforesurs.gov.ua);

✓ використовувалося ліцензоване програмне забезпечення «Moco», яке надає широкі можливості для оцінювання розвитку персоналу. Система електронного навчання «Moodle» забезпечувала реалізацію дистанційної освіти. Зазначені програмні засоби розміщено на окремий [сервер](#) з можливістю цілодобового доступу викладачів та студентів;

✓ співробітникам Інституту забезпечувалася можливість безкоштовного, необмеженого користування комплексом програмних продуктів «Microsoft Office 365», який надає розширені можливості міжособистісної та корпоративної інтернет-комунікації (login.microsoftonline.com);

✓ здійснювалася інформаційна підтримка керування профілями науковців Інституту у системі «[Google Scholar](#)» (Google Академія), що забезпечує доступ до значної бази наукових публікацій та дозволяє визначити рейтинг цитування як окремого науковця, так і так і всієї організації у цілому;

✓ науковцям Інституту забезпечувалася можливість вільного доступу до міжнародних баз даних [Web of Science](#), [Elsevier](#), [Research4Life](#), [Scopus](#);

✓ здійснювалася інформаційно-технічна підтримка заходів з реалізації міжнародних проєктів: «Відродження переміщених університетів: посилення конкурентоспроможності, підтримка громад» ([REDU](#)); Проєкт ЄС Еразмус+ «Посилення співпраці між університетами і громадами» ([UNICOM](#)). Проєкт «Центри сертифікації викладачів: інноваційні підходи до досконалості викладання» ([UTTERLY](#)); Проєкт «Модель персоналізованого навчання студентів на основі віртуального навчального середовища інтелектуального тьюторства «Навчання без обмежень»» ([SMART-PL](#)); Проєкт «[Вдосконалення викладання у вищій освіті](#)»;

✓ здійснювалася технічна підтримка проведення XII Міжнародної науково-практичної конференції «Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу: цифровізація та забезпечення якості вищої освіти.

Для забезпечення відкритого доступу до дослідницьких даних відповідно до принципів відкритої науки в 2023 р. на міжнародній платформі Zenodo розміщено дані опитування «Відкрита наука у закладах вищої освіти України» щодо використання штучного інтелекту. Опитування проведено вченими Інституту вищої освіти НАПН України І. Драч, О. Бородієнко, О. Петроє, І. Регейло, О. Слободянюк, О. Базелюк, Н. Базелюк. В опитуванні взяли участь понад 1,5 тис. респондентів (керівники закладів та структурних підрозділів, науково-педагогічні і наукові працівники, працівники бібліотек, IT-працівники закладів вищої освіти) із 105 університетів (без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій). Результати опитування надають змогу з'ясувати розуміння представниками університетів України впливу штучного інтелекту на сферу наукових досліджень, а також найбільших можливостей і загроз, пов'язаних з його використанням.

Вченими відділу взаємодії університетів та суспільства Інституту підготовлено і оприлюднено на офіційному сайті Інституту аналітичну доповідь «Соціальна відповідальність у закладах вищої освіти України: результати соціологічного опитування». В аналітичній доповіді висвітлено результати аналізу витоків та еволюції ключових концепцій та схарактеризовано основні стандарти соціальної відповідальності університетів. Презентовано результати соціологічного опитування за анкетною «Соціальна відповідальність у закладах вищої освіти України», проведеного у період з 28 квітня по 15 травня 2023 р., участь у якому взяли 2250 респондентів. Цільову групу опитування склали керівники ЗВО та керівники структурних підрозділів ЗВО, науково-педагогічні та наукові працівники, докторанти, аспіранти, студенти українських університетів.

Представлені в аналітичній доповіді результати соціологічного опитування віддзеркалюють існуючий стан соціальної відповідальності ЗВО України в умовах воєнного часу та окреслюють перспективи розвитку соціальної відповідальності у ЗВО для цілей повоєнного відновлення України.

Фінансове забезпечення

Фінансове забезпечення діяльності Інституту здійснювалося відповідно до запланованих показників та чинного законодавства України.

II. ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

II.1. Інформація про виконання Програми спільної діяльності МОН і НАПН України

✓ Проведено онлайн тренінг «Стратегування у вищій освіті» (10, 13, 14, 20, 21 та 22 лютого 2023 р.) за участі британських експертів від Advance HE Doug Parkin та Stuart Hunt. Участь у тренінгу взяли: 10 науково-педагогічних працівників (НПП) від Маріупольського державного університету (МДУ) та 20 НПП від Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (СНУ).

✓ Проведено II Міжнародну науково-практичну конференцію «Особистість, університет, суспільство: взаємодія в умовах змін» (12 квітня 2023 р., онлайн формат) за участі провідних британських та українських експертів.

✓ Проведено тренінг «Стратегування у вищій освіті» (очний формат, с. Поляна) для 22 осіб – управлінського персоналу Маріупольського державного університету та Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, рамках виконання *Проекту ЄС «Відродження переміщених університетів: посилення конкурентоспроможності, підтримка громад» / «Reinventing displaced universities: enhancing competitiveness, serving communities» (REDU) (2020–2023).*

✓ Проведено методологічну експертизу силабусів навчальних дисциплін і здійснено рецензування навчальних посібників, підготовлених у рамках *Проекту ЄС «Відродження переміщених університетів: посилення конкурентоспроможності, підтримка громад» / «Reinventing displaced universities: enhancing competitiveness, serving communities» (REDU) (2020–2023).*

✓ Впроваджено концепцію «Цифровий університет» у Маріупольському державному університеті – 15 модулів; Східноукраїнському національному університеті імені Володимира Даля – 15 модулів у рамках *Проекту ЄС «Відродження переміщених університетів: посилення конкурентоспроможності, підтримка громад» / «Reinventing displaced universities: enhancing competitiveness, serving communities» (REDU) (2020–2023).*

✓ Рецензування оновлених за результатами пілотування навчальних дисциплін: 8 від Маріупольського державного університету – 15 модулів; Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля – 14 модулів.

✓ Здійснено методичну експертизу 14 – проєктів стандартів вищої освіти, з них 2 першого (бакалаврського) рівня, 3 другого (магістерського) рівня та 9 – третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

✓ Визначено категорії фахівців, які мають спеціальні компетентності, для залучення до консультацій та експертизи з питань застосування стандартів освіти держави-агресора під час організації та здійснення освітнього процесу в закладах освіти України.

✓ Запропоновано критерії ідентифікації стандартів освіти держави-агресора з метою реалізації новацій Кримінального кодексу України щодо колабораційної діяльності в сфері освіти.

II.2. Фундаментальні дослідження

У 2023 р. в Інституті здійснювались 4 планові фундаментальні наукові дослідження.

№ зп	Назва наукових досліджень	Терміни виконання	Науковий напрямок	Науковий керівник
1.	Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни (№ 0122U200828)	2021–2023 рр.	Вища освіта	Таланова Ж.В., д.пед.н., проф.
2.	Підвищення дослідницької спроможності університетів України в умовах війни та повоєнного відновлення у контексті імплементації концепції «Відкрита наука» (№ 0122U200775)	2021–2023 рр.	Вища освіта	Луговий В.І., д.пед.н., проф., дійсний член НАПН України
3.	Політика та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повоєнного відновлення країни (№ 0122U200776)	2021–2023 рр.	Вища освіта	Оржель О.Ю., д.н.з держ.упр., доц.
4.	Теоретичні основи і механізми взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України (№ 0123U100678)	2023–2024 рр.	Вища освіта	Скиба Ю.А., д.пед.н, доц.

II.2.1. Загальна характеристика завершених фундаментальних наукових досліджень за тематикою НАПН України

Назва наукового дослідження: Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни

Державний реєстраційний номер: 0122U200828

Роки виконання: 2021–2023 рр.

Напрямок: 9. Вища освіта.

Проблема дослідження: Забезпечення і вдосконалення якості вищої освіти.

Виконавці наукового дослідження (кількісний і якісний склад):

У 2021 р.

Постійних працівників (усього) – 6 осіб, у тому числі:

- докторів наук, професорів – немає;
- докторів наук, доцентів (ст.досл.) – 2 особи;
- кандидатів наук, професорів – немає;
- кандидатів наук, доцентів (ст.досл.) – 1 особа;
- кандидатів наук – 3 особи;
- наукових співробітників без наукового ступеня – немає;
- молодших наукових співробітників без наукового ступеня – немає.

Сумісників (усього) – 2 особи, у тому числі:

- докторів наук, професорів – немає;
- докторів наук, доцентів (ст.досл.) – 1 особа;
- кандидатів наук, професорів – немає;
- кандидатів наук, доцентів (ст.досл.) – немає;
- кандидатів наук – 1 особа;
- наукових співробітників без наукового ступеня – немає;
- молодших наукових співробітників без наукового ступеня – немає.

У 2022 р.

Постійних працівників (усього) – 6 осіб, у тому числі:

- докторів наук, професорів – немає;
- докторів наук, доцентів (ст.досл.) – 3 особи;
- кандидатів наук, професорів – немає;
- кандидатів наук, доцентів (ст.досл.) – 1 особа;
- кандидатів наук – 2 особи;
- наукових співробітників без наукового ступеня – немає;
- молодших наукових співробітників без наукового ступеня – немає.

Сумісників (усього) – 2 особи, у тому числі:

- докторів наук, професорів – немає;
- докторів наук, доцентів (ст.досл.) – 1 особа;
- кандидатів наук, професорів – немає;
- кандидатів наук, доцентів (ст.досл.) – немає;
- кандидатів наук – 1 особа;
- наукових співробітників без наукового ступеня – немає;
- молодших наукових співробітників без наукового ступеня – немає.

У 2023 р.

Штатних працівників (усього) – 8 осіб, у тому числі:

- докторів наук, професорів – 2 особи;
- докторів наук, доцентів (ст.досл.) – 1 особа;
- кандидатів наук, професорів – немає;
- кандидатів наук, доцентів (ст.досл.) – 2 особи;
- кандидатів наук – 3 особи;

- наукових співробітників без наукового ступеня – немає;
- молодших наукових співробітників без наукового ступеня – немає.

Сумісників (усього) – 2 особи, у тому числі:

- докторів наук, професорів – немає;
- докторів наук, доцентів (ст.досл.) – 1 особа;
- кандидатів наук, професорів – немає;
- кандидатів наук, доцентів (ст.досл.) – немає;
- кандидатів наук – немає;
- наукових співробітників без наукового ступеня – немає;
- молодших наукових співробітників без наукового ступеня – 1 особа.

Керівник наукового дослідження: Ж.В. Таланова, доктор педагогічних наук, професор.

Найістотніші наукові результати, досягнуті в ході проведення дослідження (закони, закономірності, теорії, концепції, гіпотези, тенденції, моделі, наукові принципи, критерії, методи):

Закони:

Закон зростання крутизни університетського сходження до вершини досконалості: наближення університету до стану найвищої досконалості супроводжується зростанням рейтингової крутизни (як різниці балів сусідніх місць) висхідної траєкторії. Зокрема, середня рейтингова крутизна для перших 10 місць інституційної версії Шанхайського рейтингу 2022 р. майже в 1000 раз перевищує цю характеристику для останніх 100 позицій (901-1000) рейтингового розподілу. Закон справедливий як для інституцій в цілому, так і для окремих академічних предметів/секторів/спеціальностей. *(В.І. Луговий, О.М. Слюсаренко, Ж.В. Таланова)*

Закономірності:

Збільшення обсягу відкритих цифрових даних у вищій освіті на основі їх систематичного збору, обробки та комплексного аналізу сприяє зростанню прозорості процесів у вищій освіті, вимірюваності її результатів та ефективності освітнього процесу. *(О.В. Базелюк)*

Удосконалення стандартизації у сфері вищої освіти призводить до удосконалення якості освітніх послуг і підвищення конкурентоздатності закладу вищої освіти. *(О.П. Воробйова)*

Зниження обсягу фінансових ресурсів в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення країни призводить до поліпшення ефективності використання коштів державного та місцевих бюджетів, які направляються на забезпечення діяльності закладів вищої освіти України. *(Ю.М. Вітренко)*

Розширення участі університету в глобальних і регіональних мережах і проєктах підвищує ефективність освітньої діяльності через інтернаціоналізацію вищої освіти та досліджень *(М.А. Дебич)*

Корелятивна взаємозалежність якості освітньої діяльності університетів та її ефективності: підвищення рівня якості освітньої діяльності університетів призводить до підвищення рівня її ефективності. *(О.М. Слюсаренко)*

Зростання інтегрованої інституційної ефективності закладу вищої освіти сприяє зростанню успіху його випускників і здобувачів вищої освіти. *(О.М. Слюсаренко)*

Зниження ефективності мережі закладів вищої освіти та поглиблення неоптимальності побудови її структури призводять до погіршення якості національної вищої освіти. *(О.М. Слюсаренко)*

Рівень конкурентоспроможності закладів вищої освіти, вимірюваний шляхом їх рейтингування, зростає, якщо реалізується процес постійного покращення якості вищої освіти на основі синергії систем внутрішнього та зовнішнього забезпечення та удосконалення якості вищої освіти. *(О.М. Слюсаренко)*

Концепції:

Концептуальні засади загальної (рамкової) методології створення коректних методологій університетського рейтингу *(В.І. Луговий, О.М. Слюсаренко, Ж.В. Таланова)*.

Гіпотези:

В умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України, а також отримання Україною статусу кандидата на вступ до ЄС розширяться можливості для громадян України здобувати вищу освіту в закладах вищої освіти Європейського простору вищої освіти, що об'єктивно обумовить подальше суттєве зменшення кількості здобувачів вищої освіти у вітчизняних закладах вищої освіти і, як наслідок, суттєве зменшення показників економічної ефективності діяльності закладах вищої освіти України. *(Ю.М. Вітренко)*

Вимірювання економічної ефективності вироблення та надання послуг у сфері вищої освіти закладами вищої освіти України, побудоване на концептуальній основі Моделі людського капіталу і положеннях Керівництва СРОПП (Керівництва по складанню сателітного рахунку освіти та професійної підготовки), демонструватиме доказові результати. *(Ю.М. Вітренко)*

В умовах сучасної економіки заклади вищої освіти виступають невід'ємною складовою усієї сукупності інституціональних одиниць країни, результати економічної діяльності яких обов'язково включаються до валового внутрішнього продукту (ВВП) країни. У цьому зв'язку необхідність адекватного вимірювання економічної ефективності вироблення і надання послуг в межах освітньої діяльності закладів вищої освіти є об'єктивною вимогою економічних відносин кожної країни. *(Ю.М. Вітренко)*

Ефективність освітнього процесу базується на визначеній структурі освітньої послуги, що включає опис освітньої послуги, систему управління її реалізацією, кадрове забезпечення, результати відповідних наукових досліджень, а також інформаційні, проєктні, консультаційні та організаційні послуги на її підтримку та забезпечення. *(О.П. Воробйова)*

Інтенсифікація процесу перегляду діючого законодавства у сфері вищої освіти України як країни-кандидата на вступ до ЄС відповідно до інститутів Європейського простору вищої освіти сприятиме удосконаленню нормативно-правового регулювання освітньої діяльності ЗВО в контексті євроінтеграції та скороченню перехідного періоду до вступу до ЄС. *(В.О. Ворона)*

Якість освітньої діяльності університетів вимірюється крізь призму її ефективності. *(О.М. Слюсаренко)*

Рейтингові критерії мають різне значення для різних закладів вищої освіти. *(О.М. Слюсаренко)*

Застосування різноманітних (акредитаційного, рамкового, рейтингового) механізмів оцінювання якості вищої освіти спричиняє синергетичний ефект щодо забезпечення ефективності освітньої діяльності університету. *(О.М. Слюсаренко)*

Тенденції:

Зростання кількості «цифрових університетів» як сукупності цифрових сервісів, що містять ресурси для викладання та навчання, адаптуються до потреб студентів, викладачів, партнерів та стейкхолдерів з урахуванням мінливих цифрових реалій та постійного збільшення технічних можливостей. *(О.В. Базелюк)*

Розширення доступу до вищої освіти різних цільових груп за рахунок упровадження цифрових освітніх ресурсів, які забезпечують гнучкість щодо

індивідуальних потреб і побажань студентів, які відрізняються за способом життя, рівнем підготовки та підходами до академічного навчання, оскільки попит на безперервну освіту зростає в контексті навчання впродовж життя. *(О.В. Базелюк)*

Поширення віртуальної міжнародної мобільності на основі цифрових технологій та ресурсів. *(О.В. Базелюк)*

Інтенсифікація процесу інституціоналізації та імплементації новітніх форм публічно-громадського управління університетами (професійних дорадчих комітетів зі спеціальності, комітетів з підтримки забезпечення якості, центрів педагогічної та управлінської досконалості, ресурсних центрів, багатодомених кластерних мереж, стартап-центрів, асоціацій випускників університетів, наглядових рад університетів). *(О.В. Бородієнко)*

Посилення впливу результатів вимірювання економічної ефективності освітньої діяльності закладів вищої освіти на удосконалення національної освітньої політики. *(Ю.М. Вітренко)*

Посилення впливу на функціонування освітніх послуг низки особливостей: відносна тривалість виконання; участь отримувача послуги у створенні освітньої послуги; відтермінування результативності надання послуг; одночасні процеси щодо надання та споживання освітньої послуги; неможливість накопичення послуги. *(О.П. Воробйова)*

Посилення залежності структури фінансових ресурсів закладів вищої освіти від публічних (головним чином державних) асигнувань на вищу освіту, використання яких жорстко регулюються та контролюються суспільством шляхом встановлення відповідних положень у конституціях, законодавстві про державні бюджети, постановах урядів щодо цільового використання бюджетних коштів. *(В.О. Ворона)*

Поширення віртуальної інтернаціоналізації та інтернаціоналізації вдома у вищій освіті, зумовлене пандемією та війною *(М.А. Дебич)*

Збільшення кількості зарубіжних філій закладів вищої освіти та МООС як підтвердження високого рівня якості та ефективності освітньої діяльності. *(М.А. Дебич)*

Поглиблення наукових зв'язків, зміцнення міжнародної співпраці та інтенсифікації освітнього процесу університетів через збільшення кількості заходів освітнього та наукового характеру з акцентом на міжкультурній комунікації учасників із різних країн (літні (зимові) школи, мовні курси, тренінги тощо). *(М.А. Дебич)*

Розширення комплексних стратегій інтернаціоналізації університетів і залученості всіх учасників освітнього процесу задля забезпечення ефективності освітньої діяльності у контексті інтернаціоналізації на інституційному рівні. *(М.А. Дебич)*

Удосконалення мовної політики як стратегічного фактору розвитку суспільства, міжнародних відносин, інтернаціоналізації освіти і досліджень в умовах глобалізації та інформаційної відкритості національних кордонів. *(М.А. Дебич)*

Поширення запровадження стратегій з цифровізації та інклюзії у вищій освіті ЄПВО та України. *(О.І. Кущенко)*

Поширення застосування зворотного зв'язку та діалогу як в оцінюванні результатів навчання та досягнень студентів, так і в оцінюванні процесу викладання та роботи викладачів щодо їх професійного розвитку та удосконалення викладання. *(О.Ф. Паламарчук)*

Поширення цифровізаційно вдосконаленого навчання та викладання (DELT) в ЄПВО та Україні, що поєднує традиційний і дистанційний формати надання вищої освіти. *(Ж.В. Таланова)*

Моделі:

Модель публічно-громадського управління університетами містить цільовий (стратегічна мета – розвиток публічно-громадського управління університетом задля забезпечення ефективності освітньої діяльності), концептуальний (містить принципи та варіативні моделі публічно-громадського управління, організаційний (представлений

технологією публічно-громадського управління), моніторингово-оцінний (який уможливорює забезпечення підзвітності, поліпшення результатів впровадження програм та проєктів, нарощування потенціалу стейкхолдерів, покращення рівня взаєморозуміння та взаємодії між ними, зростання рівня відповідальності, зростання рівня підтримки партнерств в громаді) блоки та блок результатів (удосконалення освітнього процесу, підвищення якості і затребуваності досліджень, вирішення соціально-економічних проблем громад та підвищення рівня інституційної спроможності українських університетів). (О.В. Бородієнко)

Ціннісно-ресурсна модель забезпечення ефективності освітньої діяльності закладів вищої освіти у частині розроблення та розвитку освітніх програм і реалізації освітнього процесу, що включає рівні та виміри ефективності, підходи, критерії та кількісні і якісні показники ефективності освітнього процесу в контексті розроблення, реалізації, розвитку і вдосконалення освітніх програм. (Ж.В. Таланова)

Наукові принципи:

Система принципів розбудови публічно-громадського управління у вищій освіті в контексті забезпечення ефективності освітньої діяльності: принцип залученості, принцип орієнтованості на консенсус, принцип ефективності, оптимальності та релевантної моделі, принцип забезпечення сталості, принцип лідерства. (О.В. Бородієнко)

Принцип ефективності управлінської діяльності у вищій освіті – інтегрованість з усіма функціями управління використання взаємодоповнюючих і взаємопов'язаних ресурсних можливостей закладу вищої освіти задля досягнення ефективності освітньої діяльності у певних умовах. (О.П. Воробйова)

Система принципів навчання у вищій освіті, що впливають на оцінювання викладання і навчання в контексті забезпечення ефективності освітньої діяльності:

– принцип навчання як становлення полягає в навчанні впродовж життя через інтеграцію соціальних, емоційних та інших компетентностей;

– принцип контекстуального навчання полягає у побудові процесу набуття знань, навичок та інших компетентностей у відповідних контекстах реального життя, а також шляхом інтеграції з соціально-культурним і фізичним середовищем цих контекстів;

– принцип інтерактивного навчання полягає у забезпеченні гнучкості індивідуальної траєкторії навчання, побудованої на викладач-здобувач взаємодії, незалежно від місці перебування кожного окремого здобувача вищої освіти та у будь-який зручний для нього час;

– принцип емоцій та навчання полягає у забезпеченні емоційної мотивації здобувача до навчання на основі його залученості до побудови змісту освіти та навчальної діяльності;

– принцип уміння вчитися та вищого рівня мислення полягає у створенні умов, за яких здобувач вищої освіти самостійно формує цілі для свого навчання, планує шляхи їх досягнення, здійснює моніторинг, регулювання та оцінювання свого прогресу, а також усвідомлює рівень свого мислення, уваги, готовності до вирішення проблем, розгляду альтернативних рішень та рефлексії. (О.Ф. Паламарчук)

Принцип місійної мінімізації переліку необхідних і достатніх рейтингових критеріїв / індикаторів для оцінювання ефективності освітньої діяльності (В.І. Луговий, О.М. Слюсаренко, Ж.В. Таланова).

Принцип місійної синергії рейтингових критеріїв / індикаторів для оцінювання ефективності освітньої діяльності (В.І. Луговий, О.М. Слюсаренко, Ж.В. Таланова).

Система принципів вимірювання якості та ефективності освітньої діяльності університетів: принцип забезпечення мінімально достатнього рівня якості вищої освіти реалізується через застосування акредитаційного та рамкового механізмів оцінювання; принцип забезпечення максимальної якості вищої освіти реалізується через застосування рейтингового механізму вимірювання якості (О.М. Слюсаренко).

Критерії:

Критерії оцінювання публічно-громадського управління університетами: стратегічне планування, операційне управління, комунікація, освітнє середовище, результати освітньої діяльності. (О.В. Бородієнко)

Критерій вимірювання економічної ефективності освітньої діяльності ЗВО: зафіксована у договорі (угоді, контракті) ціна освітньої послуги. (Ю.М. Вітренко)

Критерії професіоналізму управління вищою освітою щодо забезпечення ефективності освітнього процесу: стратегічне мислення (розуміння стратегічних цілей установи; здатність розробляти та реалізувати стратегії для досягнення місії та візії навчального закладу); лідерство (здатність мотивувати та керувати персоналом; розвинуті лідерські якості для створення позитивного робочого середовища); фінансовий менеджмент (ефективне управління фінансовими ресурсами); кадровий менеджмент (розуміння потреб у кадрах та уміння залучати); академічний розвиток (забезпечення якісної освіти та впровадження інновацій в навчальний процес); зовнішні відносини (розвинені навички взаємодії з громадськістю, партнерами та іншими стейкхолдерами); ефективність та аналітика (здатність визначати та вирішувати проблеми ефективно); етика та відповідальність (дотримання високих етичних стандартів управління). (О.П. Воробйова)

Критерії ефективності освітньої діяльності університетів в умовах автономії: відповідність національного нормативно-правового регулювання забезпечення якості вищої освіти, автономії університетів положенням Європейського простору вищої освіти. (В.О. Ворона)

Критерії інтернаціоналізації в контексті забезпечення ефективності освітнього процесу: організація інтернаціоналізації університету; інтернаціоналізація викладання/навчання; інтернаціоналізація дослідження. (М.А. Дебич)

Ключовий критерій якості вищої освіти та орієнтир для удосконалення якості вищої освіти задля індивідуальної самореалізації та суспільного розвитку: особистісний розвиток здобувача вищої освіти (М.А. Дебич, О.М. Слюсаренко, Ж.В. Таланова)

Критерії оцінювання якості викладання та навчання як складових освітньої діяльності у вищій освіті: інтернаціоналізація викладання, побудова процесу викладання в аудиторії та безпосередньо роботи із студентами, професійний розвиток викладача, цифрова компетентність викладача. (О.Ф. Паламарчук)

Критерій правильного формулювання істинної місії утворення будь-якої природи (В.І. Луговий, О.М. Слюсаренко, Ж.В. Таланова)

Критерії вимірювання якості та ефективності освітньої діяльності університетів: якість освітніх програм; позиція закладу вищої освіти в міжнародних університетських рейтингах (загальних і профільних/ предметних). (О.М. Слюсаренко).

Критерії управлінського виміру забезпечення ефективності освітньої діяльності університетів: стратегічне планування; якість управління (КРІ); кількісний та якісний склад студентів; успішність завершення навчання; якість наукових досліджень; якість викладачів; якість вищої освіти очима студентів; фінансове та матеріальне забезпечення; інтернаціоналізація і мобільність; соціальна відповідальність (В.П. Ткаченко).

Технологія:

Технологія публічно-громадського управління передбачає послідовну реалізацію визначених дій: інституційний аналіз, вибір моделі публічно-громадського управління, проектування структур і процесів публічно-громадського управління, унормування діяльності структур публічно-громадського управління, встановлення правил взаємодій та опис бізнес-процесів, моніторинг і оцінювання результативності структур публічно-громадського управління. (О.В. Бородієнко)

Поняття:

Уперше обґрунтовано поняття «публічно-громадське управління університетом в контексті забезпечення ефективності освітньої діяльності» як процес управління співпрацею між різними суб'єктами (державним і приватним сектором, інститутами громадянського суспільства) на основі поєднання демократичних процедур самоуправління та співуправління, що має на меті підвищення ефективності та результативності діяльності університетів, створення їх порівняльних переваг шляхом раціонального розподілення обов'язків та доповнення ресурсного забезпечення партнерів, підвищення рівня управлінської та економічної спроможності та життєздатності, адаптації до змінних умов середовища, забезпечення сталого продукування та поширення інновацій, створення інноваційної екосистеми. (О.В. Бородієнко)

Ефективність освітньої діяльності визначено як співвідношення між результатами (прямими й непрямими, матеріальними й нематеріальними) освітньої діяльності та ресурсами: кадровими, матеріальними, фінансовими, інформаційними, дослідницько-освітніми/інтелектуальними, які зумовили досягнення цих результатів і витрачені на створення й використання засобів освітньої діяльності, її організацію та здійснення, що визначається шляхом вимірювання та зіставлення ресурсних витрат і результатів освітньої діяльності та її окремих складових. Також, ефективність освітньої діяльності – це властивість, зумовлена якістю освітньої діяльності та кількістю засобів, що задіяні в освітній діяльності, а також конкретним зовнішнім і внутрішнім середовищем. Освітня діяльність у вищій освіті розглядається як діяльність закладів вищої освіти (наукових установ), що спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу, розроблення, реалізацію, розвиток і вдосконалення освітніх програм, й провадиться з метою забезпечення здобуття вищої освіти і задоволення інших освітніх потреб здобувачів вищої освіти. (Ж.В. Таланова)

Назва підготовленої продукції та найвагоміших публікацій

1. Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни: *монографія* / О. Бородієнко, Ю. Вітренко, О. Воробйова, В. Ворона, М. Дебич, О. Кущенко, О. Паламарчук, О. Слюсаренко, Ж. Таланова, В. Ткаченко; за ред. Ж. Таланової. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2023. (11,45 авт. арк). URL: <https://ihed.org.ua/publications/>.

2. Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення України : *препринт (аналітичні матеріали)* / О. Бородієнко, Ю. Вітренко, В. Ворона, М. Дебич, О. Паламарчук, О. Слюсаренко, Ж. Таланова; за ред. Ж. Таланової. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2022. 148 с. URL : https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2023/02/diyalnist-univ_2022-148p.pdf

3. Теоретичні основи політики та механізмів забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах у контексті євроінтеграції : *препринт (аналітичні матеріали)* / О. Базелюк, Ю. Вітренко, О. Воробйова, В. Ворона, М. Дебич, О. Паламарчук, О. Слюсаренко, Ж. Таланова; за ред. Ж. Таланової. Електронне видання. Київ : Ін-т вищої освіти НАПН України, 2021. 192 с. URL : https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2021/12/evroint-univ_2021-192p.pdf

Назва наукового дослідження: Підвищення дослідницької спроможності університетів України в умовах війни та повоєнного відновлення у контексті імплементації концепції «Відкрита наука»

Державний реєстраційний номер: 0122U200775

Роки виконання: 2021–2023 рр.

Напрямок: 9. Вища освіта.

Проблема дослідження: Демократизація та децентралізація системи вищої освіти: автономія та академічні свободи.

Виконавці наукового дослідження (кількісний і якісний склад):

У 2021 році:

Постійних працівників (усього) – 4 особи, у тому числі:

- докторів наук, професорів – 1 особа;
- докторів наук, доцентів (ст.досл.) – 2 особи;
- докторів наук – 1 особа;
- кандидатів наук, професорів – немає;
- кандидатів наук, доцентів (ст.досл.) – немає;

Сумісників (усього) – 5 осіб, у тому числі:

- докторів наук, професорів – 1 особа;
- докторів наук, доцентів (ст.досл.) – 3 особи;
- кандидатів наук – 1 особа.

У 2022 році:

Постійних працівників (усього) – 4 особи, у тому числі:

- докторів наук, професорів – 1 особа;
- докторів наук, доцентів (ст.досл.) – 3 особи;
- кандидатів наук, професорів – немає;
- кандидатів наук, доцентів (ст.досл.) – немає.

Сумісників (усього) – 5 осіб, у тому числі:

- докторів наук, професорів – 1 особа;
- докторів наук, доцентів (ст.досл.) – 3 особи;
- кандидатів наук, доцентів (ст.досл.) – 1 особа.

У 2023 році:

Постійних працівників (усього) – 4 особи, у тому числі:

- докторів наук, професорів – 1 особа;
- докторів наук, доцентів (ст.досл.) – 3 особи;
- кандидатів наук, професорів – немає;
- кандидатів наук, доцентів (ст.досл.) – немає.

Сумісників (усього) – 4 особи, у тому числі:

- докторів наук, професорів – 2 особи;
- докторів наук, доцентів (ст.досл.) – 1 особа;
- кандидатів наук – 1 особа.

Керівник наукового дослідження: В.І. Луговий, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України.

Найістотніші наукові результати, досягнуті в ході проведення дослідження (закони, закономірності, теорії, концепції, гіпотези, тенденції, моделі, наукові принципи, критерії, методи):

Уперше розроблено:

Закони:

Закон зростання крутизни університетського сходження до вершини досконалості.
(*В.І. Луговий, О.М. Слюсаренко, Ж.В. Таланова*)

Закономірності:

Дихотомія (обсяг-складність) знань зумовлює два базових виміри творення простору відкритої науки, пов'язаних з нагромадженням й ускладненням знань
(*В.І. Луговий*).

Завдяки синергії освітньо-дослідницької діяльності в університетах вони є природними центрами відкритої науки (безперешкодне і продукування, і поширення знань)
(*В.І. Луговий*).

Загальна модель розвитку університетів-лідерів закономірно передбачає етапи ендогенної концентрації і екзогенної комунікації
(*В.І. Луговий, О.М. Слюсаренко, Ж.В. Таланова*).

Розвиток відкритої науки сприяє прозорості результатів досліджень та ефективності науки
(*І.І. Драч*).

Стійкий розвиток суспільства впливає як на національні моделі освіти і науки, так і на зміну глобальної освітньо-наукової парадигми
(*В.В. Зінченко*).

Відкритий доступ також несе значні ризики, пов'язані з конфіденційністю, інтелектуальною власністю, національною безпекою
(*В.В. Зінченко*).

Зростання інтеграційних процесів у світі, розвиток тенденцій до спільного вирішення країнами своїх суспільних, дослідницьких та господарських завдань
(*В.В. Зінченко*).

Формування та розвиток політики RRI ЄС у відповідь на зростаючий запит з боку суспільства щодо відповідальності науки
(*О.М. Петроє*).

Розширення кола суб'єктів дослідницької діяльності університетів
(*О.М. Петроє*).

Наукові, науково-педагогічні працівники (дослідники) й наукові організації та заклади вищої освіти є головними суб'єктами відповідальності дослідницької діяльності
(*О.М. Петроє*).

В умовах імплементації стандартів Європейського дослідницького простору (ЄДП), Європейського простору вищої освіти (ЄПВО), Open Science (OS) та ін. зростають вимоги до відповідальності дослідницької діяльності вітчизняних університетів
(*О.М. Петроє*).

Відповідальні дослідження та інновації (RRI) забезпечують підвищення дослідницької спроможності університетів в умовах відкритої науки (OS)
(*О.М. Петроє*).

Масофікація вищої освіти призводить до проблематизації дослідницької діяльності університетів
(*Ю.О. Мелков*).

«Нижчі» рівні структури відкритої науки є більш простими для реалізації
(*Ю.О. Мелков*).

Перешкодою на шляху підвищення дослідницької спроможності університетів виступає криза науки як соціального інституту
(*Ю.О. Мелков*).

Сфера наукових досліджень та розробок України інтенсивно регулюється державою. Частина нормативно-правових актів, що регулюють зазначену сферу складає майже десяту частину всіх актів українського законодавства
(*І.Б. Жиляєв*).

Реформування сфери наукових досліджень та розробок в Україні здійснюється перш за все через проведення інституціоналізації системи управління, пов'язаної із формуванням нових управлінських структур
(*І.Б. Жиляєв*).

Функціонування систем дослідницької діяльності в умовах 3 основних етапів розвитку різного ієрархічного рівня: 1) розвитку мирного часу; 1) кризи, пов'язаної із

COVID – 19 та російською агресією проти України; 3) посткризового відновлення (І.Б. Жилияєв).

Застосування інструментарію відкритого доступу та відкритої науки відбувається на основі державно-приватного партнерства, зокрема – державних стратегій та громадських ініціатив (І.Б. Жилияєв).

Наукові дослідження зумовлюють прискорений розвиток технологій, що спричиняє необхідність оцінити науково-дослідницький внесок вчених, наукових установ та університетів у розвиток певної галузі досліджень (В.В. Зінченко).

Інновації, керовані даними, трансформують суспільство далекосяжно, здійснюють вплив на ефективність використання ресурсів, продуктивність і конкурентоспроможність (В.В. Зінченко).

Відповідальні дослідження та інновації (RRI) забезпечують підвищення дослідницької спроможності університетів в умовах відкритої науки (OS) (О.М. Петроє).

Сучасна глобальна наука розвивається випереджальними темпами порівняно з глобальним економічним розвитком (І.Б. Жилияєв).

Публічна влада та наукова громадськість активно продовжують стратегічне програмування розвитку науки (І.Б. Жилияєв).

Науково-технічна політика є сукупністю окремих політик у сфері науки (І.Б. Жилияєв).

Науково-технічна політика ієрархічна за структурою (І.Б. Жилияєв).

Перешкодою на шляху підвищення дослідницької спроможності університетів виступає криза науки як соціального інституту (Ю.О. Мелков).

Українська наука протягом ХХІ знаходиться в кризі, яка поглибилась останніми роками (І.Б. Жилияєв).

Гіпотези:

Відповідальність дослідницької діяльності є ключовим елементом підвищення якості дослідницької діяльності та посилення дослідницької спроможності університетів (О.М. Петроє).

Впровадження стандартів відповідальності дослідницької діяльності університетів сприятиме забезпеченню кращої відповідності як процесу, так і результатів досліджень цінностям, потребам, очікуванням суспільства (О.М. Петроє).

Імплементация стандартів RRI сприяє зростанню довіри суспільства до науки (О.М. Петроє).

Упровадженню відкритої науки в Україні заважає централізація управління сферою наукових досліджень та розробок, недостатня реалізація принципів академічної автономії, зокрема економічної (І.Б. Жилияєв).

Діяльність структур управління українською сферою наукових досліджень та розробок, створених протягом останніх років, призводить до збільшення інституційних витрат, спрямованих на забезпечення функціонування зазначених структур управління та трансакційних витрат на здійснення управлінських процедур (І.Б. Жилияєв).

Формування на сучасному етапі інструментарію суспільно-політичного руху «Закритої науки», зокрема ізоляції (автаркії) російської науки від глобальної на різних рівнях ієрархії (І.Б. Жилияєв).

Формування національних планів відновлення має відбуватися із застосуванням європейського досвіду формування та виконання планів відновлення та стійкості (Recovery and Resilience Plan, RRP) (І.Б. Жилияєв).

Державна політика України з розвитку відкритої науки є підсистемою політики євроінтеграції науки (І.Б. Жилияєв).

Політика відкритої науки змінюється відповідно до протидії іноземному втручання в науку (І.Б. Жилияєв).

Імплементация концепції відкритої науки сприятиме підвищенню дослідницької

спроможності університетів України (Ю.О. Мелков)

Реалізація «вищих» шаблів цінностей відкритої науки потребує демократизації дослідницьких практик (Ю.О. Мелков).

Імплементація стандартів RRI сприяє зростанню довіри суспільства до науки (О.М. Петроє).

Цифрова грамотність та навички є необхідними, їх більше не слід ігнорувати (В.В. Зінченко).

Цифрові навички слід постійно розвивати поруч із цифровою інфраструктурою (В.В. Зінченко).

Розвиток цифрових навичок – єдиний спосіб, яким інвестиції в технології виявляться ефективними (В.В. Зінченко).

Наукові принципи:

Принцип місійної мінімізації переліку необхідних і достатніх рейтингових критеріїв / індикаторів (В.І. Луговий, О.М. Слюсаренко, Ж.В. Таланова).

Принцип місійної синергії рейтингових критеріїв / індикаторів (В.І. Луговий, О.М. Слюсаренко, Ж.В. Таланова).

Принцип розвитку інституційних і національних дослідницьких інфраструктур для відкритої науки, їх інтеграції у європейську та глобальні екосистеми дослідницьких е-інфраструктур (І.І. Драч, О.М. Петроє, Н.В. Базелюк).

До принципів відкритої науки необхідно додати принцип дослідницької доброчесності (Research Integrity) (І.І. Драч).

Реалізація практик відкритої науки має відбуватися на засадах чесності на всіх етапах дослідження (розроблення, здійснення, звітності) (І.І. Драч).

Принципи прозорості (надання повної та неупередженої інформації щодо результатів дослідження шляхом відкритого спілкування) (І.І. Драч).

Принцип поваги до всіх учасників дослідницького процесу (колег, інших учасників дослідження, суспільства) (І.І. Драч).

Принцип забезпечення проведення досліджень відповідно до діючих норм та стандартів (етичних, юридичних та професійних) (І.І. Драч).

Принципи відповідальності дослідницької діяльності: доброчесність, надійність, прозорість, справедливість, взаємна повага, визнання і пропагування відповідальних дослідницьких практик (О.М. Петроє).

Основоположні принципи (ключі) RRI університетів – етика та доброчесність; відкритий доступ; гендерна рівність; залучення громадськості; врядування; наукова освіта (О.М. Петроє).

Принциповим для розвитку відкритої науки є швидке розгортання інфраструктури даних, стійких у довгостроковій перспективі (В.В. Зінченко).

Принципи ОЕСР щодо даних досліджень: відкритості, гнучкості, прозорості, правовідповідності, захисту інтелектуальної власності, відповідальності, професіоналізму, сумісності, якості, безпеки, ефективності, підзвітності та стійкості (В.В. Зінченко).

Ціннісний вимір відкритої науки відповідає класичним настановам наукового етосу (Ю.О. Мелков)

Цінності відкритої науки безпосередньо пов'язані з цінностями суспільства (Ю.О. Мелков).

Принцип академічної свободи є засадничим для реалізації настанов відкритої науки (Ю.О. Мелков).

Принцип різкого скорочення застарілих та неефективних правових норм на засадах регуляторної гільйотини («regulatory guillotine») (І.Б. Жилиєв).

Необхідність дотримання єдиних рамкових умов для вчених, експертів, фінансових інвесторів тощо дало підстави для визначення ціннісних принципів оцінювання дослідницької діяльності університетів (І.Ю. Регейло);

Принцип відкритої науки FAIR (видимості, доступності, сумісності і повторного використання) (*І.Ю. Регейло*);

Принцип етичності та академічної доброчесності (дотримання на всіх етапах проведення дослідження, у різноманітних формах наукової діяльності, у служінні суспільству тощо) (*І.Ю. Регейло*);

Принцип ідентичності, що вибудовується на заохоченні довіри до наукової діяльності університетів з урахуванням їхньої місії (*І.Ю. Регейло*);

Принцип досконалості, яка засвідчує підтримку наукових досліджень найвищої (світової) якості, що проводилися на основі прозорих методологій і забезпечують відтворювальні результати досліджень (*І.Ю. Регейло*);

Принцип цілісності, яка відображає репрезентативність оцінювання на основі обґрунтованої якісної оцінки та використання на основі надійності даних різноманітні кількісні методи, що доповнюють, інституційну самооцінку тощо (*І.Ю. Регейло*);

Принцип різноманітності, що ґрунтується на визнанні багатогранності дослідницької діяльності, яка включає, зокрема, різноманітність внеску вченого у дослідження та в кар'єрі (*І.Ю. Регейло*);

Принцип урахування галузевих відмінностей, зокрема соціогуманітарної сфери тощо (*І.Ю. Регейло*);

Принцип відповідальності, що становить спільну відповідальність усіх учасників оцінювання за узгодженими підходами з урахуванням професійної відповідальності тощо (*І.Ю. Регейло*).

Уточнено:

Тенденції:

Домінування кількісного підходу в концепції відкритої науки щодо продукування і поширення знань над якісним, пов'язаним з їх складністю, в Україні (*В.І. Луговий*).

Впровадження політики щодо відкритої науки є одним з пріоритетів діяльності провідних європейських університетів (*І.І. Драч*).

У провідних вітчизняних університетах України впровадження політики щодо відкритої науки зводиться в основному до забезпечення відкритого доступу до публікацій (*І.І. Драч*).

Посилення актуальності впровадження відкритої науки у вітчизняних ЗВО у зв'язку із необхідністю збереження/відновлення дослідницького потенціалу університетів в умовах війни, а також у зв'язку із набуттям Україною статусу кандидата на вступ до ЄС (*І.І. Драч*).

Зростання запиту на відповідальність відкритої науки у світі (*О.М. Петроє*).

Розвиток міжнародних, європейських, галузевих, національних та інституційних стандартів щодо забезпечення відповідальності дослідницької діяльності (*О.М. Петроє*).

Посилення вимог до відповідальності дослідницької діяльності університетів (*О.М. Петроє*).

Зростання запиту та обґрунтування відповідальних досліджень та інновацій (responsible research and innovation, RRI) (*О.М. Петроє*).

Пошук підходів та імплементація стандартів RRI в інституційні практики європейських дослідницьких установ та університетів (*О.М. Петроє*).

Зростання ролі університетів як агентів змін, покликаних забезпечити формування культури RRI в українському дослідницькому просторі (*О. Петроє*).

Загальносвітовою тенденцією є стрімке збільшення теоретичних та прикладних наукових публікацій з відкритої науки, кількість яких в провідних наукових базах в Інтернеті перевищила декілька млрд джерел (*І.Б. Жиляєв*).

В Україні темпи розгортання досліджень з питань відкритої науки збільшуються, хоча за обсягами складають менш, ніж 0,4% світового масиву теоретичних та прикладних наукових публікацій (*І.Б. Жиляєв*).

Сучасна науково-технічна політика та інституційна система дослідницької діяльності ЗВО формується й функціонує під впливом реформ, пов'язаних із запровадженням відкритої науки (*І.Б. Жилиєв*).

Відбувається інституційна трансформація бачення системи дослідницької діяльності на основі активізації застосування екосистемної концепції науки та інновацій (*І.Б. Жилиєв*).

Широкого застосування в українській системі дослідницької діяльності інструментів підтримки молодих вчених (*І.Б. Жилиєв*).

Зростання запиту та обґрунтування відповідальних досліджень та інновацій (responsible research and innovation, RRI).

Пошук підходів та імплементація стандартів RRI в інституційні практики європейських дослідницьких установ та університетів (*О.М. Петроє*).

Монополізація ринку наукових журналів відбувається одночасно з запровадженням публічних та громадських ініціатив відкритого доступу до проведення та оформлення результатів наукових досліджень шляхом розширення інструментарію бізнес моделей (*І.Б. Жилиєв*).

Широкого застосування в українській системі дослідницької діяльності інструментів підтримки молодих вчених (*І.Б. Жилиєв*).

Українська наука протягом XXI знаходиться в кризі, яка поглибилась останніми роками (*І.Б. Жилиєв*).

Актуалізація проблеми оцінювання дослідницької діяльності університетів у дослідницькому просторі та освітньому просторі в умовах відкритої науки (*І.Ю. Регейло*).

Здійснення модернізації системи оцінювання дослідницької діяльності університетів на основі якісної оцінки та дотримання принципів досконалості, дослідницької доброчесності й достовірності наукових результатів (*І.Ю. Регейло*).

Зменшення використання або відповідно відмова від бібліометричних показників та проведення глобальних опитувань дослідників і зацікавлених сторін (*І.Ю. Регейло*).

Надання першочергового значення впливу результатів проведеного дослідження з огляду на потенційний соціальний чи економічний ефект, а також пошук відповідних критеріїв впливу зокрема, для фундаментальних досліджень, які є середньо- або довгостроковими у своїй реалізації (*І.Ю. Регейло*).

Необхідність формування спільних вимог до оцінювання (методологія оцінювання, принципи, форми і методи; надійні та прозорі критерії оцінки; вимоги до зовнішніх експертів тощо) (*І.Ю. Регейло*).

Необхідність урахування місій університетів та суспільних цілей через появу непрогнозованих викликів в сучасних умовах (*І.Ю. Регейло*).

Визнання різноманіття наукових результатів (заходи, форми, види) та різноманіття діяльності дослідників, їх внесків, що сприяє розвитку знань та впливу результатів наукових досліджень, зокрема соціальному ефекту наукових досліджень (*І.Ю. Регейло*).

Сприяння багатомовності з метою підвищення впливу наукових результатів (*І.Ю. Регейло*).

Потреба вдосконалення вимог щодо оцінювання міждисциплінарних досліджень та експертів, які беруть участь у цьому процесі (*І.Ю. Регейло*).

Підвищена увага щодо запобігання виникненню упередженості, особливо щодо гендерних питань (*І.Ю. Регейло*).

До глобальної науково-освітньої системи включається якомога більша кількість релевантних наукових спільнот (*В.В. Зінченко*).

Розвиток відкритої науки йде в напрямі демократизації наукової діяльності (*Ю.О. Мелков*).

Реалізація ідей і настанов відкритої науки поки що зводиться переважно до практик відкритого доступу (*Ю.О. Мелков*).

«Закритість» науки сприяє зростанню рівня корупції всередині наукової

спільноти (Ю.О. Мелков).

Впровадження уніфікованого та узгодженого на європейському рівні підходу до удосконалення політики і практик дослідницької доброчесності (О. М. Слободянюк).

В процесі побудови системи забезпечення дослідницької доброчесності враховувати відмінності теоретичних, методологічних підходів в міждисциплінарних/міжгалузевих дослідженнях (О. М. Слободянюк).

Концепції / дидактичні системи:

«Відкрита наука» – це нова парадигма організації, проведення досліджень та розповсюдження інформації про їх результати (І.І. Драч).

Відкритість як складова відповідальних досліджень і наукових практик – базова цінність наукових досліджень та розробок (О.М. Петроє).

Відповідальність як ключовий елемент та наскрізна вимога дослідницької діяльності в умовах відкритої науки (О.М. Петроє).

Впровадження системної політики RRI національного та інституційного рівнів сприятиме імплементації концепції відкритої науки в Україні (О.М. Петроє).

Концепція системного підходу з імплементації політичних ключів RRI в сферу дослідницької діяльності українських університетів (О.М. Петроє).

«Відкрита наука» – це глобальна дослідницька, аналітична, порівняльно-ранжувальна, бібліографічна і реферативна система (В.В. Зінченко).

Глобально-стадіальне розуміння стійкого розвитку суспільства в контексті інтернаціоналізації відкритості науки, як 1) глобальної системи, 2) складової міжнародної інтеграції, 3) процесів інтернаціоналізації (В.В. Зінченко).

Розвиток відкритої науки в університетах (забезпечуючи обмін знаннями, даними та максимізуючи вигоди від вільного переміщення знань та дослідників) визначає рух до п'ятої свободи (І.І. Драч).

Відкрита наука розуміється як рамкова концепція, яка об'єднує різні рухи та форми діяльності, спрямовані на те, щоб зробити наукові знання різними мовами відкритими, загальнодоступними та придатними для загального багаторазового використання, розширити наукове співробітництво та обмін інформацією на благо науки і суспільства і відкрити процеси створення, оцінки та поширення наукових знань для соціальних суб'єктів, що не входять до традиційного наукового співтовариства (І.І. Драч).

Відкрита наука становить собою багатшаровий феномен, від процедур до цінностей (Ю.О. Мелков).

Втілення відкритої науки у практику неможливе без актуалізації її цінностей (Ю.О. Мелков).

Відкрита наука виступає як демократична академічна культура самостійного та критичного мислення (Ю.О. Мелков).

Стратегія інтернаціоналізації розвитку вищої освіти і підготовки науково-дослідних кадрів є однією з ключових у галузі соціального управління і філософії суспільного розвитку (В.В. Зінченко).

Відкрита наука виступає як демократична академічна культура самостійного та критичного мислення (Ю.О. Мелков).

Набули подальшого розвитку:

Методи:

Метод інтеграції міжнародних та європейських стандартів відповідальності у практику дослідницької діяльності вітчизняних університетів (О.М. Петроє)

Публікація у відкритому доступі результатами досліджень, що фінансуються за рахунок державних грантів (В.В. Зінченко).

Адаптація метода швидкої оцінки доказів (Rapid Evidence Assessments, REAs) для формування проблемного поля дослідження правового та економічного забезпечення

запровадження відкритої науки (І.Б. Жилияєв).

Імплементация відкритої науки вимагає комплексного підходу та нелінійної методології (Ю.О. Мелков).

Моделі:

Модель впровадження політики відкритої науки в університетах (І.І. Драч).

Системна модель імплементації стандартів RRI для підвищення дослідницької спроможності університетів України (потребує модернізації та впровадження механізмів національного, територіального (регіонального) та університетського рівнів) (О.М. Петроє).

Модель класифікації науково-технічної політики за 5 критеріями (І.Б. Жилияєв).

Демократизація практик освітньої та наукової діяльності університетів України вимагає нової моделі організації управління у вищій освіті (Ю.О. Мелков).

Критерії:

Критерій правильного формулювання істинної місії утворення будь-якої природи (В.І. Луговий, О.М. Слюсаренко, Ж.В. Таланова).

Переважання формально-кількісних критеріїв оцінювання ефективності наукової діяльності гальмує розвиток дослідницької спроможності університетів та впровадження настанов відкритої науки (Ю.О. Мелков).

Назва підготовленої продукції та найвагоміших публікацій

1. Теоретичні та методичні основи модернізації механізмів підвищення дослідницької спроможності університетів України у контексті імплементації концепції «Відкрита наука» та повоєнного відновлення України як сильної європейської країни: *монографія* / В. Луговий, І. Драч, О. Петроє, В. Зінченко, Ю. Мелков, І. Жилияєв, І. Регейло, О. Слободянюк, Н. Базелюк; за ред. В. Лугового, І. Драч, О. Петроє. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2023. 9 д. а. URL : <https://ihed.org.ua/wp-content/>

2. Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду з підвищення дослідницької спроможності університетів України в умовах війни та повоєнного відновлення у контексті імплементації концепції «Відкрита наука»: *препринт (аналітичні матеріали)* / В. Луговий, І. Драч, О. Петроє, В. Зінченко, Ю. Мелков, І. Жилияєв, І. Регейло, В. Камишин, Н. Базелюк; за ред. В. Лугового, О. Петроє. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2022. 147 с. URL : https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2023/02/doslidn-univ_IVO-2022-147p.pdf

3. Теоретичні основи підвищення дослідницької спроможності університетів України в контексті імплементації концепції «Відкрита наука»: *препринт (аналітичні матеріали)* / В. Луговий, І. Драч, О. Петроє, В. Зінченко, Ю. Мелков, І. Жилияєв, І. Регейло, Н. Базелюк, В. Камишин; за ред. В. Лугового, О. Петроє. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2021. 206 с. URL : https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2021/12/doslidn-univ_2021-206p.pdf

Назва наукового дослідження: Політика та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повоєнного відновлення країни

Державний реєстраційний номер: 0122U200776

Роки виконання: 2021–2023 рр.

Напрямок: 9. Вища освіта.

Проблема дослідження: Реалізація суспільної місії університетів.

Виконавці наукового дослідження (кількісний і якісний склад):

У 2021 році

Постійних працівників (усього) – 5 осіб, у тому числі:

- докторів наук, доцентів (ст.досл.) – 2 особи;
- кандидатів наук, доцентів (ст.досл.) – 1 особи;
- кандидатів наук – 1;
- молодших наукових співробітників без наукового ступеня – 1 особа.

Сумісників (усього) – 5 осіб, у тому числі:

- докторів наук, професорів – 2 особи;
- докторів наук, доцентів (ст.досл.) – 1 особа;
- кандидатів наук, доцентів (ст.досл.) – 2 особи.

У 2022 році

Постійних працівників (усього) – 5 осіб, у тому числі:

- докторів наук, доцентів (ст.досл.) – 2 особи;
- кандидатів наук, доцентів (ст.досл.) – 1 особа;
- кандидатів наук – 1 особа;
- молодших наукових співробітників без наукового ступеня – 1 особа.

Сумісників (усього) – 5 осіб, у тому числі:

- докторів наук, професорів – 2 особи;
- докторів наук, доцентів (ст.досл.) – 1 особа;
- кандидатів наук, доцентів (ст.досл.) – 2 особи.

У 2023 році

Штатних працівників (усього) – 4 особи, у тому числі:

- докторів наук, доцентів (ст.досл.) – 1 особа;
- кандидатів наук, доцентів (ст.досл.) – 2 особи;
- молодших наукових співробітників без наукового ступеня – 1 особа.

Сумісників (усього) – 4 особи, у тому числі:

- докторів наук, професорів – 2 особи;
- кандидатів наук, доцентів (ст.досл.) – 2 особи.

Керівник наукового дослідження: О.Ю. Оржель, доктор наук з державного управління, доцент.

Найістотніші наукові результати, досягнуті в ході проведення дослідження (законо, закономірності, теорії, концепції, гіпотези, тенденції, моделі, наукові принципи, критерії, методи):

Законо:

Соціальна відповідальність університетів має внутрішню (відповідальність перед університетською спільнотою) і зовнішню (відповідальність перед суспільством) спрямування. (М.І. Бойченко, О.Ю. Оржель)

Співпраця університетів і суспільства сприяє набуттю нових знань, оновленню освітніх програм, розширенню кола партнерів, покращенню іміджу та популяризації

університетів на регіональному та національному рівнях, і відповідно є вигідною для університетів (О.І. Бульвінська, О.Ю. Оржель)

Закономірності:

Відсутність цивілізованого конкурентного середовища в суспільстві, визначальним індикатором наявності якого є верховенство права, не спонукає до моральності, добросовісності та відповідальності тих, хто в такому суспільстві перебуває. (В.І. Рябченко)

У цивілізованому конкурентному середовищі бути добросовісним, моральним і соціально відповідальним вигідно, оскільки в ньому позитивна репутація цінується дорожче за гроші. (В.І. Рябченко)

Чим вище в соціальній ієрархії посадова особа, тим масштабніші деструктивні наслідки від прийнятих нею на власний розсуд управлінських рішень, які суперечать вимогам сталого розвитку. (В.І. Рябченко)

Глобальна результуюча стану нашої планети залежить від локальних проявів діяльності людей, яка віддзеркалює рівень їхньої соціальної відповідальності та компетентності. (В.І. Рябченко)

Соціальна відповідальність тим вища, чим більше вона відповідає цілям і цінностям суспільства, які не суперечать сталому розвитку. Чим більше цілі й цінності суспільства відповідають сталому розвитку, тим вимогливіше суспільство до соціальної відповідальності своїх університетів у вимірах сталого розвитку і навпаки. (В.І. Рябченко)

Університети реалізують свою соціальну відповідальність за участі залученням багатьох суспільних акторів: інших закладів вищої освіти, бізнесу, місцевої громади, її органів місцевого самоврядування, та органів місцевої влади, громадських організацій тощо. (К.А. Трима).

Зміна вимог ринку праці до освітньої кваліфікації працівників як наслідок прискорення технологічних змін у суспільстві. Зокрема, збільшення попиту на працівників з освітнім ступенем бакалавра і невисокий попит на освітній ступінь магістра (В.В. Ковтунець)

Реалізація соціальної відповідальності є можливою із залученням багатьох суспільних акторів, які діють на певній території: ЗВО, бізнесу, громади, органів самоврядування, органів місцевої влади, громадських організацій. (К.А. Трима)

Повоєнне відновлення та модернізація українського сектору вищої освіти відбуватиметься за міжнародної фінансової підтримки, що надаватиметься у вигляді програм і грантів. (О.Ю. Оржель)

Успішна реалізація українськими ЗВО проєктів міжнародної допомоги передбачатиме засвоєння та застосування принципів Паризької декларації щодо підвищення ефективності зовнішньої допомоги. (О.Ю. Оржель)

Під час повоєнного відновлення українські ЗВО розвиватимуться та змінюватимуться одночасно і разом із суспільством, громадою, у співпраці із багатьма вітчизняними і міжнародними партнерами на основі Принципів Лугано, інших положень і принципів, що регулюють взаємодію різних акторів. (О.Ю. Оржель)

Підвищення обізнаності серед стейкхолдерів університетів про важливість практик соціальної відповідальності університетів, які виходять за рамки волонтерської діяльності, сприяє прогресу університетів у сфері стійкого розвитку та соціальної відповідальності. (В.І. Рябченко)

Цілі сталого розвитку є спільним знаменником для розвитку соціальної відповідальності університетів, як явища, в різних країнах світу. (Л.М. Червона)

Розвиток соціальної відповідальності університетів вкорінюється, розвивається і зростає у закладах вищої освіти, при умові включення в освітню політику від символічної до практичної, і базується на цілях сталого розвитку. (Л.М. Червона)

Наразі вітчизняна університетська спільнота схильна тлумачити соціальну відповідальність університетів як відповідальність за надання якісної вищої освіти. (О.М. Петроє, О.С. Литовченко)

З початком активної фази війни соціальної відповідальності університетів України більшою мірою проявляється як турбота про безпеку та психологічне здоров'я студентів і персоналу, допомога колегам і студентам переміщених університетів, збір коштів на допомогу ЗСУ та ТрО. (О.Ю. Оржель, Л.М. Червона)

Фінансова та екологічна стійкість університетів залежить від рівня їх соціальної відповідальності. (Н.М. Шофолова)

Основними рушіями (ініціаторами проєктів, програм та політик) соціальної відповідальності у ЗВО є науково-педагогічні працівники, студенти та керівництво (ректорат). (О.М. Петроє)

Рівень залучення до реалізації соціальної відповідальності здобувачів та працівників ЗВО меншою мірою залежить від віку та статі, аніж від професійного та освітнього статусу (О.М. Петроє).

Концепції

Університетська соціальна відповідальність базується на трикутнику знань, що обумовлює університетську відповідальність за творення знань, їх поширення та вироблення пропозицій щодо їх застосування у різних сферах суспільного життя. (О.Ю. Оржель)

Концепція університету часів війни та повоєнного відновлення як генератора нових знань, інноваційних рішень для розв'язання проблем, спричинених війною, рушія (драйвера) суспільних змін, медіатора між різними партнерами та спільнотами, залученими до проєктів з відновлення, реформування, зцілення. (О.Ю. Оржель)

Концепція трьох рівнів соціальної відповідальності університетів: інституційна (системний рівень), колективна (рівень соціальних спільнот), персональна (індивідуальний рівень). (М.І. Бойченко)

Концепція університетської політики як певного курсу дій, низки послідовних, спланованих та узгоджених рішень, що реалізуються у взаємодії багатьох суб'єктів (осіб і структур), та спрямовані на досягнення цілей, визнаних важливими і актуальними певними університетськими спільнотами або закладом вищої освіти загалом (О.Ю. Оржель)

Концепція університетської політики соціальної відповідальності як цілеспрямованої діяльності, як низки ухвалених рішень, спланованих та узгоджених заходів, спрямованих на реалізацію соціальної місії університету, зокрема вдосконалення самого закладу освіти, сприяння сталому розвитку, розумінню та розв'язанню багатограних соціальних, економічних, наукових, культурних, екологічних проблем, зобов'язання розвивати ініціативи та зміцнювати зв'язки із різними соціальними групами. (О.Ю. Оржель)

Концепція системного підходу до формування та реалізації політики соціальної відповідальності у ЗВО (О.М. Петроє).

Гіпотези:

Сталий розвиток є фундаментальною умовою і безальтернативним шляхом збереження земного буття й забезпечення продовження людського роду та його подальшого успішного життя й духовного розвитку на планеті Земля. (В.І. Рябченко)

Сталий розвиток визначально залежить від соціально відповідальної життєдіяльності осіб з вищою освітою, оскільки вони забезпечують не лише науково-технічний прогрес, а й суспільно-економічний розвиток, займаючи відповідальні соціальні статуси в суспільній ієрархії завдяки дипломам про вищу освіту як перепусткам у соціальні ліфти. (В.І. Рябченко)

Соціальна відповідальність випускників університетів та інших закладів вищої освіти в контексті сталого розвитку забезпечується їхньою професійною та світоглядною компетентністю, яка відповідає його вимогам. *(В.І. Рябченко)*

Базовими умовами й водночас визначальними чинниками реалізації соціальної відповідальності університету є доброчесність і моральність його соціального середовища. *(В.І. Рябченко)*

Щоб забезпечити успішне майбутнє земної цивілізації, людство має світоглядно переорієнтуватися у своєму ставленні до природи, відмовившись від парадигми панування «Людини над природою», перейти у своїй життєдіяльності до парадигми співіснування «людина у Природі». *(В.І. Рябченко)*

Позитивна соціальна відповідальність як добровільне дотримання норм успішного суспільного життя народжується в особистості людини, яка має для цього достатньо свободи й совісті. Обсяг свободи особистості для вільного виявлення нею принципової громадянської позиції залежить від демократичності соціального середовища, в якому вона перебуває. А совість особистості як внутрішній регулятор її вчинків і поведінки актуалізується або блокується мораллю, яка домінує в соціальному середовищі її перебування, зокрема університету чи іншого закладу вищої освіти. *(В.І. Рябченко)*

Соціальна відповідальність університету зростає по мірі формування та утвердження суспільства знань, внаслідок збільшення попиту на знання та зростання категорії знанневих працівників на ринку праці. *(О.Ю. Оржель)*

Специфіка громадських організацій дозволяє їм бути гнучкими, швидко адаптуватись до змін та підтримувати постійний зв'язок із громадянами і таким чином виступати механізмом, за допомогою якого університети отримують інформацію про суспільний запит на певний інноваційний продукт або послугу. *(К.А. Трима)*

Парадигма соціальної відповідальності університетів побудована на принципі нової філософії колективної відповідальності. *(Л.М. Червона)*

В умовах війни та повоєнного відновлення університети мають потенціал до функціонування як специфічні соціальні хаби, які з одного боку продовжують надавати освітні послуги та проводити дослідження, а з іншого – акумулюють навколо себе донорів та надають різнопланову допомогу на запит населення. Громадські організації виступають як допоміжний механізм, через який університети швидше можуть отримати необхідні ресурси. *(К.А. Трима)*

У знанневому суспільстві у період повоєнного відновлення вища освіта є ключовим чинником (драйвером) економічного зростання, соціального розвитку, екологічного відновлення, психологічної реабілітації тощо. *(О.Ю. Оржель)*

У знанневому суспільстві у період повоєнного відновлення знаннєві інституції, включно із ЗВО, займатимуть проактивну позицію, зростатиме їх соціальна відповідальність, урізноманітнюватимуться функції. *(О.Ю. Оржель)*

Повоєнний час характеризується складною та багатовекторною динамікою, що для конкретного ЗВО може одночасно створювати ризики, стримувати розвиток або нести нові можливості. *(О. Оржель)*

Для розвитку соціальної відповідальності університету, соціальна відповідальність має бути включена у стратегічне планування університету. *(Л.М. Червона)*

Ініціативи соціальної відповідальності університетів є сприятливим інструментом задля стійкого розвитку та повоєнного відновлення. *(Л.М. Червона)*

Щоб бути конкурентоспроможними під час війни та повоєнного відновлення університети мають виходити за рамки основних функцій (освіта, наука, культура) та узгоджувати їх з практиками соціальної відповідальності. *(В.І. Рябченко)*

Соціальна відповідальність університетів є можливістю для соціального розвитку, через широку сферу впливу, тому важливо сформулювати стратегії, спрямовані на задоволення потреб різних зацікавлених сторін, орієнтуючи місію, цілі та конкретні дії на соціальну відповідальність університетів. *(В.І. Рябченко)*

У довоєнний період в українському суспільстві попит на соціальну відповідальність був низьким, починаючи із суб'єктів держави та її базових інституцій які знаходилися під контролем олігархічно-кланових угруповань і не демонстрували соціальної відповідальності перед українським народом, про що свідчили низькі рейтинги довіри до основних державних інститутів з боку населення України. Відчуження держави від народу не сприяло консолідації українського суспільства, отже й попиту на соціальну відповідальність. В умовах такого стану суспільства реалізація соціальної відповідальності з боку вітчизняних університетів визначально залежить від їхньої проактивної позиції.

У стані війни, розв'язаної росією проти України, під загрозою не лише ліквідація української державності, а й фізичне знищення українського народу та його ідентичності. Українське суспільство консолідується, оскільки це є базовою запорукою його самозбереження. Попит на соціальну відповідальність в ньому суттєво підвищується. Це вимагає від вітчизняних університетів та інших ЗВО зростання проактивної й реактивної соціальної відповідальності. В умовах війни різко зростає потреба в реалізації соціальних проектів і програм як збереження цілісності та забезпечення функціонування самих закладів вищої освіти, так і підтримання життєдіяльності громад, до яких вони приналежні.

Воєнний стан різко погіршує умови забезпечення належної якості вищої освіти, що є базовою складовою соціальної відповідальності університетів, реалізація якої вимагає значних зусиль з їхнього боку щодо нівелювання такого погіршення.

Українське суспільство в умовах післявоєнного відновлення об'єктивно потребуватиме неймовірної консолідації і соціальної відповідальності, що без високого вотуму довіри до держави та її базових інститутів унеможлиблюється. Оскільки післявоєнне відновлення України потребуватиме колосальних фінансових і матеріальних ресурсів, левова частка яких буде надходити ззовні, створюються величезні ризики для тотальної корупції в поствоєнній Україні, яка може її самознищити. Цим актуалізується надзвичайна соціальна відповідальність суб'єктів влади від місцевих до найвищих ієрархічних рівнів, які розпоряджатимуться цими ресурсами, а також дієвий контроль з боку громадянського суспільства за діяльністю владних суб'єктів. Особливу роль у громадянському суспільстві відіграють університетські спільноти, першочергово студенти, що підтверджується трьома студентськими революціями, які послуговали своєрідними тригерами всенародного забезпечення державної незалежності України та її захисту. Виконання такої ролі потребує від українських університетів проактивної соціальної відповідальності. *(В.І. Рябченко)*

Функціонування українських ЗВО у якості програмадських (civic) університетів може прискорити процеси повоєнного відновлення. *(К.А. Трима)*

Соціально відповідальна вища освіта спроможна зробити вагомий внесок у відбудову країни, у розв'язання найбільш важливих соціально-економічних проблем. *(О.І. Бульвінська)*

Залучення науково-педагогічних працівників та здобувачів ЗВО, зовнішніх стейкхолдерів до формування і реалізації політики соціальної відповідальності забезпечує її стійкість та підвищує результативність *(О.М. Петроє)*

Виявлено тенденції:

Тенденція зростання актуальності соціальної відповідальності в контексті сталого розвитку. *(В.І. Рябченко)*

Тенденція в теоретичному дискурсі, що полягає у зміщенні акцентів у визначенні й тлумаченні соціальної відповідальності зі звуженого до широкого розуміння її сутності як невід'ємного складника життя людей, без якого неможливе влаштування нормальних суспільних відносин. *(В.І. Рябченко)*

Тенденція до зростання соціальної ролі університетів та їх активізація як суб'єктів підприємницької діяльності. *(І.В. Власова)*

Тенденція до зростання соціальної відповідальності університетів у процесі сталого інвестування. *(І.В. Власова)*

Тенденція до розширення взаємодії закладів вищої освіти із суспільними акторами, насамперед, громадськими організаціями у процесі реалізації заходів із соціальної відповідальності. *(К.А. Трима)*

Тенденція до більш активної участі університетів в поліпшенні суспільства за допомогою інтеграції соціальної відповідальності в інституційне управління, навчання, дослідження, послуги та громадську діяльність. *(Л.М. Червона)*

Тенденція до розмежування понять «компетентність» та «результати навчання», яка веде до уточнення компетентнісно-орієнтованих підходів до навчання та оцінювання у вищій освіті і змінює підходи до оцінювання та присвоєння професійних кваліфікацій відповідно до вимог ринку праці. *(В.В. Ковтунець)*

Зберігається тенденція до подальшого розширення взаємодії ЗВО та інших суспільних акторів, насамперед громадських організацій щодо подальшої реалізації заходів із соціальної відповідальності. *(К.А. Трима)*

У період повоєнного відновлення надавати перевагу базовій (початковій і середній) освіті та ігнорувати значущість вищої освіти. *(О.Ю. Оржель)*

Тенденція до створення місцевих моделей соціальної відповідальності університетів адаптованих до обставин і особливостей кожної країни. *(Л.М. Червона)*

Зростання актуальності соціальної відповідальності в контексті сталого розвитку. *(В.І. Рябченко)*

Тенденція до збільшення проактивної моделі соціальної відповідальності в університетах на противагу реактивній. *(В.І. Рябченко)*

Тенденція до розроблення спільної стратегії соціальної відповідальності для всіх європейських університетів. *(В.І. Рябченко)*

Тенденція зростання консолідації українського народу заради захисту своєї свободи, державної незалежності, ідентичності *(В.І. Рябченко)*

Тенденція зростання довіри українського суспільства до держави, першочергово до таких її інститутів, як Президент України та Збройні сили України *(В.І. Рябченко)*

Тенденція прискореного формування української політичної нації як реального суб'єкта сучасного глобального цивілізаційного процесу *(В.І. Рябченко)*

Тенденція різкого зростання громадянської активності в українському суспільстві, зокрема волонтерства як одного з проявів соціальної відповідальності *(В.І. Рябченко)*

Тенденція до актуалізації базових цивілізаційних цінностей в українському суспільстві *(В.І. Рябченко)*

Тенденція повернення у власність українському народові його держави, яка в 90-х роках минулого століття була привласнена олігархічно-клановими угрупованнями і використовувалась ними для приватних інтересів. *(В.І. Рябченко)*

Тенденція прискорення формування громадянського суспільства як дієвого чинника підвищення соціальної відповідальності в Україні. *(В.І. Рябченко)*

Тенденція суттєвого збільшення академічної мобільності студентів та викладачів вітчизняних університетів та інших закладів вищої освіти. *(В.І. Рябченко)*

Тенденція посилення міграції українських студентів до країн Європи та Північної Америки, в суспільствах яких сформований підвищений попит на соціальну відповідальність. *(В.І. Рябченко)*

Тенденція різкого погіршення умов забезпечення якісної вищої освіти через тотальну руйнацію цивільної та освітньої інфраструктури, вимушене переселення, проблеми з енергопостачання, безперебійністю Інтернету тощо. *(В.І. Рябченко)*

Поширення приватних ініціатив у реалізації соціальної відповідальності університетів та їх підтримки з боку керівництва університетів. *(К.А. Трима)*

Збільшення кількості суб'єктів реалізації соціальної відповідальності університетів. (К.А. Трима)

Посилення соціальної відповідальності університетів в умовах війни. (О.Ю. Оржель)

Рівень сформованості культури соціальної відповідальності у ЗВО значною мірою зумовлений специфікою діяльності закладу (його профілем, формою власності, масштабами) та різними вимогами до контролю їх соціального впливу. (О.М. Петроє)

Розроблено модель механізму реалізації політики соціальної відповідальності університету.

Серцевину механізму політики утворюють цінності, на які спираються розробники, цілі, заради досягнення яких розроблено політику, та інструменти, які вони обирають для розв'язання певної проблеми. Зміст та формат політики також визначають її суб'єкти та об'єкти (серед останніх варто виділити особливу групу бенефіціарів політики), а також внутрішнє та зовнішнє середовище. (О.Ю. Оржель)

Сформульовано наукові принципи:

Принцип імперативності вимог сталого розвитку до соціальної відповідальності. (В.І. Рябченко)

Принцип проактивності в реалізації соціальної відповідальності, дотримання якого упереджує небажанні наслідки для сталого розвитку. (В.І. Рябченко)

Принцип невідворотності адекватних санкцій за порушення вимог сталого розвитку, реалізація якого має робити не вигідними їх вчинення. (В.І. Рябченко)

Принцип зв'язку між громадським залученням університету та розвитком соціальних і громадянських компетентностей у студентів. (І.В. Власова)

Принцип взаємозв'язку між соціальною відповідальністю та підзвітністю університетів. (І.В. Власова)

Принцип взаємозв'язку між університетською автономією та соціальною відповідальністю університетів. (І.В. Власова)

Принцип взаємозв'язку між соціальною відповідальністю та фінансовою автономією університетів. (І.В. Власова)

Принципи відповідального інвестування при здійсненні університетами соціальних інвестицій різних видів. (І.В. Власова)

Реалізація соціальної відповідальності університетів спирається на можливості університетської академічної, організаційної, кадрової, фінансової автономії. (О.І. Бульвінська)

Автономія університету, високий ступінь свободи здобувачів вищої освіти та академічного персоналу створює простір для соціальних інновацій (К.А. Трима)

Університетська політика соціальної відповідальності є нероздільною із механізмом її реалізації. (О.Ю. Оржель)

Визначено критерії:

Критерії студентського виміру соціальної відповідальності університетів включають:

– в рамках відповідальності за якість освіти та навчання: міра залучення студентів до освітнього процесу, позакласної діяльності, рівень їх задоволення умовами навчання та проживання в університеті, якість набутих знань і компетентностей;

– в рамках відповідальності за створення безпечного та комфортного середовища: кількість випадків булінгу та дискримінації в університеті, наявність програм, заходів щодо захисту прав і свобод студентів;

–в рамках сприяння соціальної активності студентів: кількість студентських організацій і клубів, кількість волонтерських проєктів, в яких беруть участь студенти, готовність та можливість студентів брати участь у громадській діяльності;

–в рамках реалізації екологічної відповідальності: кількість заходів щодо захисту навколишнього середовища, які реалізує університет, економія енергії та води в університеті, задоволеність студентів екологічною політикою університету);

–в контексті соціальної інклюзії та рівного доступу до освіти: демографічний склад студентського контингенту, кількість різних соціальних груп, які навчаються в університеті, процент студентів, які отримують фінансову допомогу від університету; процент студентів, які навчаються за програмами дистанційного навчання, мають індивідуальну траєкторію навчання; (Л.М. Червона)

–фінансова стійкість як критерій рівня соціальної відповідальності університету, результат управлінської та господарської діяльності соціально відповідального університету. (Н.М. Шофолова)

Класифіковано методи:

Методи фінансового регулювання реалізації університетської соціальної відповідальності: пряма фінансова підтримка (винагороди, надбавки, премії, соціальні пакети для персоналу); непряме фінансування (створення інфраструктури, надання послуг); методи регулювання політик витрат та інвестицій (діяльність у сфері використання коштів та інвестицій). (Н.М. Шофолова)

Визначено поняття:

Соціальна відповідальність є родовим поняттям, що охоплює собою всі різновиди відповідальності як окремо взятих людей, так і їх спільнот за свою діяльність та її вплив на земне буття, запорукою збереження якого є сталий розвиток. (В.І. Рябченко)

Соціальна відповідальність університетів полягає в забезпеченні якісної вищої освіти як чинника поліпшення людського життя й у підготовці соціально відповідальних громадян, здатних приймати адекватні рішення з точки зору екологічної цілісності, економічної життєздатності та справедливого суспільства для сучасних і майбутніх поколінь. (В.І. Рябченко)

Інше:

Складено таксономію (класифікацію) інструментів реалізації політики соціальної відповідальності університетів. (О.Ю. Оржель)

Назва підготовленої продукції та найвагоміших публікацій

1. Політика та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повоєнного відновлення : монографія / О. Оржель, М. Бойченко, О. Бульвінська, О. Литовченко, О. Петрос, К. Трима, Л. Червона, Н. Шофолова ; за ред. С. Калашнікової, О. Оржель. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2023. 9,5 авт.арк. URL : <https://ihed.org.ua/publications/>

2. Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо реалізації соціальної відповідальності університетів під час конфліктів, воєнних дій та повоєнного відновлення: *препринт (аналітичні матеріали)* / Є. Балджи, І. Власова, С. Калашнікова, В. Ковтунець, О. Литовченко, О. Оржель, В. Рябченко, К. Трима, Л. Червона, Н. Шофолова; за ред. С. Калашнікової та О. Оржель. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2022. 145 с. URL: https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2023/04/sots-vidp-univ_2022-145p.pdf

3. Теоретичні основи реалізації соціальної відповідальності університетів : *препринт (аналітичні матеріали)* / І. Власова, С. Калашнікова, О. Оржель, В. Рябченко,

К. Трима, Л. Червона; за заг. ред. С. Калашнікової та О. Оржель. Електронне видання.
Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2021. 161 с. URL : https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2021/12/sots-vidp-univ_2021-161p.pdf

II.2.2. Загальна характеристика перехідного фундаментального наукового дослідження за тематикою НАПН України

Назва наукового дослідження: Теоретичні основи і механізми взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України

Державний реєстраційний номер: 0123U100678

Роки виконання: 2023–2024 рр.

Напрямок: 9. Вища освіта.

Проблема дослідження: Синергія вищої освіти, науки та виробництва як головний ресурс суспільства знань, інноваційного розвитку.

Виконавці наукового дослідження (кількісний і якісний склад):

У 2023 р.

Постійних працівників (усього) – 5 ос., у тому числі:

- докторів наук, професорів – 2 ос.;
- докторів наук, доцентів (ст.досл.) – 0 ос.;
- кандидатів наук, професорів – 0 ос. ;
- кандидатів наук, доцентів (ст.досл.) – 2 ос.;
- кандидатів наук – 1 ос.;
- наукових співробітників без наукового ступеня – 0 ос.;
- молодших наукових співробітників без наукового ступеня – 0 ос.

Сумісників (усього) – 2 ос., у тому числі:

- докторів наук, професорів – 0 ос.;
- докторів наук, доцентів (ст.досл.) – 1 ос.;
- кандидатів наук, професорів – 0 ос. ;
- кандидатів наук, доцентів (ст.досл.) – 0 ос.;
- кандидатів наук – 1 ос.;
- наукових співробітників без наукового ступеня – 0 ос.;
- молодших наукових співробітників без наукового ступеня – 0 ос.

Керівник наукового дослідження: Ю.А. Скиба, доктор педагогічних наук, доцент.

Найістотніші наукові результати, досягнуті в ході проведення дослідження (законо, закономірності, теорії, концепції, гіпотези, тенденції, моделі, наукові принципи, критерії, методи):

Закономірності:

Чим більше та різноманітніше форм співпраці між закладами вищої освіти та роботодавцями, тим вищий рівень професійної підготовленості випускників. *(Ю.А. Скиба)*

Чим вищі потреби ринку праці у фахівцях з якісною практичною підготовкою, тим заклади вищої освіти активніше застосовують дуальну форму здобуття вищої освіти. *(О.Г. Ярошенко)*

Взаємозалежність вищої освіти і ринку праці: зміни в одному елементі системи приводять до змін в інших елементах системи. *(Л.М. Червона)*

Чим більш промислово розвинений регіон, тим потужніша інноваційна інфраструктура закладів вищої освіти. *(О.М. Отич)*

Чим більший заклад вищої освіти, тим вищий показник його участі у міжгалузевих проектах регіонального розвитку та міжнародних освітніх і наукових проектах. *(О.М. Отич)*

Системи вищої освіти та ринку праці перебувають у тісній взаємодії між собою та впливають одна на одну. *(Л.М. Червона)*

Взаємодія вищої освіти та ринку праці має динамічний характер (постійно змінюються під впливом різних чинників, таких як технологічний прогрес, соціокультурні зміни, економічні умови, політичні фактори тощо). *(Л.М. Червона)*

Чим більше міжнародних мобільностей мають здобувачів вищої освіти, тим вищий їхній показник працевлаштованості та рівень заробітної плати. *(Г.П. Чорнойван)*

Врахування в освітній політиці та в діяльності закладів вищої освіти результатів моніторингу попиту і пропозиції фахівців сприяє встановленню відповідності попиту і пропозиції фахівців з вищою освітою. *(О.В. Жабенко)*

Входження університетів у ринкові відносини, зокрема, і в частині ринку праці, вимушує переглядати місію і призначення вищої освіти і часто розглядається як кризове явище у системі вищої освіти. *(В.В. Ковтунець)*

Концепції / дидактичні системи:

Концепція системного підходу до вищої освіти та ринку праці передбачає, що всі ці елементи повинні взаємодіяти між собою для досягнення спільної мети – підготовки висококваліфікованих працівників, які відповідають потребам ринку праці. *(Л.М. Червона)*

Гіпотези:

Заклади вищої освіти налагоджуючи тісну співпраці з роботодавцями впроваджуючи корпоративне навчання можуть підвищити відповідність знань і навичок здобувачів вищої освіти потребам роботодавців і зможуть залишатися на ринку послуг у сфері вищої освіти та мати високу репутацію. *(Ю.А. Скиба)*

Розгляд взаємовідносин між вищою освітою та ринком праці з позицій системного підходу дозволить мінімізувати негативні наслідки, такі як дефіцит кваліфікованих кадрів, невідповідність навчальних програм потребам ринку праці тощо. *(Л.М. Червона)*

Тенденції:

Впровадження цифрофізації в усі сектори економіки призводить до появи нових типів робочих місць і нових форм роботи, які вимагають вищого рівня кваліфікації. *(Ю.А. Скиба)*

Непідготовленість випускників закладів вищої освіти до роботи в реальному секторі економіки через відірваність теоретичних знань від практики. *(Ю.А. Скиба)*

Впровадження закладами вищої освіти гнучких моделей навчання створює умови для здобувачів вищої освіти щодо розвитку нових навичок, удосконалення знань в певній галузі тощо. *(Ю.А. Скиба)*

Процес взаємодії вищої освіти і ринку праці характеризується такими тенденціями: акцент на практичність та навички; гнучкість навчання; розвиток міждисциплінарності; акцент на м'які навички; співпраця з роботодавцями; підтримка для післядипломної освіти та підвищення кваліфікації; глобалізація ринку праці. *(Л.М. Червона)*

Взаємодія вищої освіти і ринку праці спонукає заклади вищої освіти до спільної з роботодавцями (підприємствами, установами, організаціями) участі у підготовці здобувачів вищої освіти за дуальною формою. *(О.Г. Ярошенко)*

Потреби ринку праці у фахівців з якісною практичною підготовкою актуалізують впровадження у вітчизняних закладах вищої освіти зарубіжного досвіду застосування дуальної форми здобуття вищої освіти. *(О.Г. Ярошенко)*

Розгляд вищої освіти з соціально-економічних позицій і наближення її змісту та організації до потреб ринку праці, відповідно до запиту роботодавця і вимоги робочого місця. *(О.М. Отич)*

Перетворення закладів вищої освіти на важливі складники Національної інноваційної системи, відповідальні за підготовку інноваційних працівників і керівників,

здатних здійснювати трансфер інновацій та комерціалізувати результати інноваційної діяльності. (О.М. Отич)

Упровадження в сучасних закладах вищої освіти форм навчання «з лабораторії – в аудиторію» та з «аудиторії – в лабораторію». (О.М. Отич)

Зростання кількості та посилення позицій українських університетів у глобальних, галузевих і спеціалізованих рейтингах. (О.М. Отич)

Збільшення різноманітних програм мобільність студентів сприяє можливості працевлаштування та розвитку кар'єри за кордоном. (Г.П. Чорнойван).

Зростання політик щодо відновлення економіки на основі переходу до «зелених» і цифрових технологій. (Г.П. Чорнойван).

Розширення застосування кожною із країн Європи моніторингу працевлаштування і доходів випускників закладів вищої освіти, що є власними розробками, адаптованими до запитів державної політики. (О.В. Жабенко)

Запровадження у країнах Європейського Союзу спільного моніторингу працевлаштування випускників ЗВО на основі «Опитування для відстеження євровипускників (Eurograduate tracking surveys)». (О.В. Жабенко)

Потреби задоволення потреб роботодавців вимушують до системних змін у вищій освіті розвинених держав, зокрема, поділ університетів на дослідницькі та професійні. (В.В. Ковтунець)

Запровадження мікрокваліфікацій у системі вищої освіти. (В.В. Ковтунець)

Зростання ролі національних систем кваліфікацій у взаємодії університетів та роботодавців. (В.В. Ковтунець)

Наукові принципи:

Принципи ефективної взаємодії закладів вищої освіти з роботодавцями: участі та партнерства; об'єктивності / неупередженості; доброчесності; прозорості; відповідальності та підзвітності; толерантності; ефективності і доцільності. (Ю.А. Скиба)

Принципи застосування дуальної форми здобуття вищої освіти: взаємодії вищої освіти і ринку праці; відповідності професійним стандартам; орієнтації на потреби ринку; студентоцентризму; добровільність участі здобувачів у навчанні за дуальною формою; узгодженості академічної і практичної складових фахової підготовки здобувачів вищої освіти; відповідності змісту практичної підготовки сучасному рівню виробництва за обраною кваліфікацією; трипартизму – рівноправного партнерства та збалансованості інтересів здобувача вищої освіти, закладу вищої освіти і роботодавця/роботодавців. (О.Г. Ярошенко)

Принципи працевлаштування і розвитку кар'єри: етичності; професійної відповідальності; контрактних зобов'язань; постійного професійного розвитку; недискримінації; стабільного фінансування та гідної заробітної плати. (Г.П. Чорнойван)

Назва підготовленої продукції та найвагоміших публікацій

1. Теоретичні основи та провідний зарубіжний досвід взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України : *препринт (аналітичні матеріали)* / Ю. Скиба, О. Жабенко, В. Ковтунець, О. Отич, Л. Червона, Г. Чорнойван, О. Ярошенко ; за ред. Ю. Скиби. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2023. 6,5 авт.арк. URL: <https://ihed.org.ua/publications/>.

II.4. Публікації

Протягом звітнього 2023 року за тематикою наукових досліджень науковцями Інституту вищої освіти НАПН України підготовлено 151 одиницю продукції, у тому числі:

- ✓ монографія – 3 од.;
- ✓ препринт (аналітичні матеріали) – 1 од.;
- ✓ статті – 84 од., з них:

у вітчизняних наукових періодичних виданнях, у т.ч. з зарубіжними партнерами:

- внесені до Переліку наукових фахових видань України – 45 од.;
- індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection – 3 од.;
- індексуються в інших наукометричних базах даних – 56 од.;

у зарубіжних наукових періодичних виданнях:

- індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection – 15 од.;
- індексуються в інших наукометричних базах даних – 10 од.;
- ✓ тези доповідей – 63 од.

II.5. Найвагоміші результати наукових досліджень та/або діяльності установи

У 2023 році в Інституті вищої освіти НАПН України виконувалися чотири фундаментальні наукові дослідження: Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни (2021–2023 рр.); Підвищення дослідницької спроможності університетів України в умовах війни та повоєнного відновлення у контексті імплементації концепції «Відкрита наука» (2021–2023 рр.); Політика та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повоєнного відновлення країни (2021–2023 рр.); Теоретичні основи і механізми взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України (2023–2024 рр.).

Найбільш вагомі результати виконання наукових досліджень:

✓ Визначено та обґрунтовано механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах, зокрема критерії і показники ефективності, а також підходи до формування політики щодо ефективності освітньої діяльності в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення України;

✓ Розроблено науково-методичні рекомендації з модернізації механізмів підвищення дослідницької спроможності університетів України у контексті імплементації концепції «Відкрита наука» та повоєнного відновлення України як сильної європейської країни;

✓ Обґрунтовано підходи, принципи та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повоєнного відновлення;

✓ Обґрунтовано теоретичні основи та проаналізовано провідний зарубіжний досвід взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України.

IV. УПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

IV.1. Кількість упроваджених результатів наукових досліджень, отриманих упродовж звітнього та року, що передує звітному

За завершеними у 2023 році науковими дослідженнями, та році, що передує звітному, підготовлено 13 та впроваджено 9 результатів наукового дослідження, зокрема, за видами продукції:

- ✓ наукова продукція: підготовлено 13 од., впроваджено 9 од.

IV.2. Загальна характеристика про використання наукових результатів під час підготовки

Результати виконання наукових досліджень були використані науковими працівниками Інституту вищої освіти НАПН України при підготовці:

- ✓ пропозицій до стандартів вищої освіти;
- ✓ пропозицій МОН України щодо формування «Опитувальника України до Звіту про імплементацію Болонського процесу до міністерської конференції ЄПВО в Тирані (Questionnaire for the Report The 2024 Bologna Process Implementation Report)»;
- ✓ пропозицій до проекту рішення Комітету ВРУ з питань освіти, науки та інновацій «Щодо інтеграції України до Європейського Союзу у сферах освіти і науки: стан і проблеми» (протокол № 120 від 3 травня 2023 р.);
- ✓ пропозицій до Програми спільної діяльності Національної академії педагогічних наук України та Національної академії правових наук України на 2023-2025 роки;
- ✓ пропозицій Національному агентству із забезпечення якості вищої освіти щодо проектів нормативно-правових актів, що стосуються питань акредитації освітніх програм вищої освіти;
- ✓ пропозицій до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо фінансування здобуття вищої освіти та надання державної цільової підтримки здобувачам освіти»;
- ✓ пропозицій до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо створення передумов для модернізації мережі закладів вищої освіти)»;
- ✓ пропозицій та зауважень до Доповідної записки Колегії Міністерства освіти і науки України про реформування системи бюджетного фінансування здобуття вищої освіти;
- ✓ пропозицій до проекту Закону України до проекту Закону України «Про академічну доброчесність»;
- ✓ пропозицій до плану заходів НАПН України з реалізації Рекомендацій слухань Комітету Верховної ради України з питань освіти, науки та інновацій на тему «Відновлення освіти на деокупованих територіях»;
- ✓ пропозицій щодо використання ліцензій відкритого доступу під час розміщення наукових результатів та науково-технічної інформації в Інтернеті;
- ✓ пропозицій до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про авторське право і суміжні права» для забезпечення та реалізації освітнього процесу»;
- ✓ пропозицій до проекту Державної стратегії розвитку науки, технологій та інноваційної діяльності;
- ✓ пропозицій до Дорожньої карти реалізації Стратегії когнітивної деокупації Криму;
- ✓ пропозицій до Плану заходів НАПН України щодо виконання операційного плану заходів на 2022 – 2024 рр. з реалізації Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 р.;

- ✓ пропозицій до Плану заходів Національної академії педагогічних наук України щодо популяризації природничих наук та математики до 2025 року на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 р. № 320-р.;
- ✓ пропозицій до Опитувальника МОН України до проведення Всеукраїнського опитування щодо професійного вибору здобувачів вищої та фахової передвищої освіти;
- ✓ пропозицій до Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у закладах вищої освіти, та надання їм академічної відпустки;
- ✓ пропозицій до Стратегії розвитку екологічної освіти в Україні;
- ✓ пропозицій щодо внесення змін Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» щодо встановлення цільових показників діяльності керівників наукових установ, визначення стратегій і перспективних напрямів діяльності наукових установ»;
- ✓ пропозицій до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про національні меншини (спільноти) України» щодо деяких питань реалізації прав і свобод осіб, які належать до національних меншин (спільнот) України»;
- ✓ пропозицій до Постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань присудження та позбавлення наукових ступенів»;
- ✓ пропозиції до Плану заходів НАПН України з реалізації Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності»;
- ✓ пропозиції до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо дебіюрократизації діяльності центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки»;
- ✓ пропозиції до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення вивчення основ тактичної медицини»;
- ✓ пропозиції до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо визнання результатів навчання осіб, які проживають на тимчасово окупованій території України»;
- ✓ пропозиції до проекту Програми спільної діяльності МОН і НАПН України.

IV.3. Узагальнена інформація про впровадження результатів наукових досліджень для завершеного наукового дослідження

Об'єкти впровадження наукових досліджень:

- ✓ органи державної влади та місцевого самоврядування – 4;
- ✓ заклади вищої освіти – 6;
- ✓ цільові групи користувачів результатів наукових досліджень – науково-педагогічні працівники, адміністрація закладів вищої освіти, здобувачі вищої освіти.

IV.4. Узагальнена інформація про впровадження результатів наукових досліджень

Упровадження результатів досліджень відбувалося шляхом:

- ✓ їх оприлюднення (сайт Інституту та електронна бібліотека НАПН, публікації у вітчизняних та зарубіжних виданнях);
- ✓ розповсюдження (семінари, конференції, виставки);
- ✓ використання продукції (пропозиції до нормативних документів Міністерства освіти і науки, Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, впровадження результатів дослідження в освітній процес підготовки майбутніх фахівців у ЗВО та освітні програми «Політика і лідерство у вищій освіті» та «Викладання і навчання у вищій освіті» з підготовки докторів філософії в Інституті).

Моніторинг упровадження результатів наукових досліджень здійснювався шляхом:

✓ поширення інформації щодо продукції за результатами наукових досліджень Інституту у наукових виданнях, електронних ресурсах, матеріалах міжнародних і всеукраїнських конференціях, інших науково-практичних заходах;

✓ наявності продукції у мережі Інтернет, зокрема, сайтах електронної бібліотеки НАПН України (<http://lib.iitta.gov.ua>) та Інституту вищої освіти НАПН України (<http://ihed.org.ua/ua/resursy/biblioteka.html>), що забезпечують її доступність. Статистика завантажень у звітному році наукової продукції склала:

– з сайту електронної бібліотеки НАПН України – 97 од.;

– перегляд з сайту Інституту вищої освіти НАПН України – 257 од.

✓ використання продукції Інституту в освітньому процесі, науковій, дослідницькій та практичній діяльності вітчизняних закладів вищої освіти для підготовки здобувачів вищої освіти.

IV.5. Приклад успішної історії впровадження результатів наукових досліджень і розробок

Підготовлені в Інституті вищої освіти НАПН України за результатами проведеного наукового дослідження «Теоретичні основи і механізми розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії та в умовах воєнного стану» наукові та виробничо-практичні ідеї і рекомендації використовувалися у Київському національному університеті будівництва і архітектури в процесі реалізації освітнього процесу при розробці Робочих програм освітніх компонентів:

– «Педагогіка», «Основи педагогіки» за спеціальностями 022 «Дизайн», 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти;

– «Педагогіка вищої школи», «Психологія та педагогіка вищої школи» за спеціальностями 022 «Дизайн», 191 «Архітектура та містобудування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Впровадження розроблених наукових ідей і рекомендацій засвідчили зростання мотивації до навчання у здобувачів вищої освіти, задоволення їхніх професійних інтересів.

На основі результатів наукового дослідження «Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни» оновлено зміст модуля «Міжнародні та національні рейтинги закладів вищої освіти» у межах навчальної дисципліни «Лідерство у вищій освіті» і модуля «Зовнішня система забезпечення якості вищої освіти» у межах навчальної дисципліни «Забезпечення якості вищої освіти в ЄСВО та Україні», що викладаються за освітньо-науковою програмою Інституту «Політика і лідерство у вищій освіті».

V. ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

У звітному році здійснювався випуск 2 наукових періодичних видань, засновником яких є Інститут. Це: науковий журнал «Філософія освіти. Philosophy of Education» та міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство».

Науковий журнал «Філософія освіти. Philosophy of Education»: підготовлено та опубліковано 2 номери. Головний редактор – М. Бойченко (Україна); до редколегії та наукової ради журналу входять українські та зарубіжні вчені (США, Німеччина, Польща, Греція, Швеція, Хорватія); журнал має веб-сайт з українським та англійським інтерфейсами, використовує спеціалізоване програмне забезпечення для управління періодичними виданнями Open Journal System 3.X; з 2016 року має міжнародний цифровий ідентифікатор DOI.

Журнал внесено до Переліку наукових фахових видань України категорії «Б»: галузь знань 03 Гуманітарні науки, спеціальність 033 Філософія (Наказ МОН України від 17.03.2020 р. № 409).

Журнал розміщено у наукометричних і реферативних базах даних: Наукова періодика України (Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського), CITEFACTOR, MIAR, ROAR (Registry of Open Access Repositories), OCLC WorldCat, ERIH PLUS (European Reference Index for the Humanities and Social Sciences), GoogleScholar, BASE (індексація в базі), Ulrichsweb (база даних Ulrich's Periodicals Directory), CrossRef, PhilPapers та інших базах даних: DSpace at library NPU, Dragomanova, ENPUIR, Філософія в Україні, Бібліометрика української науки, OUCI (Open Ukrainian Citation Index).

У 2023 році вийшло друком число журналу «Філософія освіти» 29 (1), присвячене, окрім іншого, урокам війни, глобальним стратегіям науки та освіти, співвідношенню філософської методології та освітніх технологій, розгляду освіти у просторі культури та її аналіз як чинника соціальних змін. Зокрема, це такі статті, як: Сергій Заєць (Київ) «Філософські засади колективної відповідальності на прикладі діяльності Європейського суду з прав людини»; Володимир Волковський, Роман Самчук (Київ) «Чи можлива «філософія після Бучі»: внесок війни в філософію»; Наталія Фіалко (Київ) «Громадянський дискурс як джерело суспільного консенсусу: значущість в умовах війни»; Tatiana Andrienko-Genin, Jodi Consten, Jennifer Money, Mary Broding, Lara Dorman, Stephen Shepard, Omid Mousavi (USA) «The Benefits of Community Building and Participatory Leadership in an Interdisciplinary Virtual Professional Learning Community in Higher Education during COVID-19 and Post-Pandemic Times»; Sun Wei (Ukraine, China) «Information technologies in the education of contemporary China: reality and opportunities»; Lester C. Reams (USA) «Fred Fiedler's contingency model revisited: 30 years later»; Сергій Клепко (Полтава) «Контроверзи української царини філософії освіти»; Володимир Ратніков (Вінниця) «Невизначеність як світовий феномен та його прояви в освіті»; Лариса Довга, Марія Лігус (Київ) «Українська культура» як дослідницьке поле та навчальна дисципліна: пропозиції до вирішення назрілих проблем» та ін.

Керівництво та всі члени редакційної колегії, а також переважна більшість колегії рецензентів журналу мають дослідницькі профілі і публікації у провідних наукометричних системах, у тому числі у Scopus і Web of Science Core Collection. Зокрема, головний редактор журналу має h-index – 12 і i10-index – 18, Scopus-index – 2, Web of Science index – 2.

Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»: підготовлено та опубліковано 2 номери (відповідно до передбаченої періодичності). Головний редактор – В. Луговий; членами редколегії є українські та зарубіжні вчені (Фінляндія, Литва); журнал має веб-сайт з українським та англійським інтерфейсами, використовує спеціалізоване програмне забезпечення для управління періодичними виданнями Open Journal System 3.X; з 2018 року має міжнародний цифровий ідентифікатор DOI.

Журнал внесено до Переліку наукових фахових видань України категорії «Б»: педагогічні науки, 01 Освіта/Педагогіка, 011 Освітні, педагогічні науки (наказ МОН України від 17 березня 2020 р. № 409);

Журнал розміщено у наукометричних, бібліометричних, реферативних базах даних: Наукова періодика України (Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського), Directory of Open Access Journals (DOAJ), Educational Research Abstracts Online (ERA), The Central European Journal of Social Sciences and Humanities (CEJSH), Index Copernicus International World of Journals, Index Copernicus International Journals Master List, Google Scholar, Crossref, Open Ukrainian Citation Index (OUCI), Dimensions, Unpaywall, Library of Science (University of Warsaw, bibliotekanauki.pl) та інших базах даних: Directory of Open Access Scholarly Resources (ROAD), OCLC WorldCat, у соціальних наукових мережах, зокрема, ReserchGate.

Керівництво та переважна більшість членів редакційної колегії, колегії рецензентів журналу мають дослідницькі профілі і публікації у провідних наукометричних системах, зокрема – Scopus і Web of Science Core Collection.

У 2023 р. редакційним штатом видання пройдено EASE Editorial School for Journal Editors (травень-червень 2023 р., Великобританія), прослухано низку тематичних вебінарів. Удосконалено політики видання, вимоги до рукописів тощо.

VI. ПРОВЕДЕННЯ МАСОВИХ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИХ ЗАХОДІВ

У звітному 2023 році Інститут вищої освіти НАПН України взяв участь в організації та проведенні 5 науково-практичних заходів, у т.ч. 2 міжнародних, *включених до Плану роботи НАПН України:*

№ з/п	Назва заходу	Дата і місце проведення	Чисельність вчених, які виступили з доповідями, взяли участь в обговоренні	Основні питання, які обговорювалися	Результативність заходу
1.	ХІІ Міжнародна науково-практична конференція «Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу: цифровізація та забезпечення якості вищої освіти»	14.12.2023 м. Київ (онлайн)	2	Болонський процес та цифрові трансформації у вищій освіті, специфічні виклики для українських університетів при впровадженні принципів та цілей Болонського процесу, підсумки заходів Національних експертів з реформування вищої освіти Програми ЄС Еразмус+: тенденції та перспективи розвитку вищої освіти.	Краща обізнаність учасників конференції з впровадженням освітніх програм у традиційному (очному), цифровому/змішаному форматі з урахуванням принципів Болонського процесу, особливо забезпечення та удосконалення якості відповідно до ESG, використання підходів до оцінювання освітніх програм у цифровому/змішаному форматі в межах акредитації.
2.	Круглий стіл «Лідерство університетів України у контексті критеріїв міжнародних рейтингів»	12.05.2023 м. Київ (онлайн)	4	Системні механізми та критерії оцінювання діяльності університетів в Україні, критерії загальних і профільних міжнародних університетських рейтингів, основні функції та місія університету-лідера, міжнародні, національні та внутрішньоуніверситетські рейтинги – мотиватор якості та успішності, Оцінювання якості викладання і навчання в	Обговорено цілі, завдання і можливості спільних проєктів із Сумським державним університетом, програми ЄС Еразмус+. Рекомендації щодо створення національного рейтингу українських університетів для НАЗЯВО.

				Україні, Модернізація мережі університетів у контексті євроінтеграції та відновлення України	
3.	II Міжнародна конференція «Особистість, університет, суспільство: взаємодія в умовах змін»	12.04.2023 м. Київ (онлайн)	1	Проблеми та виклики, що є актуальними для університетів України в умовах нових реалій, спричинених військовою агресією та завданнями післявоєнного відновлення країни. Підтримка та розвиток переміщених університетів України в умовах стратегічної та ресурсної невизначеності.	Визначено напрямки діяльності й розвитку переміщених університетів в умовах війни. Краща обізнаність учасників із завданнями післявоєнного відновлення вищої освіти, трансформації та розвитку переміщених університетів, щодо соціальної ролі університету у розвитку громади, регіону, зокрема під час війни та повоєнного відновлення. Опубліковано тези доповідей.
4.	Доповідь на засіданні Президії НАПН України про результати виконання наукового дослідження «Теоретичні основи і механізми розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії та в умовах воєнного стану»	22.06.2023 м. Київ	1	Результати виконання наукового дослідження	На основі дослідження підготовлено та оприлюднено наукову продукцію, результати наукового дослідження покладено в основу удосконалення освітньо-наукових програм підготовки докторів філософії «Політика і лідерство у вищій освіті» та «Викладання і навчання у вищій освіті» за спеціальністю «011 Освітні/педагогічні науки» реалізація яких здійснюється Інститутом вищої освіти НАПН України, і які за результатами акредитації є зразковими
5.	Науково-аналітична доповідь на Загальних зборах НАПН України «Вища освіта України в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення: виклики і відповіді»	17.11.2023 (онлайн)	10	Представлено основні виклики, які постають сьогодні перед вітчизняними закладами вищої освіти та перед вищою освітою в умовах воєнного стану.	Здійснено аналіз та висловлені рекомендації щодо забезпечення рівного доступу до якісної вищої освіти, забезпечення і вдосконалення якості; вдосконалення викладання і навчання як пріоритету розвитку європейського простору вищої освіти; розвитку дослідницького потенціалу ЗВО в умовах відкритої науки; реалізації

					соціальної відповідальності ЗВО; оптимізації мережі ЗВО; посилення інтернаціоналізації вищої освіти; автономії університетів України; використання штучного інтелекту у вищій освіті. На основі матеріалів доповіді підготовлено проєкт Постанови Загальних зборів НАПН України.
--	--	--	--	--	--

За планом роботи Інституту вищої освіти НАПН України та позапланово організовано і проведено 12 науково-практичних заходів, у т.ч. 5 міжнародних заходів:

№ з/п	Назва заходу	Дата і місце проведення	Чисельність вчених, які виступили з доповідями, взяли участь в обговоренні	Основні питання, які обговорювалися	Результативність заходу
1.	Звітна конференція ІВО НАПН України	02-03.02.2023, м. Київ (ZOOM platform)	26	Теоретичні основи і механізми розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії та в умовах воєнного стану; політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни; підвищення дослідницької спроможності університетів України в умовах війни та повоєнного відновлення у контексті імплементації концепції «Відкрита наука»; політика та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повоєнного відновлення країни.	Підготовлено наукову продукцію Інституту.
2.	Круглий стіл «III Всесвітня конференція ЮНЕСКО з вищої освіти (Дорожня карта ЮНЕСКО «Без обмежень. Нові способи заново винайти	06.02.2023 (онлайн)	5	Основні положення робочого документу III Всесвітньої конференції ЮНЕСКО з вищої освіти WHES 2022 Дорожня карта ЮНЕСКО «Без обмежень. Нові способи заново винайти вищу освіту» (BEYOND LIMITS. New Ways to Reinvent Higher Education)	Здійснено аналіз основних положень документу, підготовлено пропозиції до робочого документу III Всесвітньої

	вищу освіту» (BEYOND LIMITS. New Ways to Reinvent Higher Education)»: виклики для сфери вищої освіти України в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення»				конференції ЮНЕСКО з вищої освіти WHES 2022 Дорожня карта «Без обмежень. Нові способи заново винайти вищу освіту» (BEYOND LIMITS. New Ways to Reinvent Higher Education)
3.	Міжнародна науково-практична конференція «Міжнародний історичний досвід повоєнної реконструкції економіки: уроки для України»	27.04.2023 (онлайн)	5	Економіко-теоретичне підґрунтя національних стратегій відбудови; успішні зарубіжні практики повоєнної відбудови та модернізації економіки: можливості імплементації в Україні; регіональна економічна політика відбудови та стратегічні пріоритети суспільного розвитку; відкрита наука як чинник повоєнного відновлення та розбудови України як сильної європейської країни; роль громадянського суспільства в реалізації завдань інституційної модернізації.	Напрацювання історико-емпіричного та економіко-теоретичного підґрунтя національної стратегії та дорожньої карти повоєнної реконструкції економіки; визначення доцільності та механізмів імплементації позитивного міжнародного досвіду у практику повоєнного відновлення України. Публікація збірника тез виступів.
4.	Міжнародна наукова конференція «Соціально-гуманітарні студії: інновації, виклики та перспективи»	27-28.04.2023 м. Житомир	5	Обговорення широкого кола наукових та практичних питань у галузях гуманітарних та соціально-поведінкових наук, зокрема світового досвіду та українських реалій освіти впродовж життя, теоретичних основ і механізмів взаємодії вищої освіти та ринку праці, освіти в умовах екстремальних суспільних ситуацій	Краща обізнаність учасників з особливостями та основними формами взаємодії закладів вищої освіти з ринком праці, вимогами ринку праці до фахівців з вищою освітою, сталими тенденціями і спричиненими війною флуктуаціями.
5.	Круглий стіл «Глобальна Конвенція про визнання кваліфікацій вищої освіти як інституціональна основа трансформації	8.06.2023 (онлайн)	6	Імплементація Глобальної конвенції про визнання кваліфікацій вищої освіти» як інститут поетапної реалізації положень конвенції, якість кваліфікацій вищої освіти як головна умова їх визнання в Україні, національна рамка кваліфікацій в контексті	Краща обізнаність учасників з практикою визнання кваліфікацій вищої освіти. Підготовлено рекомендації щодо імплементації

	сфери вищої освіти в післявоєнному відновленні України»			євроінтеграції України	положень Глобальної конвенції про визнання кваліфікацій вищої освіти та розвитку національної системи кваліфікацій.
6.	Круглий стіл «Кваліфікаційний розрив (qualification gap): шляхи його подолання вищою освітою. Прогнози»	17.10.2023 (онлайн)	3	Актуальні питання кваліфікаційного розриву у вищій освіті та пошук шляхів вирішення проблеми.	Вироблення спільної позиції щодо вирішення кваліфікаційного розриву у вищій освіті та вжиття необхідних заходів для його подолання.
7.	Круглий стіл «Громадянська освіта як засіб формування громадянської та національної ідентичності»	26.10.2023 (онлайн)	2	Концептуальні засади громадянської освіти; особлива роль громадянської освіти в умовах війни та для повоєнного відновлення України; досвід громадянської освіти в державах – членах ЄС; особливості громадянської освіти на різних рівнях освіти.	Підвищення рівня освіченості щодо формування знань з громадянської освіти в державах – членах ЄС на різних рівнях освіти.
8.	Вебінар «Використання методів опитування при виконанні тем наукових досліджень»	30.06.2023 м. Київ	7	Підходи та вимоги до використання методів опитування при виконанні тем наукових досліджень	Краща обізнаність учасників заходу з методологією використання методу опитування при виконанні наукових досліджень, зокрема: формулювання проблеми дослідження; розроблення програми опитування; анкети для опитування; дизайну онлайн-форми анкети (у Google) та організацією тестування анкети в режимі онлайн; методикою розрахунку обсягу вибірки для проведення наукового дослідження із використанням методів

					опитування
9.	III Міжнародна науково-практична конференція «Розбудова внутрішніх систем забезпечення якості у ЗВО України: кваліфікації, оцінювання та культура якості»	16-17.11.2023 м.Київ	2	Критерії оцінювання освітніх програм; академічна мобільність викладачів та якість освітнього процесу (освітніх програм); репутація університетів як чинник забезпечення якості; інноваційні тенденції в освітній діяльності ЗВО.	Краща обізнаність учасників конференції з питань забезпечення якості освіти в ЗВО України та в зарубіжних країнах, зокрема Великобританії, Італії, Німеччині та Швеції.
10.	Тренінг «Стратегування у вищій освіті»	22-25.03.2023 с. Поляна, Україна	3	Ключові параметри Стратегії, цінності, що об'єднують; оновлення бізнес-моделі; управління змінами; спроможність Університету; комунікація з «людським обличчям»; виклики реалізації Стратегії у часи кризи (психологічний аспект); прогромадський університет (Civic University): специфіка стратегій та ресурси; розроблення технічного завдання для оновлення Стратегії розвитку Університету	Видані сертифікати з результатами навчання, впровадження парадигми стратегування у ЗВО. Надано тлумачення поняття «прогромадський університет»
11.	Міжнародний вебінар «Вища освіта в Україні»	17.05.2023 Варшава (онлайн)	1	Проблематика вищої освіти в Україні, особливості забезпечення якісної вищої освіти в Україні під час війни.	Розвиток подальшої співпраці з Академією спеціальної педагогіки ім. Марії Гжегожевської у Варшаві.
12.	Фокус-група в рамках Проекту ЄС Еразмус+ «UNICOM – Посилення співпраці між університетами і громадами»	15.11.2023 м. Київ	1	Обговорення третьої місії університетів та інших закладів вищої освіти	Визначено, як стейкхолдери розуміють соціальну – третю – місію університетів, та якою бачать соціальну роль Інституту вищої освіти НАПН України як одного з партнерів проекту.

Інститут вищої освіти НАПН України взяв участь у роботі **4 щорічних виставок.**

У ході роботи Міжнародної онлайн-виставки «Освіта та кар'єра – 2023» (29.04.2023 р.) та XIV Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти – 2023» (18.05.2023 р.) проведено майстер-клас «Підготовка дослідницької пропозиції для вступу в аспірантуру на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки (на прикладі освітньо-наукової програми «Викладання і навчання у

вищій освіті» з підготовки докторів філософії)), цільовою аудиторією якого були науково-педагогічні та педагогічні працівники закладів фахової передвищої та вищої освіти, випускників магістерських програм.

У ході роботи XV Міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті» (25.10.2023 р.) та Міжнародної спеціалізованої виставки «Освіта та кар'єра – День студента 2023» (17.11.2023 р.) проведено інтерактивний семінар «Соціальна роль вищої освіти під час війни та повоєнного відновлення», цільовою аудиторією якого були науково-педагогічні працівники, студенти, аспіранти.

VII. ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ

VII.1. Підготовка здобувачів на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівнях вищої освіти

Діяльність аспірантури та докторантури

Загальні відомості про роботу аспірантури та докторантури

Відповідно до отриманої ліцензії на освітню діяльність (вища освіта) у галузі «Освіта» за спеціальністю «011 – Освітні, педагогічні науки» (Наказ Міністерства освіти і науки України № 816 від 8 липня 2016 р. Інститут вищої освіти НАПН України), ліцензований обсяг – 20 осіб (ліцензія переоформлена у 2018 р. на ліцензований обсяг 10 осіб на рік та у 2021 р. – із збереженням ліцензованого обсягу без проходження ліцензування), у 2023 році продовжується підготовка здобувачів ступеня доктора філософії третього освітньо-наукового рівня вищої освіти за освітньо-науковими програмами «Політика і лідерство у вищій освіті» та «Викладання і навчання у вищій освіті».

Рішенням Вченої ради Інституту відкрито докторантуру за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки (протокол № 6/6 від 30 травня 2016 року).

У докторантурі Інституту вищої освіти НАПН України здійснюється підготовка наукових кадрів за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки.

Проведення акредитації освітніх програм, за якими здійснюється підготовка на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.

Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти в 2021 році ухвалено рішення про акредитацію освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії «Політика і лідерство у вищій освіті» (гарант: Таланова Жаннета Василівна, доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник відділу забезпечення якості вищої освіти Інституту вищої освіти НАПН України) та «Викладання і навчання у вищій освіті» (гарант: Скиба Юрій Андрійович, доктор педагогічних наук, доцент, заступник директора з наукової роботи Інституту вищої освіти НАПН України) за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки з визначенням «зразкова» та надання сертифікатів про акредитацію освітньо-наукових програм.

Загальна чисельність аспірантів і докторантів (станом на кінець календарного року).

На кінець звітнього 2023 року *в докторантурі* Інституту проходить підготовку 1 докторант денної форми навчання на умовах контракту за спеціальністю 011 – освітні, педагогічні науки.

На кінець звітнього року *в аспірантурі* навчаються 8 осіб (із них 2 за денною формою здобуття освіти за державним замовленням і 6 за заочною формою здобуття освіти на умовах контракту) за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки.

1 особа, яка навчається за заочною формою здобуття освіти на умовах контракту за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки, перервала навчання (до 3 січня 2024 р.) та 1 особа поновлена на навчання після академічної перерви (з 01 вересня 2023 р.).

Протягом звітнього року жодної заяви щодо проживання в гуртожитку аспірантами денної форми навчання не подано.

Виконання планів прийому і випуску

У 2023 р. **до аспірантури** Інституту зараховано 3 здобувача ступеню доктора філософії за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки за заочною формою здобуття освіти на умовах контракту.

У 2023 р. **у докторантуру** Інституту на денну форму навчання на умовах контракту прийнято 1 докторанта за спеціальністю 011 – освітні, педагогічні науки. Прийому за державним замовленням не відбулося.

У 2023 р. випуску доктантів не відбулося.

У 2023 р. закінчили аспірантуру Інституту 5 осіб: 2 особи за денною формою здобуття освіти за державним замовленням та 3 особи за заочною формою здобуття освіти на умовах контракту за спеціальністю 011– Освітні, педагогічні науки.

1 особа, яка навчається за заочною формою здобуття освіти на умовах контракту за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки, перервала навчання (до 3 січня 2024 р.) та 1 особа поновлена на навчання після академічної перерви (з 01 вересня 2023 р.).

Питома вага жінок, які завершили навчання в аспірантурі від загальної кількості випуску склала 80%.

Працевлаштування випускників, які навчалися в аспірантурі та докторантурі за державним замовленням у 2023 р.

У 2023 році випускників аспірантури, які навчалися за державним замовленням, працевлаштовані.

У 2023 році випускників докторантури, які навчалися за державним замовленням, не було.

Ефективність роботи аспірантури та докторантури

Ефективність роботи **аспірантури**:

- випуск аспірантів за державним замовленням – **0 %**;
- випуск аспірантів на умовах контракту – **33,3 %**.

Проведення науково-практичних конференцій та методологічних семінарів, круглих столів

Тематика наукових досліджень аспірантів визначається провідними напрямками науково-дослідницької роботи Інституту:

- ✓ Філософія освіти. Методологія, теорія, історія освіти і педагогіки.
- ✓ Вища освіта.

Аспіранти Інституту взяли активну участь у II Міжнародній науково-практичній конференції «Особистість, університет, суспільство: взаємодія в умовах змін» (12 квітня 2023 р., онлайн формат). Конференція ініційована консорціумом партнерів Проекту ЄС «Відродження переміщених університетів: посилення конкурентоспроможності, підтримка громад» / «Reinventing displaced universities: enhancing competitiveness, serving communities» (REDU) у складі: Інститут вищої освіти НАПН України, Маріупольський державний університет, Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, Британська Рада в Україні. Партнерами в організації Конференції також є: Національний Еразмус+ офіс в Україні, Національна агенція Advance HE (Велика Британія); III Міжнародній науково-практичній конференції «Розбудова внутрішніх систем забезпечення якості у ЗВО України: кваліфікації, оцінювання та культура якості» (16-17 листопада 2023 р., змішаний формат), за організацію та проведення якої відповідала Команда Національного Еразмус+ офісу в Україні, Міністерство освіти і науки України, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, Національне агентство кваліфікацій, Інститут вищої освіти НАПН України та Альянс українських університетів.

Здійснення контролю за роботою аспірантури і докторантури

Питання «Про стан науково-організаційної роботи з аспірантами, докторантами Інституту вищої освіти у 2023 році» було заслухано на засіданні Вченої ради Інституту (протокол № 14 від 26 грудня 2023 р.). Звіт щодо забезпечення якості підготовки докторів філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки в Інституті вищої освіти НАПН України заслуховувався на засіданні Вченої ради Інституту (протокол № 9 від 26 червня 2023 р.). З метою забезпечення якісної підготовки аспірантами дисертації у межах реалізації освітньо-наукових програм здійснюються такі заходи: підготовка та захист власного дослідницького проекту, аналіз наукових джерел, підготовка наукових статей, участь у наукових конференціях і семінарах, викладацька практика, участь в програмі внутрішньої академічної мобільності. Двічі на рік проводиться моніторинговий семінар, на якому аспірантами презентуються результати власних наукових здобутків.

Всі аспіранти Інституту працюють за індивідуальними планами роботи і звітуються на засіданнях відділів і засіданнях атестаційної комісії. Атестація аспірантів затверджується Вченою радою Інституту (протоколи № 3/5 від 27 лютого 2023 р., № 10 від 31 серпня 2023 р.).

Вагомі здобутки, основні труднощі в роботі

У 2023 р. підписано угоду про співпрацю між Інститутом вищої освіти та Інститутом цифровізації освіти Національної академії педагогічних наук України та розпочато програму внутрішньої академічної мобільності.

Аспіранти освітньо-наукової програми «Політика і лідерство у вищій освіті» взяли участь в І онлайн-школі «Цифрові технології в наукових дослідженнях», яка ініційована Радою молодих вчених НАПН України та організована у співпраці з Офісом підтримки вченого, Інститутом цифровізації освіти НАПН України, Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Інститутом соціальної та політичної психології НАПН України, ДНУ «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» (УкрІНТЕІ) та Освітнім хабом «Центр неперервної освіти / Lifelong Education Centre».

У 2023 р. відбулись дві гостьові лекції професіоналів-практиків, експертів галузі вищої освіти.

Труднощі в роботі аспірантури та докторантури були пов'язані із збільшенням навантаження на завідувача відділу науково-організаційної та кадрової роботи Інституту щодо організації та супроводу дистанційної платформи навчання підготовки докторів філософії, підготовки документації з реалізації права на внутрішню академічну мобільність, адміністрування ЄДЕБО, НАЗЯВО та підтримки відомостей щодо аспірантури / докторантури в актуальному стані.

VII.4. Робота спеціалізованих вчених рад

Робота спеціалізованої вченої ради Д 26.456.02

1. У звітному році спеціалізована вчена рада Д 26.456.02 діяла відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20 червня 2023 р. № 768 згідно з яким Інституту вищої освіти НАПН України надано право, терміном до 20 червня 2026 року, прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук за спеціальністю:

13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

2. За звітний період спеціалізована вчена рада не проводила засідань.

За звітний період:

- ✓ переатестація кандидатських та докторських дисертацій за спеціальностями
- 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти не проводилася;
- ✓ апеляції не розглядалися;
 - ✓ з МОН України дисертацій на колективне рецензування не надходило;
 - ✓ разові захисти дисертацій не здійснювалися.
3. Відхилених докторських (кандидатських) дисертацій не було.

VIII. НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ЗВ'ЯЗКИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

VIII.1. Науково-інформаційна діяльність та зв'язки з громадськістю

За звітний період співробітниками Інституту:

I. Надано 2 інтерв'ю засобам масової інформації (телебачення, радіо, центральні та регіональні друковані ЗМІ, Інтернет-видання):

1. Ковтунець В. Підтвердити кваліфікацію: як, де і навіщо. *Світ : всеукраїнська газета для науковців та освітян*. 2023. Травень. № 17–18 (1245–1246). С. 8. URL : <https://svit.kpi.ua/apxiv-2/>

2. Бойченко М. Інтерв'ю до дня народження Г. Сковороди. 3 грудня 2023 р. Сюжет новин ТСН 03.12.2023, 15.00, Телеканал 1+1.

II. Надруковано 5 статей у засобах масової інформації:

1. Бойченко М.І. На нулі. *Освіта і суспільство*. 2023. № 7–8 (64–65). Липень-серпень. URL : <https://naps.gov.ua/ua/press/ois/3116/>

2. Луговий В.І. Українському роду нема переводу. Наратив з власного канадського досвіду. *Освіта і суспільство*. 2023. Вересень-жовтень. № 9–10 (66–67). С. 22–24.

3. Луговий В.І. Маєстро педагогіки. *Трибуна*. 2023. № 2. С. 12–13. URL : <https://drive.google.com/file/d/1v22Qx-N5JSP120mVuVuAgXyJgGZNdwlN/view>

4. Отич О. Круглий стіл до 85-ї річниці від дня народження Івана Зязюна. *Освіта і суспільство*. 2023. № 3 (60). Березень. С. 5. URL : <https://naps.gov.ua/ua/press/ois/3026/>

5. Отич О. Розвиток педагогічних ідей І.А. Зязюна в діяльності Інституту вищої освіти НАПН України. *Трибуна*. 2023. № 2. С. 85–89. URL : <https://drive.google.com/file/d/1v22Qx-N5JSP120mVuVuAgXyJgGZNdwlN/view>

III. Взяти участь в 1 радіопрограмі (ток-шоу, новини, прес-конференції тощо):

1. Отич О.М. Інтерв'ю, присвячене проблемам духовно-морального розвитку особистості. *Світле радіо «Еммануїл» духовно-просвітницька радіостанція, заснована ТРК «Еммануїл» (03 вересня 2023 р.)*.

VIII.2. Інформаційно-комунікаційні технології в діяльності установи, закладу

Інститут забезпечений доступом до мережі Інтернет. Послуги доступу до Інтернет-ресурсів надаються провайдером – ТОВ «ФРІНЕТ». Тип підключення – Fast Ethernet з використанням виділеної лінії. Пропускна здатність з'єднання в межах України – 100 Мбіт/с, із зарубіжними країнами – 20 Мбіт/с. Забезпечено швидкісний доступ до локальної мережі та інтернет-ресурсів 29 комп'ютерів та 28 ноутбуків, що встановлено у наукових підрозділах, і окремих користувачів Інституту.

Інститут має:

✓ офіційний веб-сайт Інституту (IHED.org.ua) двома мовами (українська, англійська) (IHED.org.ua/en), та електронну поштову скриню (ihed@ihed.org.ua);

✓ комплекс програмного забезпечення «Мосо» (edu-leader.org.ua);

✓ веб-сайт журналу «Філософія освіти» (www.philosopheducation.com), поза баланс;

✓ веб-сайт журналу «Університети і лідерство» (ul-journal.org);

- ✓ відеотермінал SX20 та інше супровідне обладнання для проведення чотиристоронніх аудіо- та відео інтернет конференцій в HD форматі;
- ✓ мультимедійний проектор «ViewSonic PJD7720HD» та супровідне обладнання (екран, тощо);
- ✓ «Windows MultiPoint Server Premium» та інше супровідне ліцензоване обладнання, що забезпечує створіння двох десятків навчальних місць на базі серверу та відповідних комп'ютерних засобів;
- ✓ апаратно-програмний комплекс для проведення локальних (offline) та дистанційних (online) конференцій з можливістю одночасного перекладу на аудіо-гарнітуру учасникам.
- ✓ відео, аудіо, комп'ютерно-інформаційне обладнання для проведення дистанційних (online) конференцій, вебінарів, тренінгів, тощо.

Станом на 31 грудня 2023 р. на балансі Інституту знаходилося:

- ✓ 29 комп'ютерів;
- ✓ 28 ноутбуків;
- ✓ 32 моніторів;
- ✓ 10 принтерів;
- ✓ 3 сканера;
- ✓ 1 телевізор;
- ✓ 1 проектор;
- ✓ 1 проекційний екран;
- ✓ 14 багатофункціональних пристроїв (БФУ),
(з яких у неробочому стані перебуває 3 комп'ютера, 1 монітор, 5 ноутбуків, 1 принтер, 2 БФУ).

Кількість комп'ютерів на одного співробітника у приміщенні інституту – 0,8.

Кількість ноутбуків на одного співробітника (для дистанційної роботи) – 0,6.

Ступінь зносу комп'ютерів на 31 грудня 2023 року складає:

Ступінь зносу	0-20%	20-50%	50-80%	80-100%
Комп'ютери (од.)	0	9	13	7
Монітори	0	10	13	9
Ноутбуки	2	2	2	22

У 2023 році:

✓ для забезпечення наукової, науково-організаційної та освітньої діяльності в умовах воєнного стану та обмеженої offline комунікації використовувався комплекс відео та аудіо обладнання (web-камери, мікрофони, гарнітури, акустичні системи, інтерфейсні кабелі, тощо). У 2023 збільшена кількість обладнання, вдосконалено логістичні схеми проведення online освітньо-наукових заходів:

✓ придбано комп'ютерного обладнання: три web-камери з мікрофонами, три комп'ютерні колонки, модернізовано 2 ноутбука.

✓ організовано та проведено в online форматі сесії для аспірантів, засідання Вченої ради Інституту, низку відео-конференцій, круглих столів, вебінарів тощо;

✓ збільшено кількість та якість контенту на офіційному сайті Інституту;

✓ вдосконалено інформаційний блок профілів науковців Інституту з інформацією про їх діяльність, наукові здобутки, контактною інформацією;

✓ забезпечено доступ працівникам Інституту до Єдиної державної електронної бази з питань освіти (ЄДЕБО) (www.inforesurs.gov.ua);

✓ використано ліцензоване програмне забезпечення «[Moco](#)» для розвитку персоналу. Система електронного навчання «Moodle» сприяла реалізації освітньо-наукових програм Інституту. Зазначені програмні засоби розміщено на окремому [сервері](#) з можливістю цілодобового доступу викладачів та студентів;

✓ надано можливість співробітникам Інституту безкоштовного, необмеженого користування комплексом програмних продуктів «Microsoft Office 365», який надає розширені можливості міжособистісної та корпоративної інтернет-комунікації (login.microsoftonline.com);

✓ надано інформаційну підтримку керування профілями науковців Інституту у системі «[Google Scholar](#)» (Google Академія), що забезпечує доступ до значної бази наукових публікацій та дозволяє визначити рейтинг цитування як окремого науковця, так і Інституту в цілому;

✓ розміщено на міжнародній платформі Zenodo дані опитування «Відкрита наука у закладах вищої освіти України» з метою забезпечення відкритого доступу до дослідницьких даних відповідно до принципів відкритої науки. Опитування проведено вченими Інституту вищої освіти НАПН України І. Драч, О. Бородієнко, О. Петроє, І. Регейло, О. Слободянюк, О. Базелюк, Н. Базелюк. В опитуванні взяли участь понад 1,5 тис. респондентів (керівники закладів та структурних підрозділів, науково-педагогічні і наукові працівники, працівники бібліотек, ІТ-працівники закладів вищої освіти) із 105 університетів (без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій). Результати опитування надають змогу з'ясувати розуміння представниками університетів України впливу штучного інтелекту на сферу наукових досліджень, а також найбільших можливостей і загроз, пов'язаних з його використанням.

✓ надано можливості вільного доступу науковців Інституту до міжнародних баз даних [Web of Science](#), [Elsevier](#), [Research4Life](#), [Scopus](#);

✓ забезпечено інформаційно-технічну підтримку заходів з реалізації міжнародних проєктів: «Відродження переміщених університетів: посилення конкурентоспроможності, підтримка громад» ([REDU](#)); Проєкт ЄС Еразмус+ «Посилення співпраці між університетами і громадами» ([UNICOM](#)); Проєкт «Центри сертифікації викладачів: інноваційні підходи до досконалості викладання» ([UTTERLY](#)); Проєкт «Модель персоналізованого навчання студентів на основі віртуального навчального середовища інтелектуального тьюторства «Навчання без обмежень»» ([SMART-PL](#)).

✓ забезпечено технічну підтримку проведення XII Міжнародної науково-практичної конференції «Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу: цифровізація та забезпечення якості вищої освіти».

IX. МІЖНАРОДНЕ НАУКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Основні завдання та функції Інституту вищої освіти НАПН України у забезпеченні розвитку та налагодження наукових зв'язків із спорідненими науковими установами та закладами вищої освіти інших держав, міжнародними організаціями і фондами з питань освіти є такими:

- ✓ організація та проведення спільних наукових досліджень;
- ✓ організація та проведення спільних освітніх і наукових заходів;
- ✓ стажування науковців і аспірантів;
- ✓ ініціювання та проведення спільних освітніх і наукових проєктів.

У 2023 році в Інституті у межах виконання планових науково-дослідних тем досліджувались світові та європейські тенденції розвитку та здійснювався аналіз провідного зарубіжного досвіду і кращих практик за напрямками:

- ✓ Теоретичні основи і механізми взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України
- ✓ Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни
- ✓ Підвищення дослідницької спроможності університетів України у контексті імплементації концепції «Відкрита наука»;
- ✓ Політики та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та післявоєнного відновлення країни.

Результати дослідження знайшли своє відображення у підготовлених науковими відділами Інституту монографіях та аналітичних матеріалах. Поширення результатів наукових досліджень відбувалося через участь вчених Інституту в наукових конференціях і семінарах, шляхом розміщення підготовленої за результатами наукових досліджень продукції на сайтах Інституту та Електронної бібліотеки НАПН України.

Протягом 2023 року Інститут брав участь у 4 міжнародних проєктах.

Проєкт ЄС «Відродження переміщених університетів: посилення конкурентоспроможності, підтримка громад» (REDU, <https://ihed.org.ua/internationalization/redu/>) (2020-2024 року)

Основні результати виконання Проєкту за звітний період:

- ✓ Підписання додатків до Грантової Угоди щодо змін у Проєкті, включаючи подовження Проєкту до 17 квітня 2024 р.
- ✓ Проведення он-лайн тренінгу «Стратегування у вищій освіті» (10, 13, 14, 20, 21 та 22 лютого 2023 р.) за участі британських експертів від Advance HE Doug Parkin та Stuart Hunt. Участь у тренінгу взяли: 10 науково-педагогічних працівників (НПП) від Маріупольського державного університету (МДУ) та 20 НПП від Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (СНУ). Експертну підтримку від Інституту вищої освіти НАПН України забезпечували: С. Калашнікова, І. Власова, І. Драч, О. Литовченко, О. Оржель, Н. Шофолова.
- ✓ Проведення очного тренінгу «Стратегування у вищій освіті» (21-26 березня 2023 р., с. Поляна Закарпатської обл.). Участь у тренінгу взяли: 8 НПП від МДУ та 14 НПП від СНУ. Експертну підтримку від Інституту вищої освіти НАПН України забезпечували: С. Калашнікова, О. Литовченко, О. Оржель, Н. Шофолова.

✓ II Міжнародна науково-практична конференція «Особистість, університет, суспільство: взаємодія в умовах змін» (12 квітня 2023 р., он-лайн формат) за участі провідних британських та українських експертів. Мета Конференції – обговорити проблеми та виклики, що є актуальними для університетів України в умовах нових реалій, спричинених військовою агресією та завданнями післявоєнного відновлення країни.

Особливим акцентом Конференції стало питання підтримки та розвитку переміщених університетів України в умовах стратегічної та ресурсної невизначеності. Тематичні напрями Конференції: Програмадський університет (Civic University): розвиток і стратегування в умовах змін; Вища освіта в Україні: зміни через війну; Реалізація змін в університетах Великої Британії (аналіз кращих практик); Специфіка університетського врядування: досвід Великої Британії та України.

✓ Ключовим завданням звітнього року стало впровадження концепції «Цифровий університет» в університетах-партнерах Проєкту: МДУ – 15 модулів та СНУ – 15 модулів.

✓ Пілотування оновлених навчальних дисциплін: 8 від МДУ та 14 від СНУ.

✓ Розроблення та пілотування електронних посібників для оновлених навчальних дисциплін (22 е-посібники).

✓ Мультиплікація результатів Проєкту – очний тренінг зі стратегування для 40 НПП Донецького національного технічного університету (1-2 грудня 2023 р., м. Жовква Львівської області). Експерт – С. Калашнікова.

✓ Результати Проєкту широкого представлялися його учасниками у наукових виданнях, у т. ч. у міжнародному науковому журналі «Університети та лідерство».

Проєкт Програми ЄС Еразмус+ «Центри сертифікації викладачів: інноваційні підходи до досконалості викладання» (UTTERLY, <https://ihed.org.ua/internationalization/utterly/>) (2021-2023 року)

Основні результати виконання Проєкту за звітний період:

✓ Участь у діяльності Керівної ради Проєкту (С. Калашнікова).

✓ Участь у діяльності Академічної ради Проєкту (О. Паламарчук).

✓ Видання колективної монографії «Вдосконалення викладання у вищій освіті: теорія та практика: монографія / за наук. ред. С. Калашнікової. — Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2023. — 255 с. До авторського колективу монографії увійшли 9 наукових працівників Інституту вищої освіти НАПН України: С. Калашнікова, О. Оржель, І. Власова, О. Базелюк, О. Паламарчук, Н. Базелюк, О. Литовченко, Ю. Скиба, Ж. Таланова.

✓ Рекомендації щодо розроблення силабусів навчальних дисциплін для професійного розвитку викладачів університетів (С. Калашнікова).

✓ Силабуси та навчально-методичні матеріали для 8 навчальних дисциплін: Проєктно-орієнтоване викладання і навчання (1 кредит ЄКТС, Н. Шофолова); Методи групової взаємодії студентів для розвитку загальних компетентностей: вирішення проблем, міжособистісна комунікація, командна робота (1 кредит ЄКТС, О. Паламарчук); Дослідницькі навички – розвиток та оцінювання у програмах підготовки докторів філософії (1 кредит ЄКТС, Г. Чорнойван); Створення масових відкритих онлайн-курсів (1 кредит ЄКТС, К. Трима); Впровадження парадигми вдосконалення викладання в університеті (1 кредит ЄКТС, С. Калашнікова); Профіль викладача (1 кредит ЄКТС, І. Власова); Викладання і навчання на основі досліджень (1 кредит ЄКТС, О. Оржель); Результати навчання: від стандартів вищої освіти до навчальних дисциплін (1 кредит ЄКТС, Ю. Скиба).

✓ Пілотування 4 з 8 розроблених навчальних дисциплін у дистанційному форматі (О. Паламарчук, К. Трима, Н. Шофолова, Г. Чорнойван). Участь у пілотуванні взяло 20 науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти та наукових установ України.

✓ Рекомендації для закладів вищої освіти та наукових установ щодо внесення змін до інституційних політик з метою легалізації пріоритету вдосконалення викладання (С. Калашнікова, Ю. Скиба, Н. Шофолова).

✓ Рекомендації щодо впровадження Професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» (С. Калашнікова, В. Ковтунець).

✓ Участь у робочій групі Міністерства освіти і науки України з вдосконалення Професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» (С. Калашнікова).

✓ Участь у міжнародній конференції щодо результатів Проєкту (4-6 грудня 2023 р., Вроцлав, Польща). Участь у конференції взяли 6 наукових працівників Інституту вищої освіти НАПН України (С. Калашнікова, О. Пламарчук, О. Оржель, Г. Чорнойван, Н. Шофолова, О. Литовченко).

Проєкт Програми ЄС Еразмус+ «Посилення співпраці між університетами і громадами» (UNICOM) <https://ihed.org.ua/internationalization/project-unicom-ua/> (2023 – 2027 роки)

Основні результати виконання Проєкту за звітний період:

✓ Участь в установчій зустрічі проєкту та начальному візиті (11-13 квітня 2023 р., Університет Генуї, м. Генуя, Італія) (О. Оржель, Н. Шофолова).

✓ Участь у Міжнародній конференції «Міжкультурна освіта: щоденне життя та кризовий час» (13-15 квітня 2023 р., Університет Генуї, м. Генуя, Італія). Презентація «Intercultural competencies for Ukraine's postwar revival: tools for dialogue, rehabilitation and healing» (О. Оржель, Н. Шофолова).

✓ Створення сторінки Проєкту на сайті Інституту вищої освіти НАПН України та участь у створенні та наповненні сайту Проєкту (<https://unicom.community/>) (О. Литовченко, Ю. Корсак).

✓ Підготовка Стратегії забезпечення якості Проєкту (О. Оржель, Н. Шофолова).

✓ Участь у міжнародному он-лайн семінарі «Третя місія університетів: виклики і європейські перспективи» (10-12 липня 2023 р.) Презентація «Presentation of UNICOM Quality Assurance Strategy» (О. Оржель). Презентація «Financial sustainability of universities in times of war and postwar» (Н. Шофолова). Участь у дискусії – О. Петроє, О. Литовченко.

✓ Участь у Міжнародній літній школі «Культурологічні дослідження та культурний діалог у міжкультурному середовищі з метою залучення громад» (24-28 липня 2023 р., Університет Генуї, м. Генуя, Італія) (О. Петроє, Н. Шофолова).

✓ Участь у міжнародному семінарі-практикум «Національне регулювання та реалізація третьої місії ЗВО – досвід та співпраця з соціальними партнерами» (22-25 серпня 2023 р., Латвійський університет, м. Рига, Латвія) (О. Петроє).

✓ Проведення відкритого засідання Відділу взаємодії університетів та суспільства «Обговорення соціальної відповідальності та соціальної місії Інституту вищої освіти НАПН України» (18 вересня 2023 р.). Підготовлено Звіт «Третя місія Інституту вищої освіти НАПН України очима внутрішніх стейкхолдерів» (О. Оржель, О. Петроє, Ю. Мелков, Н. Шофолова).

✓ Участь у навчальному візиті «Обмін досвідом – Третя місія університетів» (2-6 жовтня 2023 р., Чеський університет природничих наук, м. Прага, Чехія) (О. Слюсаренко, О. Литовченко).

✓ Участь у навчальному візиті «Третя місія в Німеччині: від національної політики до університетського досвіду» (16-19 жовтня 2023 р., Професійна вища школа середнього бізнесу, м. Білефельд, Німеччина) (О. Оржель, Н. Шофолова, М. Бойченко).

✓ Участь у круглому он-лайн столі «Університет та інклюзія» (30 жовтня 2023 р.) (О. Оржель, О. Петроє, Ю. Мелков, Н. Шофолова).

✓ Участь у навчальному візиті до Університету Лунду (6-9 листопада 2023 р., м. Лунд, Швеція) (О. Петроє, Н. Шофолова).

✓ Проведення фокус-групи із зовнішніми стейкхолдерами «Обговорення третьої місії Інституту вищої освіти НАПН України» (15 листопада 2023 р.) Підготовлено Звіт «Третя місія Інституту вищої освіти НАПН України очима зовнішніх стейкхолдерів» (О. Оржель, О. Петроє, Н. Шофолова, О. Литовченко).

✓ Участь у Міжнародній он-лайн конференції «Університети та інклюзія» (14-15 грудня 2023 р.). Презентація «Third Mission through the eyes of Internal and external stakeholders: Unicom project implementation results» (О. Оржель). Презентація «Financial Inclusion in Higher Education: Approaches and Steps to Implementation» (Н. Шофолова). Презентація «Academic Mobility in the conditions of Forced Migration in wartime (experience of Ukraine)» (М. Бойченко).

✓ Моніторинг та оцінювання якості Проєкту (заходів та активностей). (О. Оржель, Н. Шофолова, О. Литовченко).

Проєкт Програми ЄС Еразмус+ «Модель персоналізованого навчання студентів на основі віртуального навчального середовища інтелектуального тьюторства «Навчання без обмежень»» (SMART-PL) (2023-2026 роки)
<https://ihed.org.ua/internationalization/project-smart-pl-ua/> (2023-2026 роки)

Основні результати виконання Проєкту за звітний період:

✓ Участь у діяльності колегіальних органів Проєкту (С. Калашнікова, Н. Шофолова).

✓ Проведення дослідження «Benchmarking of the European and Ukrainian practice of applying a personalized approach to learning». Участь у дослідженні взяли 8 наукових працівників Інституту вищої освіти НАПН України: С. Калашнікова, І. Драч, І. Власова, О. Слюсаренко, О. Оржель, О. Паламарчук, М. Дебич, О. Литовченко. За результатами дослідження підготовлено та опубліковано звіт «Порівняльний аналіз європейської та української практики застосування персоналізованого підходу до навчання» (DOI: <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2023-15-SMART-PL>).

✓ Участь у навчальному візиті та робочих нарадах Проєкту (12-16 червня 2023 р., Університет «Вроцлавська Політехніка», м. Вроцлав, Польща; 19-12 червня 2023 р., Католицький університет Льовена, м. Гент, Бельгія) (С. Калашнікова, О. Литовченко).

Інститут має широкую мережу організацій-партнерів у європейських країнах.

Зокрема, це:

- 1) Advance HE (Велика Британія);
- 2) Британська Рада в Україні (Велика Британія);
- 3) Остравський університет (Чеська Республіка);
- 4) Університет Тампере (Фінляндія);
- 5) Університет Вітовта Великого (Литва);
- 6) Байройтський університет (Німеччина);
- 7) Університет Версаль-Сен-Кантен-ан-Івлін (Франція);
- 8) Вроцлавський технічний університет (Польща);
- 9) Університет Генуї (Італія);
- 10) Професійна вища школа середнього бізнесу (Німеччина);
- 11) Університет Латвії (Латвія);
- 12) Чеський університет природничих наук у Празі (Чехія);
- 13) Університет Лунду (Швеція);
- 14) Фонд безпеки і свободи (Німеччина);
- 15) Рада з акредитації підприємницьких та соціально залучених університетів (Італія);
- 16) Католицький Університет Льовена (Бельгія);
- 17) Талліннський Університет Технологій (Естонія).

Організовано та проведено:

XII Міжнародну науково-практичну конференцію «Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу: цифровізація та забезпечення якості вищої освіти».

Захід відбувся 14 грудня 2023 р. за підтримки Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури Європейської Комісії, Міністерства освіти і науки України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти та Національної академії педагогічних наук України.

Конференція мала на меті визначити стан імплементації Болонського процесу та цифрових трансформацій у вищій освіті України в умовах воєнного стану та широкомасштабної війни, процеси гармонізації законодавства України у сфері забезпечення якості вищої освіти, можливості удосконалення якості вищої освіти на основі синергії рейтингування та акредитації, вплив міжнародної експертної підтримки українських університетів щодо впровадження принципів і цілей Болонського процесу, перспективи розвитку вищої освіти, підготувати відповідні рекомендації.

В Zoom вебінарі взяли участь близько 200 зареєстрованих учасників: представники державних і приватних закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої освіти з усіх регіонів України, наукових установ НАПН України та НАН України, Міністерства освіти і науки України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, Національного агентства кваліфікацій, члени Національної команди експертів з реформування вищої освіти Програми ЄС Еразмус+ (HERE), а також представники DAAD та європейські експерти проекту Еразмус+ Bologna Hub Peer Support II.

Болонську конференцію відкрив ректор Київського національного університету імені Тараса Шевченка Володимир Бугров, відзначивши досягнення України в імплементації Болонського процесу, які дозволяють впевнено рухатися шляхом євроінтеграції.

Михайло Винницький, заступник Міністра освіти і науки України, HERE, підкреслив важливість щорічного зібрання освітян для обговорення проблем і перспектив розвитку вітчизняної вищої освіти в контексті Болонського процесу та інтеграції до Європейського простору вищої освіти, обміну досвідом українських та європейських експертів.

Свейн Хулштайн, менеджер з політики Департаменту політики у сфері вищої освіти Генерального Директорату з освіти, молоді, спорту та культури Європейської Комісії (DG EAC), відзначив незмінну підтримку Європейської Комісії задля розвитку України в сферах освіти молоді, спорту, розширення можливостей участі українських університетів та інших організацій в проектах за різними напрямками Програми ЄС Еразмус+.

Девід Акрамі Флорес, керівник відділу Erasmus+ Key Action 3: Policy Support DAAD, зазначив важливість міжнародної співпраці в межах проектів Еразмус+, спрямованих на підтримку реформування інституційних політик, та підкреслив внесок європейських експертів у розбудову інтернаціоналізації українських університетів-учасників проекту Bologna Hub Peer Support II, де лідером є DAAD.

Світлана Шитікова, координаторка Національного Еразмус+ офісу в Україні, повідомила про відкриття конкурсів 2024 Програми ЄС Еразмус+ і проведення Інформаційних днів для представлення можливостей для України та новацій цих конкурсів.

Також, з вітальним словом виступили Перший віце-президент Національної академії педагогічних наук України Володимир Луговий та Голова Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти Андрій Бутенко.

Сесія 1 конференції була присвячена проблемам імплементації Болонського процесу та цифровим трансформаціям у вищій освіті. Стан гармонізації законодавства України у сфері забезпечення якості вищої освіти в частині приведення нормативно-правових документів у відповідність до ESG 2015 висвітлив Андрій Бутенко, голова Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Презентація Володимира Лугового, першого віце-президента НАПН України, HERE, була присвячена удосконаленню якості вищої освіти на основі синергії рейтингування та акредитації. Проблемні питання внутрішнього забезпечення якості освітніх програм у цифровому та змішаному форматі представив Андрій Гожик, проректор Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Олег Шаров, генеральний директор Директорату фахової передвищої, вищої освіти Міністерства освіти і науки України, HERE, представив стан імплементації Болонського процесу в Україні та цифрових трансформацій у вищій освіті України в умовах воєнного стану та широкомасштабної війни.

Специфічні виклики, з якими зіштовхуються вітчизняні університети, упроваджуючи принципи та цілі Болонського процесу були розглянуті під час Сесії 2, в межах якої було представлено Проєкт Еразмус+ «Bologna Hub Peer Support II». Мету та завдання проєкту презентувала Ірина Золотарьова, член Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, професор Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, HERE. Представники українських університетів, залучених до реалізації проєкту, В'ячеслав Шобік та Оксана Савельєва, Національний університет «Одеська політехніка», Каріна Немашкало, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Людмила Ремішевська, Хмельницький національний університет, Анна Павельєва, Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Євгенія Драгомірова, Донецький державний університет внутрішніх справ, представили виклики та досвід участі закладів у проєкті. Результати і перспективи проєкту «Bologna Hub Peer Support II» висвітлила Кетрін Геррес, старший спеціаліст відділу Erasmus+ Key Action 3: Policy Support, Національне агентство вищої освіти, DAAD.

У межах Сесії 3 Національні експерти з реформування вищої освіти Програми ЄС Еразмус+ висвітлили тенденції та перспективи розвитку вищої освіти за підсумками участі у міжнародних заходах. Результати участі у HERE семінарі «Назустріч Міністерській конференції в Тірані 2024 р.: наслідки та цікаві моменти для систем вищої освіти в партнерських країнах-сусідах ЄС», що відбувся 7-8 листопада 2023 р. в Університеті Сараєво (Боснія та Герцеговина) представила Марія Мишловська, HERE, студентка Українського католицького університету. Результати участі у Щорічній конференції HERE «Реформування політики у вищій освіті задля впливу», що відбулась 4-5 грудня 2023 р. в Університеті Барселони (Іспанія), презентував Володимир Бахрушин, голова HERE Team, професор, голова вченої ради Національного університету «Запорізька політехніка», голова сектору вищої освіти Науково-методичної ради МОН України, HERE. Юрій Рашкевич, Член Національного агентства кваліфікацій, професор Національного університету «Львівська політехніка», Заступник Міністра освіти і науки України (2018-2019), HERE, привернув увагу до запровадження мікрокваліфікацій в Європейському просторі вищої освіти, зокрема відзначив проблемні питання щодо термінів підготовки та обсягу кредитів ЄКТС за мікрокваліфікаціями. Презентація була підготовлена за участі Олени Козієвської, Керівника Секретаріату Комітету ВПУ з питань освіти, науки та інновацій, HERE, яка також була учасницею заходу.

II Міжнародну науково-практичну конференцію «Особистість, університет, суспільство: взаємодія в умовах змін»

Захід відбувся 12 квітня 2023 р. ініційований консорціумом партнерів Проєкту ЄС «Відродження переміщених університетів: посилення конкурентоспроможності,

підтримка громад» у складі: Інституту вищої освіти НАПН України, Маріупольського державного університету, Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, Британської Ради в Україні. Партнерами в організації заходу також є: Національний Еразмус+ офіс в Україні, Національна агенція Advance HE (Велика Британія).

Конференція мала на меті обговорити проблеми та виклики, що є актуальними для університетів України в умовах нових реалій, спричинених військовою агресією та завданнями післявоєнного відновлення країни.

З вітальним словом до учасників конференції звернулися Leigh Gibson, директор Британської Ради в Україні.

Світлана Калашнікова, Керівник Проєкту «Відродження переміщених університетів: посилення конкурентоспроможності, підтримка громад» (REDU), Радник при дирекції Інституту вищої освіти НАПН України.

Вища освіта в Україні: зміни через війну результати наукового дослідження представили Лілія Гриневич, Перший проректор, Київський університет імені Бориса Грінченка; Єген Ніколаєв, директор Аналітичного центру «ОсвітАналітика», Київський університет імені Бориса Грінченка

Стратегічна зміна – кейс-стаді запропонували prof. Malcolm Todd, Provost and Deputy ViceChancellor, Leeds Trinity University, Prof. Catherine O'Connor, Pro-Vice Chancellor for Education and Experience, Leeds Trinity University

Побудова більш сильного майбутнього: вивчення переваг, процесів і викликів злиття. Alex Mortby, Vice Principal, Curriculum and Higher Education, Bedford College Group

Огляд врядування у вищій освіті Великої Британії та умови для ефективних рад здійснив Aaron Porter, Associate Director, Advance HE

Специфіку університетського врядування: досвід України розкрив Михайло Винницький, Віце-президент з науково-навчальних студій, Національний університет «Києво-Могилянська Академія»

Участь наукових працівників Інституту у міжнародних наукових заходах закордоном

С. Калашнікова, О. Паламарчук, О. Оржель, Г. Чорнойван, Н. Шофолова, О. Литовченко взяли участь у міжнародній конференції щодо результатів Проєкту (4-6 грудня 2023 р., Вроцлав, Польща).

О. Оржель, Н. Шофолова взяли участь в начальному візиті (11-13 квітня 2023 р., Університет Генуї, м. Генуя, Італія).

О. Оржель, Н. Шофолова взяли участь у Міжнародній конференції «Міжкультурна освіта: щоденне життя та кризовий час» (13-15 квітня 2023 р., Університет Генуї, м. Генуя, Італія).

О. Петрос, Н. Шофолова взяли участь у Міжнародній літній школі «Культурологічні дослідження та культурний діалог у міжкультурному середовищі з метою залучення громад» (24-28 липня 2023 р., Університет Генуї, м. Генуя, Італія).

О. Петрос взяла участь у міжнародному семінарі-практикум «Національне регулювання та реалізація третьої місії ЗВО – досвід та співпраця з соціальними партнерами» (22-25 серпня 2023 р., Латвійський університет, м. Рига, Латвія).

О. Слюсаренко, О. Литовченко взяли участь у навчальному візиті «Обмін досвідом – Третя місія університетів» (2-6 жовтня 2023 р., Чеський університет природничих наук, м. Прага, Чехія).

О. Оржель, Н. Шофолова, М. Бойченко взяли участь у навчальному візиті «Третя місія в Німеччині: від національної політики до університетського досвіду» (16-19 жовтня 2023 р., м. Білефельд, Німеччина).

О. Петрос, Н. Шофолова взяли участь у навчальному візиті до Університету Лунду (6-9 листопада 2023 р., м. Лунд, Швеція).

С. Калашнікова, О. Литовченко взяли участь у навчальному візиті та робочих нарадах Проєкту (12-16 червня 20203 р., Університет «Вроцлавська Політехніка», м. Вроцлав, Польща; 19-12 червня 2023 р., Католицький університет Льовена, м. Гент, Бельгія).

Міжнародне наукове стажування

Катерина Трима, кандидат політичних наук, старший дослідник, старший науковий співробітник відділу взаємодії університетів та суспільства Інституту, у 2023 році проходить наукове стажування у відділі підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників Байройтського університету (м. Байройт, Німеччина).

Бородієнко Олександра, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН, головний науковий співробітник відділу забезпечення якості вищої освіти Інституту, з 1 по 30 квітня 2023 року здійснила дослідницький візит до Гентського університету (Бельгія). Цей візит було підтримано в рамках діяльності Eureast Platform Fellowship Program.

Планом дослідницького візиту передбачалось вивчення досвіду та кращих практик публічно-громадського управління провідних фламандських університетів: Університету Льовена (KU Leuven), Гентського університету (Ghent University), Університету Антверпена (University of Antwerp), Католицького університету Льовена (UCLouvain), Вільного університету Брюсселя (University Libre de Bruxelles), Університету Вріє (Vrije Universiteit Brussel (VUB) та Університету Хаселт (Hasselt University). Емпірична частина дослідження включала проведення напівструктурованих інтерв'ю з представниками зазначених університетів, які опікуються стратегічними та операційними питаннями розбудови публічно-громадського управління.

Співробітники Інституту є членами редколегій зарубіжних і вітчизняних наукових періодичних видань, що індексуються у наукометричних базах даних Scopus та / або Web of Science Core Collection:

- ✓ М. Бойченко – «Антропологічні виміри філософських досліджень»;
- ✓ В. Зінченко – «Perspectives of Science and Education»; «IOP Science», «AIP Conference proceedings», «Frontiers in Communication»;
- ✓ В. Луговий – «Інформаційні технології і засоби навчання»;
- ✓ О. Ярошенко – «Bulletin of the Karaganda University Chemistry Series».

X. РОБОТА ВЧЕНОЇ РАДИ

Вчена рада Інституту вищої освіти НАПН України (далі – Рада) сформована відповідно до вимог статті 10 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» та згідно із Статутом Інституту вищої освіти НАПН України (далі – Інститут), затверджена постановою Президії НАПН України від 19 березня 2020 р. № 1-2/4-61 (зі змінами від 17 червня 2021 р. № 1-2/7-152, від 15 вересня 2022 р. № 1-2/11-169 та від 05 квітня 2023 р. № 1-2/4-80) у кількості 22 особи.

Кількісний склад Ради:

✓ три чверті (19 осіб) складу Ради обрано таємним голосуванням колективу наукових працівників Інституту, троє осіб призначено наказом директора Інституту;

✓ до складу Ради входять 17 штатних наукових співробітників Інституту, три працівники НАПН України (перший віце-президент НАПН України В.І. Луговий, академік-секретар Відділення вищої освіти П.Ю. Саух, начальник науково-організаційного відділу апарату Президії НАПН України І.Ю. Регейло), працівник Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (заступник голови О.В. Єременко).

Якісний склад Ради:

✓ 15 докторів наук, у тому числі 3 академіки НАПН України і 1 член-кореспондент НАПН України;

✓ 5 кандидатів наук;

✓ 2 здобувачі ступеня доктора філософії.

Засідання Ради

«Планом роботи Вченої ради Інституту вищої освіти НАПН України на 2023 рік» передбачалося проведення 12 засідань, на яких мали бути розглянуті 35 питань щодо діяльності Інституту.

У 2023 році проведено 14 засідань Ради, на яких розглянуто 80 питань (деякі по декілька разів), що стосуються різних аспектів функціонування і розвитку Інституту вищої освіти НАПН України як науково-дослідної академічної установи. Розглянуті питання структуровано у вісім напрямів діяльності Вченої ради.

I. Питання присвоєння вчених звань, підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників:

✓ Про присвоєння Ж.В. Талановій вченого звання професора (протокол № 4);

✓ Про присвоєння О.Ф. Паламарчук вченого звання старшого дослідника (протокол № 13);

✓ Про результати підвищення кваліфікації в Інституті вищої освіти НАПН України С.В. Копилової, Т.О. Черкашиної, Т.М. Швець (протокол № 2);

✓ Про результати наукового стажування в Байройтському університеті (Universität Bayreuth) (Німеччина) за період з 18 серпня 2022 року по 18 травня 2023 року (протокол № 7);

✓ Про наукове стажування К.А. Трими у Байройтському університеті (Universität Bayreuth) (Німеччина) (протокол № 7).

II. Обговорення початку роботи над науковим дослідженням, процесу виконання наукових досліджень відділів Інституту, затвердження результатів наукових досліджень, представлення результатів наукової діяльності відділів на конкурси наукових робіт:

✓ Про рекомендації для покращення якості досліджень та їх представлення (протокол № 10);

✓ Про представлення наукової роботи Інституту вищої освіти НАПН України у конкурсі НАПН України на кращі наукові роботи, створені у 2022 році (протокол № 2);

- ✓ Про запити на відкриття наукових досліджень в Інституті у 2024 році (протокол № 3);
- ✓ Про внесення змін до запитів на виконання фундаментальних наукових досліджень в Інституті, що розпочнуться у 2024 році (протокол № 6);
- ✓ Про заявку на відкриття в Інституті в 2024 році наукового дослідження з проблеми розвитку освіти, що потребує невідкладного розгляду (протокол № 14);
- ✓ Про науково-аналітичну доповідь Інституту вищої освіти НАПН України «Вища освіта в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України: виклики і відповіді» (протокол № 12);
- ✓ Про хід виконання та моніторинг впровадження результатів наукових досліджень (протокол № 13);
- ✓ Про впровадження результатів наукового дослідження (протокол № 13);
- ✓ Про анотовані звіти відділів Інституту за етап (2023 р.) (протокол № 14);
- ✓ Про науковий звіт відділу взаємодії вищої освіти та ранку праці Інституту за етап (2023 р.) (протокол № 14);
- ✓ Про заключні анотовані та наукові звіти за завершеними науковими дослідженнями: «Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни» (2021–2023 рр.); «Підвищення дослідницької спроможності університетів України в умовах війни та повоєнного відновлення у контексті імплементації концепції «Відкрита наука»» (2021–2023 рр.); «Політика та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повоєнного відновлення країни» (2021–2023 рр.) (протокол № 14);
- ✓ Заслухано та обговорено наукові доповіді:
 - за результатом проведених у 2022 році індивідуальних наукових досліджень:
 - «Розвиток управлінського персоналу університетів України у контексті розширення інституційної автономії та в умовах воєнного стану» (О.В. Жабенко) (протокол № 3);
 - «Оцінювання якості викладання та навчання як складових освітньої діяльності у вищій освіті в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни» (О.Ф. Паламарчук) (протокол № 4);
 - «Філософсько-етичні основи соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та в повоєнний час» (М.І. Бойченко) (протокол № 7);
 - «Політика та механізми розвитку освітніх програм і реалізації освітнього процесу в контексті забезпечення ефективності освітньої діяльності університетів та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни» (Ж.В. Таланова) (протокол № 9);
 - для покращення якості представлення наукових досліджень:
 - «Про статистичне підтвердження надійності результатів анкетних опитувань» (О.Г. Ярошенко) (протокол № 12).

III. Питання, пов'язані з підготовкою аспірантів, докторантів і здобувачів наукового ступеня та підведення підсумків їх атестації:

- ✓ Про затвердження Правил прийому на навчання до аспірантури Інституту вищої освіти НАПН України в 2023 році (протокол № 4);
- ✓ Про затвердження програм вступних іспитів до аспірантури: зі спеціальності «011 Освітні, педагогічні науки» за освітньо-науковою програмою «Викладання і навчання у вищій освіті»; з іноземної мови (англійська) за освітньо-науковою програмою «Викладання і навчання у вищій освіті» (протокол № 7);
- ✓ Про затвердження Положення про наукове керівництво здобувачами ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» галузі знань

01 «Освіта/Педагогіка» в Інституті вищої освіти НАПН України (протокол № 3);

✓ Про створення спеціалізованої вченої ради з присудження наукового ступеня доктора наук (протокол № 4);

✓ Про утворення в Інституті разової спеціалізованої вченої ради для проведення разового захисту дисертації О.М. Гулько на здобуття ступеня доктора філософії (протокол № 13);

✓ Про внесення змін до складу разової спеціалізованої вченої ради ДФ 26.456.003 Інституту вищої освіти НАПН України з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації О.М. Гулько «Розвиток лідерських якостей здобувачів вищої освіти у процесі здійснення студентського самоврядування» (протокол № 13);

✓ Про результати організації та проведення екзаменаційної сесії аспірантів першого року навчання за освітньо-науковою програмою «Політика і лідерство у вищій освіті» (спеціальність 011 – освітні, педагогічні науки) (протокол № 9);

✓ Про результати вступної кампанії до аспірантури і докторантури Інституту (протокол № 11);

✓ Про поновлення на навчання аспірантки З.В. Литвин (протокол № 10);

✓ Про поновлення на навчання аспірантки К.С. Тюхмєнєвої (протокол № 14);

✓ Про відрахування докторанта Г.П. Чорнойван (протокол № 9);

✓ Про атестацію аспірантів Інституту (протокол № 10);

✓ Про відрахування з аспірантури Інституту (протокол № 10);

✓ Про зарахування до аспірантури та призначення наукових керівників (протокол № 10);

✓ Про зарахування до докторантури та призначення наукових консультантів (протокол № 10);

✓ Про затвердження індивідуальних планів аспірантів і докторантів (протокол № 12);

✓ Про стан науково-організаційної роботи з аспірантами і докторантами Інституту (протокол № 14).

На засіданнях Ради наголошувалося на важливості дотримання відповідності дисертаційних робіт тематиці наукових досліджень Інституту, підвищенні ефективності наукового керівництва і консультування, необхідності проведення науково-методичних семінарів для здобувачів наукових ступенів тощо.

IV. Обговорення та затвердження тем докторських і кандидатських дисертацій:

✓ Про затвердження тем дисертаційних досліджень аспірантів першого року навчання (Л.Ю. Матвєєвої, А.О. Хоменко, М.К. Щєдріної) (протокол № 12);

✓ Про затвердження теми дисертаційного дослідження докторанта О.В. Дудіної (протокол № 10).

V. Обговорення та рекомендація рукописів наукових праць до друку:

✓ Рекомендовано до друку:

– 4 монографії: «Вдосконалення викладання у вищій освіті: теорія та практика» (протокол № 3); «Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни», «Теоретичні та методичні основи модернізації механізмів підвищення дослідницької спроможності університетів України у контексті імплементації концепції «Відкрита наука» та повоєнного відновлення України як сильної європейської країни», «Політика та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повоєнного відновлення» (протокол № 13);

– рукопис матеріалів міжнародної науково-практичної конференції «Міжнародний історичний досвід повоєнної реконструкції економіки: уроки для України» (протокол № 7);

– препринт (аналітичні матеріали) «Теоретичні основи та провідний зарубіжний досвід взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України» (протокол № 13);

– науково-аналітична доповідь: «Вища освіта в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України: виклики і відповіді» (протокол № 12);

– аналітичний звіт «Соціальна відповідальність у закладах вищої освіти України: результати соціологічного опитування» (протокол № 14);

– чергові випуски:

– міжнародного наукового журналу «Університети і лідерство. International Scientific Journal of Universities and Leadership» (протоколи № 8; 13);

– журналу «Філософія освіти. Philosophy of Education» (протоколи № 8; 13).

VI. Розгляд питань щодо розгортання та зміцнення творчих зв'язків із закладами вищої освіти, науковими установами, регіонального та міжнародного співробітництва Інституту:

✓ Про схвалення Положення про реалізацію міжнародних проєктів, грантів і договорів в Інституті вищої освіти НАПН України (протокол № 8);

✓ Про результати відрядження до Університету Версаль-Сен-Кантен-ан-Івлін (м. Версаль, Франція) у рамках реалізації Проєкту ЄС Еразмус+ «Центри сертифікації викладачів: інноваційні підходи до досконалості викладання» (UTTERLY) (протокол № 9);

✓ Про результати відрядження до Університету Генуезького університету (м. Генуя, Італія) у рамках Проєкту ЄС Еразмус+ «Посилення співпраці між університетами і громадянами» (UNICOM) (протокол № 9);

✓ Про результати відрядження до м. Генуя (Італія) у рамках реалізації Проєкту ЄС Еразмус+ «Посилення співпраці між університетами і громадами» (UNICOM) (протокол № 12);

✓ Про результати відрядження до м. Рига (Латвія) у рамках реалізації Проєкту ЄС Еразмус+ «Посилення співпраці між університетами і громадами» (UNICOM) (протокол № 12);

✓ Про хід підготовки до II Міжнародної науково-практичної конференції «Особистість, університет, суспільство: взаємодія в умовах змін» (протокол № 4);

✓ Про хід підготовки до XII Міжнародної науково-практичної конференції «Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу» (протокол № 11).

VII. Загальні питання планування наукових досліджень, кадрові питання та питання щодо організації та підвищення ефективності роботи Ради й Інституту:

✓ Звіт про діяльність Інституту за 2022 рік (протокол № 1);

✓ Про План роботи Інституту на 2023 рік (протокол № 2);

✓ Про план роботи Вченої ради Інституту на 2023 рік (протокол № 1);

✓ Про Тематичний план наукових досліджень Інституту на 2023 рік (протокол № 1);

✓ Про внесення змін до: Перспективного тематичного плану наукових досліджень Інституту на 2023–2025 рр. (протокол № 1; 14); технічних завдань на наукові дослідження (у зв'язку уточненням кошторисної вартості наукових досліджень на 2023 рік) (протокол № 1; 14);

- ✓ Про Перспективний план випуску електронних видань Інституту вищої освіти НАПН України на 2024–2026 рр., підготовлених за результатами фундаментальних наукових досліджень (протокол № 3);
- ✓ Про перспективний тематичний план наукових досліджень Інституту на 2024–2026 роки (протокол № 8);
- ✓ Про Орієнтовний перспективний тематичний план наукових досліджень Інституту, які розпочинаються у 2025 та 2026 роках (протокол № 9);
- ✓ Про внесення змін до Тематичного плану наукових досліджень Інституту вищої освіти НАПН України на 2023 рік (протокол № 3; 11; 14);
- ✓ Про внесення змін до складу Вченої ради Інституту (протокол № 4; 12);
- ✓ Про обрання голови і заступника голови Вченої ради Інституту (протокол № 5);
- ✓ Про роботу Вченої ради Інституту в 2023 році (протокол № 14);
- ✓ Про затвердження голови та складу Ради молодих вчених Інституту (протокол № 3);
- ✓ Звіт про роботу Ради молодих вчених Інституту у 2019–2022 роках (протокол № 4);
- ✓ Про план роботи Ради молодих вчених на 2023 рік (протокол № 4);
- ✓ Про затвердження результатів конкурсу на заміщення посад наукових співробітників Інституту (протоколи № 2; 3; 7);
- ✓ Про результати атестації кандидатів у члени атестаційної комісії (протокол № 13);
- ✓ Про затвердження рішень атестаційної комісії Інституту (протокол № 14);
- ✓ Про графік проведення атестації наукових працівників Інституту вищої освіти НАПН України у 2024 році (протокол № 14);
- ✓ Про внесення змін до складу редакційної колегії журналу «Філософія освіти. Philosophy of Education» (протокол № 4; 10; 13);
- ✓ Про надання на погодження рішення щодо розміщення на 2024 рік власних надходжень (протокол № 13);
- ✓ Про внесення змін до «Положення про організацію освітнього процесу Інституту вищої освіти НАПН України», «Положення про відділ науково-організаційної та кадрової роботи», «Атестаційної форми наукового працівника Інституту вищої освіти НАПН України» (протокол № 10);
- ✓ Про рекомендацію навчальних дисциплін до викладання у межах освітніх програм Інституту (протокол № 13).

VIII. Відзначення науковців Інституту:

- ✓ Про представлення до нагородження працівників Інституту з нагоди ювілею:
 - Медалю Національної академії педагогічних наук України «Григорій Сковорода» – Скибу Юрія Андрійовича (протокол № 3);
 - Медалю Національної академії педагогічних наук України «Григорій Сковорода» – Драч Ірину Іванівну (протокол № 11);
 - Медалю Національної академії педагогічних наук України «Леся Українка» – Червону Лесю Миколаївну (протокол № 11).

Висновок: план роботи Вченої ради на 2023 рік виконаний у повному обсязі.

XI. ДІЯЛЬНІСТЬ РАДИ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

Рада молодих вчених Інституту (далі – Рада) створена в 2019 р. До її складу входять молоді вчені Інституту віком до 35 років. *Метою* діяльності Ради є всебічне сприяння науково-педагогічній, винахідницькій та іншій творчій діяльності молодих вчених (віком до 35 років), аспірантів, докторантів; широке пропагування новітніх досягнень у галузі науки, техніки й освіти серед молоді; реалізація професійних, інтелектуальних та соціально-побутових інтересів і прав наукової молоді Інституту.

Основні завдання й напрями роботи Ради викладені в положенні, затвердженому Вченою Радою Інституту (25 лютого 2016 р., протокол № 2; зі змінами та уточненнями від 18 червня 2019 р., протокол № 7).

Починаючи з лютого 2023 р. Раду очолює Ткаченко Вероніка, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник відділу забезпечення якості вищої освіти Інституту.

Із січня по грудень 2023 р. до складу Ради Інституту входило три особи:

– Ткаченко Вероніка, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник відділу забезпечення якості вищої освіти, голова Ради;

– Кущенко Олег, молодший науковий співробітник відділу забезпечення якості вищої освіти, аспірант 2 року навчання ОНП «Політика і лідерство у вищій освіті», член Ради;

– Саюк Марія, аспірант 2 року навчання ОНП «Політика і лідерство у вищій освіті», член Ради.

У грудні 2023 р. Рада поповнилася аспірантом першого року навчання Інституту Хоменко Ангеліною та докторантом Інституту Дудіною Оксаною. На кінець 2023 р. До складу Ради входить 5 осіб (протокол засідання Ради від 4 грудня 2023 р., № 2).

У 2023 р. проведено 2 засідання Ради, у січні (24 січня 2023 р., протокол №1), під час якого розглянуто питання складення повноважень голови Ради молодих вчених О. Паламарчук у зв'язку з досягненням 36 річного віку та призначення В. Ткаченко головою Ради молодих вчених Інституту; затвердження Плану діяльності Ради молодих вчених на 2023 р.; включення до складу Ради аспірантів О. Кущенка та М. Саюк, а також в грудні (4 грудня 2023 р., протокол № 2) затвердження Звіту діяльності Ради молодих вчених за 2023 р.; включення до складу Ради А. Хоменко – аспірантки I року навчання освітньо-наукової програми Інституту «Викладання і навчання у вищій освіті», О. Дудіної – докторантки Інституту. План роботи Ради на 2023 рік виконано в повному обсязі.

Протягом 2023 р. представники Ради вивчали досвід створення Асоціацій випускників закладів вищої освіти України з метою створення Асоціації випускників Інституту.

Для підвищення рівня ефективності комунікації та оперативного обміну актуальними новинами та інформацією про масово-комунікаційні та інші заходи для молодих вчених Інституту створено Телеграм-чат Ради.

Наукові праці, опубліковані членами Ради молодих вчених за 2023 р.

Фахові видання України	
1.	Ткаченко В. П. Забезпечення ефективності освітньої діяльності університетів через призму управління. <i>Вісник науки та освіти</i> . 2023. № 10 (16). С. 890–899. URL: https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-10(16)-890-899 .
2.	Ткаченко В. П. Забезпечення ефективності освітньої діяльності університетів в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення: управлінські технології. <i>Актуальні питання у сучасній науці</i> . 2023. № 11(17). С. 1034–1042. URL: https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-11(17)-1034-1042 .
3.	Саюк М.В. Прийнято до друку (листопад 2023 р.) редакційною колегією

	Міжнародного наукового журналу «Університет і лідерство» статтю «Підготовка магістрів у сфері управління вищою освітою в Україні»
Матеріали конференцій, тези	
1.	Ткаченко В. П. Забезпечення ефективності освітньої діяльності закладів вищої освіти України. <i>9th International scientific and practical conference «Scientists and existing problems of human development»</i> : матеріали Міжнар. наук. конф., м. Загреб, 14–17 листоп. 2023 р. 2023. С. 276–280. URL: https://doi.org/10.46299/ISG.2023.2.9 .
2.	Саюк М. Підготовка освітніх лідерів в умовах магістратури в Нідерландах: основні підходи. - Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта — 2023: горизонти інновацій: матеріали VII Міжнародної наук.-практ. конференції (Київ, 25 травня 2023 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України / За заг. ред О.І. Локшиної. – Київ–Дрогобич: ТзОВ «Трек-ЛТД», 2023. – 326 с. DOI: https://doi.org/10.32405/ С. 254–257
Монографії / Розділи монографій	
1.	Ткаченко В.П. Управлінський вимір забезпечення ефективності освітньої діяльності університетів у контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни. / Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни: монографія. / О. Бородієнко, Ю. Вітренко, О. Воробйова, В. Ворона, М. Дебич, О. Кущенко, О. Паламарчук, О. Слюсаренко, Ж. Таланова, В. Ткаченко; за ред. Ж. Таланової. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2023.
2.	Кущенко О.І. Управлінський вимір забезпечення ефективності освітньої діяльності університетів у контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни. / Цифровізація як умова забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах у контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни: монографія. / О. Бородієнко, Ю. Вітренко, О. Воробйова, В. Ворона, М. Дебич, О. Кущенко, О. Паламарчук, О. Слюсаренко, Ж. Таланова, В. Ткаченко; за ред. Ж. Таланової. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2023.

Участь у заходах:

№	Повна назва і вид заходу	Дата проведення	Місто та країна проведення
1.	Звітна конференція Інституту вищої освіти НАПН України	2-3 лютого	м. Київ, Україна
2.	Круглий стіл «III Всесвітня конференція ЮНЕСКО з вищої освіти (Дорожня карта ЮНЕСКО «Без обмежень. Нові способи заново винайти вищу освіту» (BEYOND LIMITS. New Ways to Reinvent Higher Education))»: виклики для сфери вищої освіти України в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення»	8 лютого	м. Київ, Україна
3.	Всеукраїнський методологічний семінар «Сучасні підходи до вибору професії, значення лідерства, Soft skills, підприємницькі навички, що проводиться ДНУ «Інститут модернізації освіти».	30 березня	м. Київ, Україна
4.	II Міжнародна конференція «Особистість, університет, суспільство: взаємодія в умовах змін»	21 квітня	м. Київ, Україна
5.	Круглий стіл «Лідерство університетів України у	12 травня	Змішаний

	контексті критеріїв міжнародних рейтингів»		формат
6.	Тренінг Національного Еразмус+ офісу в Україні «Інтернаціоналізація та впровадження проєктів з міжнародної кредитної мобільності»	10 жовтня	м. Київ, Україна
7.	IV Всеукраїнський форум Рад молодих вчених	19 жовтня	Онлайн
8.	9th International scientific and practical conference «Scientists and existing problems of human development» (м. Загреб, Хорватія)	14-17 листопада	Онлайн
9.	Онлайн-школа для науковців «Цифрові технології в наукових дослідженнях»	Листопад-Грудень	Онлайн
10.	XI Міжнародна науково-практична конференція «European Integration of Ukraine' Higher Education in the context of Bologna Process. Higher Education Digitalisation and Quality Assurance»	14 грудня	Онлайн
11.	Засідання Ради молодих вчених НАПН України	Протягом року	Онлайн
12.	Засідання Співки Рад молодих учених	Протягом року	Онлайн

Інформація про висвітлення результатів діяльності членів Ради в інформаційному науково-освітньому просторі:

ПІБ	Google Scholar	ORCID iD
Ткаченко В.	Veronika Tkachenko	0009-0008-3212-7264
Кущенко О.	Oleh Kushchenko	0000-0002-2766-2704
Саюк М.	Mariia Saiuk	0000-0002-7648-5708

ХІІ. КАДРИ

В Інституті вищої освіти НАПН України (далі – Інститут) станом на 31 грудня 2023 р. працює 44 особи, з них – 34 наукових працівників (16 докторів наук, 15 кандидатів наук, 3 особи без наукового ступеня).

Протягом звітного року з числа наукових працівників звільнено:

- ✓ 4 особи на постійній основі, з них 3 особи – доктори наук, 1 – кандидати наук;
- ✓ 3 особи за сумісництвом, з них 1 особа – доктор наук, 1 – кандидат наук, 1 – особа без наукового ступеня.
- ✓ У 2023 р. прийнято на роботу до наукових відділів Інституту:
- ✓ 2 особи на постійній основі, з них 2 особи – кандидати наук.
- ✓ 3 особи за сумісництвом, з них 1 особа – доктор наук, 1 – кандидат наук, 1 – особа без наукового ступеня.

Інститутом та його 5 науковими відділами керують 7 науковців, з них – 4 доктори наук і 3 кандидати наук.

В Інституті працює на постійній основі (за основним місцем роботи) 13 докторів наук, 14 кандидатів наук, 2 особи без наукового ступеня.

В Інституті за зовнішнім сумісництвом працює 5 наукових працівників. Серед сумісників – 3 доктори наук, 1 кандидат наук, 1 – особа без наукового ступеня.

У 2023 р. в Інституті вищої освіти НАПН України нагороджено:

1. Подякою Міністерства освіти та науки України - Червону Л.М.;
2. Медаллю Національної Академії педагогічних наук України «Григорій Сковорода» – Драч І.І., Скибу Ю.А.;
3. Медаллю Національної Академії педагогічних наук України «Леся Українка» - Червону Л.М.

ХІІІ. ФІНАНСУВАННЯ. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Державний бюджет

У 2023 році Інституту вищої освіти НАПН України виділено асигнувань з державного бюджету **11 833,5 тис. грн.** (100% у відповідності до затвердженого розпису на рік), що на 1 108,40 тис. грн. або на 9 % менше, ніж у 2022 році.

Обсяг видатків державного бюджету, передбачений кошторисом на 2023 рік становить 11 833,5 тис. грн.

Протягом року фінансування з державного бюджету проводилось за двома напрямками, а саме:

«Фундаментальні дослідження» на суму 11 352,2 тис. грн., з них витрачено коштів на:

✓ виплату заробітної плати 8 980,0 тис. грн., що становить 79,1 % від загальної суми затвердженої кошторисом;

✓ виплату нарахувань на оплату праці 1 929,8 тис. грн. (17,0 %);

✓ оплату комунальних послуг та енергоносіїв 177,0 тис. грн. (1,56 %);

✓ оплату інших видатків 265,4 тис. грн. (2,34 %).

(скорочено видатки на оплату праці та нарахування на заробітну плату, на оплату комунальних послуг та енергоносіїв, на придбання матеріалів (канцелярських товарів та паливно-мастильних матеріалів, оплату послуг (крім комунальних))

«Підготовка наукових кадрів» на суму 481,3 тис. грн., з них витрачено коштів на:

✓ виплату заробітної плати 78,5 тис. грн. або 16,3 %;

✓ виплату нарахувань на оплату праці 17,2 тис. грн. або 3,6 %;

✓ виплату стипендії 381,0 тис. грн. або 79,2 %;

✓ оплату інших видатків 4,6 тис. грн.

✓ оплату капітальних видатків 0,00 тис грн.

Спеціальний фонд

Спеціальний фонд бюджету Інституту у 2023 році формувався за рахунок наступних джерел фінансування:

1. плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю та згідно із законодавством. За цим видом надходжень надійшло - 122,5 тис. грн., 4,18 % у структурі надходжень спеціального фонду;

2. плата за оренду майна бюджетних установ – 67,5 тис. грн., 2,3 % (скорочення надходжень пояснюється тим, що відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про особливості оренди державного та комунального майна у період воєнного стану» від 27 травня 2022 року № 634 на території Києва з 01 жовтня 2022 року орендна плата нараховувалась у розмірі 50% від передбаченого розміру орендної плати;

3. інші джерела власних надходжень бюджетних установ, з них благодійні внески, гранти та дарунки (кошти на реалізацію грантових угод з міжнародним та іноземним фінансуванням – 2 743,4 тис. грн., 93,5 %.

За 2023 рік надходження за спеціальним фондом збільшились у порівнянні з попереднім роком і склали 2 933,4 тис. грн.,

Касові видатки по спеціальному фонду за послуги, що надаються бюджетними установами та від оренди за 2023 рік становлять 128,0 тис. грн., що становить 4,36 % від надходжень, з них направлено на:

✓ виплату заробітної плати –85,0 тис. грн., 66,4 %;

✓ виплату нарахувань на оплату праці – 18,7 тис. грн., 14,6 %;

- ✓ оплату послуг (крім комунальних) – 6,4 тис. грн., 5,0 %;
- ✓ оплату комунальних послуг – 6,9 тис. грн., 5,3 %;
- ✓ оплату інших видатків – 17,4 тис. грн., 13,6 %.

Касові видатки по спеціальному фонду на реалізацію грантових угод за 2023 рік становлять 3 504,4 тис. грн., з них направлено на:

- ✓ виплату заробітної плати – 1 583,9 тис. грн., 45,2 %;
- ✓ виплату нарахувань на оплату праці – 328,6 тис. грн., 9,4 %;
- ✓ оплату послуг (крім комунальних) – 392,0 тис. грн., 11,2 %;
- ✓ видатки на службові відрядження – 974,2 тис. грн., 27,8 %;
- ✓ оплату інших видатків – 225,7 тис. грн., 6,4 %.

Протягом звітного року до Інституту вищої освіти НАПН України з усіх джерел фінансування у 2023 році надійшло 14 766,9 тис. грн. Питома вага фінансування за рахунок загального фонду бюджету у коштах становила 80,1%. Загальний відсоток недержавного фінансування склав 19,9 % від загальної суми надходжень.

XIV. ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НАПН УКРАЇНИ НА 2023-2027 РОКИ

Інформація про виконання Стратегії розвитку Національної академії педагогічних наук України на 2023–2027 роки, відповідно до «Орієнтовних щорічних індикаторів розвитку НАПН України», представлених у додатку до Стратегії.

Орієнтовні щорічні індикатори розвитку НАПН України за 2023 рік

№	Назва індикатора розвитку	показ- ник
1. Якість наукових досліджень і експериментальних розробок		
1.1	Індекси цитувань установи на кінець року:	
1.1.1	– Google Scholar (кількість цитувань / h-індекс / i10-індекс)	825 / 72 / 632
1.1.2	– WoS (кількість цитувань / h-індекс)	-/4
1.2	Середні індекси цитувань учених на кінець року:	
1.2.1	– Google Scholar (середня кількість цитувань / h-індекс / i10-індекс)	44,3 / 8,9 / 13,7
1.2.2	– WoS (середня кількість цитувань / h-індекс)	2,4 / 0,8
1.2.3	– Scopus (середня кількість цитувань / h-індекс)	4,6 / 0,8
1.3	Кількість (од.)/частка (%) видань наукової установи НАПН України, що індексуються в наукометричних базах даних WoS та/або Scopus	–
1.4	Кількість (од.)/частка (%) видань наукової установи НАПН України, що індексуються в інших наукометричних базах даних ¹ (окрім тих, що зазначено у п. 1.3)	2 (100 %)
1.5	Кількість (од.)/частка (%) видань наукової установи НАПН України, які входять до Переліку наукових фахових видань України	2 (100 %)
1.6	Кількість авторських свідоцтв, патентів, отриманих у звітному році	1
2. Вплив на державну освітню і наукову політику та громадську думку щодо вирішення актуальних проблем освіти, інших сфер суспільного життя		
2.1	Кількість законодавчих і нормативно-правових актів у сфері освіти, прийнятих за ініціативи/розроблення вчених НАПН України	–
2.2	Кількість наданих експертних висновків і пропозицій до проектів законодавчих та нормативно-правових актів	12
2.3	Кількість виконаних проектів на інституційному, регіональному, національному рівнях	1
2.4	Партнерська взаємодія із громадськими організаціями/асоціаціями: – кількість партнерських організацій; – кількість спільних наукових, науково-методичних заходів	1 5
2.5	Кількість експертних рад (комісій, груп, комітетів, агентств) на національному та міжнародному рівнях, у яких беруть участь вчені наукової установи	27
3. Розвиток науково-дослідницького потенціалу наукових/науково-педагогічних працівників		

¹ EBSCO databases, що підтримують Searchable Cited References (Academic Search Complete, Academic Search Premier, Education Research Complete, Education Source та ін.), Index Copernicus International тощо.

№	Назва індикатора розвитку	показ- ник
3.1	Середній вік наукових/науково-педагогічних працівників / частка серед них молодих	52,6 р. / 5,8 %
3.2	Гендерне співвідношення (представництво) серед наукових/науково-педагогічних працівників установи (% жінок і чоловіків)	64,7 % / 35,3 %
3.3	Відсоток штатних наукових/науково-педагогічних працівників за основним місцем роботи	85,3 %
3.4	Відсоток керівників наукових підрозділів установ, які мають науковий ступінь доктора наук	25 %
3.5	Відсоток докторів наук і кандидатів наук від кількості штатних за основним місцем роботи наукових/науково-педагогічних працівників	93,1
3.6	Середнє значення конкурсу на вступ в аспірантуру/докторантуру за державним замовленням	-/-
3.7	Кількість аспірантів/докторантів, які захистили дисертації у звітному році, у тому числі з урахуванням випуску минулих років	-/-
3.8	Кількість спеціалізованих вчених рад з присудження наукового ступеня доктора наук і спеціальностей, за якими захищаються дисертації	1/1
3.9	Кількість разових спеціалізованих вчених рад з присудження ступеня доктора філософії і спеціальностей, за якими у звітному році захищено дисертації	-/-
3.10	Кількість наукових/науково-педагогічних працівників установи, які у звітному році проходили стажування, навчання, підвищення кваліфікації, здійснювали викладацьку і дослідницьку роботу за кордоном	1
3.11	Кількість учених, які у звітному році мають публікації у виданнях, що індексуються у наукометричних базах даних WoS/Scopus	24
3.12	Частка учених, які у звітному році мають публікації у виданнях, що індексуються у наукометричних базах даних WoS/Scopus від загальної кількості наукових/науково-педагогічних працівників	70,5
4. Конкурентоспроможність, імідж у суспільстві та освітньо-науковому просторі		
4.1	Кількість публікацій у зарубіжних виданнях (включаючи матеріали конференцій)	32
4.2	Відсоток публікацій у зарубіжних виданнях (включаючи матеріали конференцій) із загальної кількості публікацій працівників установи	21,2
4.3	Кількість публікацій англійською та іншими іноземними мовами	43
4.4	Відсоток публікацій англійською та іншими іноземними мовами із загальної кількості публікацій працівників	28,5
4.5	Кількість публікацій у виданнях, що індексуються у наукометричних базах даних WoS/Scopus	18
4.6	Відсоток публікацій у виданнях, що індексуються у наукометричних базах даних WoS/Scopus	11,9
4.7	Кількість видань НАПН України, заснованих спільно із зарубіжними партнерами	–
4.8	Кількість міжнародних освітніх і наукових проєктів	5
4.9	Залучення грантових коштів для розвитку установи (обсяг, тис. грн)	3 504,4
4.10	Відсоток недержавного фінансування	19,9
4.11	Кількість учених: – членів іноземних академій, міжнародних наукових товариств, – які беруть участь у міжнародній експертній діяльності, – які рецензують зарубіжні видання	– 1 4

№	Назва індикатора розвитку	показ- ник
4.12	Кількість наукових, науково-практичних заходів, проведених спільно із зарубіжними партнерами у звітному році	5
4.13	Кількість лауреатів Державної премії України в галузі науки і техніки, Національної премії України імені Бориса Патона, усього	–
4.14	Кількість лауреатів Державної премії України в галузі освіти, усього	–
4.15	Кількість вчених установи, які у звітному році отримали Національну премію України імені Бориса Патона	–
4.16	Кількість вчених установи, які у звітному році отримали Державну премію України в галузі освіти	–
4.17	Кількість отриманих державних стипендій видатним діячам науки	–
4.18	Кількість отриманих іменних стипендій Верховної Ради України для найталановитіших молодих учених	–
4.19	Кількість отриманих стипендій Кабінету Міністрів України для молодих учених	–
4.20	Кількість отриманих щорічних премій Президента України для молодих учених	–
4.21	Кількість отриманих премій Верховної Ради України найталановитішим молодим ученим в галузі фундаментальних і прикладних досліджень та науково-технічних розробок	–
4.22	Кількість отриманих премій Кабінету Міністрів України за особливі досягнення молоді у розбудові України	–
5. Упровадження результатів наукових досліджень та експериментальних розробок		
5.1	Кількість опублікованих наукових, навчальних, науково-методичних і методичних праць за результатами виконаних досліджень (окрім статей та матеріалів конференцій)	5
5.2	Кількість підручників та навчальних посібників з грифом МОН України	–
5.3	Кількість праць вчених установи, завантажених в Електронну бібліотеку НАПН України у звітному році	24
5.4	Кількість завантажень наукових праць, розміщених в Електронній бібліотеці НАПН України	3122
5.5	Кількість експериментальних майданчиків/баз	–

XV. ВИСНОВКИ

1. Діяльність Інституту вищої освіти НАПН України у 2023 р. здійснювалась в умовах воєнного стану відповідно до визначених завдань, затверджених планів і нормативно-правових засад діяльності НАПН України. За складних умов воєнного стану колектив Інституту продовжував ефективно здійснювати статутну діяльність.

2. Тематика наукових досліджень Інституту спрямована на потреби і вимоги воєнного стану та повоєнного відновлення країни. У 2023 р. Інститут виконував 4 наукові дослідження фундаментального характеру відповідно до Перспективного тематичного плану наукових досліджень на 2021-2023 рр., Тематичного плану наукових досліджень на 2023 р. і технічних завдань наукових досліджень:

- ✓ Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни (2021-2023 рр.);
- ✓ Підвищення дослідницької спроможності університетів України в умовах війни та повоєнного відновлення у контексті імплементації концепції «Відкрита наука» (2021-2023 рр.);
- ✓ Політика та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повоєнного відновлення країни (2021-2023 рр.);
- ✓ Теоретичні основи і механізми взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України (2023–2024).

3. Обсяг публікацій, здійснених у 2023 р. ученими Інституту за тематикою наукових досліджень, відповідає обсягу продукції (в авт. арк.), визначених відповідними технічними завданнями наукових досліджень. За результатами проведених досліджень науковими співробітниками Інституту підготовлено таку наукову продукцію:

- ✓ монографія – 3 од.;
- ✓ препринт (аналітичні матеріали) – 1 од.;
- ✓ статті – 84 од.;
- ✓ тези доповідей – 63 од.

4. Упровадження результатів наукових досліджень здійснювалося шляхом їх оприлюднення в Електронній бібліотеці НАПН України та на сайті Інституту; розповсюдження через виступи на конференціях, семінарах, круглих столах; використання під час реалізації освітньо-наукових програм підготовки здобувачів вищої освіти, при підготовці пропозицій до нормативних документів та проведенні дисертаційних досліджень.

Загальна кількість завантажень наукової продукції у звітному році склала:

- ✓ з сайту електронної бібліотеки НАПН України – 3122 од.;
- ✓ з сайту Інституту вищої освіти НАПН України – 1157 од.

5. Інститутом відповідно до Плану діяльності НАПН України на 2023 рік проведено 5 науково-практичних масових заходів: XII Міжнародну науково-практичну конференцію «Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу: цифровізація та забезпечення якості вищої освіти»; II Міжнародну науково-практичну конференцію «Особистість, університет, суспільство: взаємодія в умовах змін», ініційовану консорціумом партнерів Проекту ЄС «Відродження переміщених університетів: посилення конкурентоспроможності, підтримка громад» (REDU); круглий стіл «Лідерство університетів України у контексті критеріїв міжнародних рейтингів»; наукову доповідь на засіданні Президії НАПН України «Про результати виконання наукового дослідження «Теоретичні основи і механізми розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії та в умовах воєнного стану»; науково-аналітичну доповідь на Загальних зборах НАПН України «Вища освіта України в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення: виклики і відповіді».

Відповідно до плану роботи Інституту на 2023 рік проведено 12 науково-практичних заходів, у тому числі 5 міжнародних.

6. Діяльність аспірантури та докторантури Інституту у 2023 р. здійснювалася відповідно до діючих нормативно-правових засад і запланованих показників. У звітному році відбувся набір трьох аспірантів на умовах контракту на освітньо-наукову програму «Викладання і навчання у вищій освіті» (гарант Ю. Скиба) і продовжувалося навчання аспірантів за освітньо-науковою програмою «Політика і лідерство у вищій освіті» (гарант Ж. Таланова). На кінець звітнього року в аспірантурі навчається 8 осіб (із них 2 за державним замовленням і 6 на умовах контракту).

На кінець звітнього 2023 року в докторантурі Інституту проходить підготовку 1 докторант на умовах контракту за спеціальністю 011 – освітні, педагогічні науки.

У 2023 р. підписано угоду про співпрацю між Інститутом вищої освіти та Інститутом цифровізації освіти НАПН України та розпочато реалізацію програми внутрішньої академічної мобільності.

Аспіранти освітньо-наукової програми «Політика і лідерство у вищій освіті» взяли участь в І онлайн-школі «Цифрові технології в наукових дослідженнях», яка ініційована Радою молодих вчених НАПН України та організована у співпраці з Офісом підтримки вченого, Інститутом цифровізації освіти НАПН України, Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Інститутом соціальної та політичної психології НАПН України, ДНУ «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» (УкрІНТЕІ) та Освітнім хабом «Центр неперервної освіти / Lifelong Education Centre».

У 2023 р. відбулися дві гостьові лекції професіоналів-практиків, експертів галузі вищої освіти.

7. У 2023 р. наказом МОН України від 20 червня 2023 р. № 768 в Інституті створено спеціалізовану вчену раду Д 26.456.02 і надано право, терміном до 20 червня 2026 року, прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

У звітному році спеціалізовані вчені ради Інституту не діяли.

8. Впродовж 2023 року вченими Інституту здійснювалося висвітлення актуальних проблем вищої освіти у засобах масової інформації шляхом 5 публікацій, 2 інтерв'ю та 1 участі у радіо- та телепрограмах.

9. Здійснення міжнародної наукової діяльності Інституту протягом 2023 р. відбувалася шляхом реалізації 4 міжнародних проєктів.

10. Вчена рада Інституту здійснювала свою діяльність відповідно до плану роботи Інституту на 2023 рік, плану роботи Вченої ради на 2023 рік і діючих нормативно-правових документів.

11. У 2023 р. Інститут продовжував активно співпрацювати з МОН України, Комітетом Верховної Ради України з питань освіти і науки, іншими органами державної влади шляхом участі у робочих групах, надання експертної підтримки у реформуванні вищої освіти. Надано 24 пропозиції до законодавчих і нормативно-правових документів, зокрема, пропозиції щодо формування «Опитувальника України до Звіту про імплементацію Болонського процесу до міністерської конференції ЄПВО в Тирані (Questionnaire for the Report The 2024 Bologna Process Implementation Report)».

Розширено співпрацю Інституту з установами НАН України, інститутами Національної академії правових наук України, Національної академії медичних наук України, підвідомчими установами НАПН України, закладами вищої освіти.

12. Інститут підписав Угоду про реформування оцінювання дослідницької діяльності та став членом Коаліції з удосконалення оцінювання дослідницької діяльності (Coalition for Advancing Research Assessment, CoARA). Відповідна заявка Інституту була

прийнята та схвалена керівною радою CoARA. У 2023 р. Інститут увійшов до національного відділення Коаліції з удосконалення оцінювання дослідницької діяльності.

У 2023 р. для забезпечення відкритого доступу до дослідницьких даних відповідно до принципів відкритої науки Інститутом вперше на міжнародній платформі Zenodo розміщено дані опитування «Відкрита наука у закладах вищої освіти України» щодо використання штучного інтелекту.

13. В Інституті вдосконалюється інформатизація наукової і освітньої діяльності. У звітному році придбано три web-камери з мікрофонами, три комп'ютерних колонки, модернізовано два ноутбука. В умовах обмеженої offline комунікації (воєнний стан) організовано та проведено в змішаному форматі сесії для аспірантів, засідання Вченої ради Інституту, низку відео-конференцій, тренінгів; забезпечено реалізацію освітньої складової за допомогою системи електронного навчання «Moodle», програмні засоби розміщено на окремий сервер з можливістю цілодобового доступу викладачів та аспірантів; надано підтримку вільного доступу науковцям Інституту до міжнародних баз даних Web of Science, Elsevier, Research4Life, Scopus; вдосконалено інформаційний блок профілів науковців Інституту з інформацією про їх діяльність, наукові здобутки, контактною інформацією; здійснено інформаційно-технічне забезпечення науково-практичних заходів Інституту.

14. Фінансування та матеріально-технічне забезпечення діяльності Інституту здійснювалося відповідно до запланованих показників та законодавства України. Загальний відсоток недержавного фінансування склав 19,9 % від загальної суми надходжень.

15. Актуальними завданнями Інституту на найближчу перспективу є:

- ✓ створення Наглядової ради за міжнародної участі;
- ✓ розроблення і запровадження стратегії інтернаціоналізації;
- ✓ збільшення кількості наукових публікацій співробітників спільно з зарубіжними колегами у зарубіжних виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science;
- ✓ включення періодичних наукових фахових видань до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України та до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science;
- ✓ виконання заходів Програми спільної діяльності НАН України і НАПН України, Програми спільної діяльності МОН України та НАПН України;
- ✓ поглиблення практичної спрямованості імплементації результатів наукових досліджень у політиках та практиках реформування вищої освіти України;
- ✓ розширення співпраці Інституту зі структурними підрозділами та підвідомчими установами НАПН України;
- ✓ виконання наукових досліджень за грантової підтримки Національного фонду досліджень;
- ✓ посилення інституційної спроможності університетів України, розвиток їх лідерського потенціалу;
- ✓ залучення і підтримка молодих вчених, формування й підготовка резерву для управлінських посад;
- ✓ підтримка й модернізація сайту Інституту.

XVI. СПИСОК ОСНОВНИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Наукова продукція

1. Теоретичні основи та провідний зарубіжний досвід взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України : препринт (аналітичні матеріали) / Ю. Скиба, О. Жабенко, В. Ковтунець, О. Отич, Л. Червона, Г. Чорнойван, О. Ярошенко; за ред. Ю. Скиби. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2023. URL: <https://ihed.org.ua/publications/>
2. Теоретичні та методичні основи модернізації механізмів підвищення дослідницької спроможності університетів України у контексті імплементації концепції «Відкрита наука» та повоєнного відновлення України як сильної європейської країни: монографія / В. Луговий, І. Драч, О. Петроє, В. Зінченко, Ю. Мелков, І. Жиляєв, І. Регейло, О. Слободянюк, Н. Базелюк; за ред. В. Лугового, І. Драч, О. Петроє. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2023. URL: <https://ihed.org.ua/publications/>
3. Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни: монографія / О. Бородієнко, Ю. Вітренко, О. Воробйова, В. Ворона, М. Дебич, О. Кущенко, О. Паламарчук, О. Слюсаренко, Ж. Таланова, В. Ткаченко. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2023. URL: <https://ihed.org.ua/publications/>
4. Політика та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повоєнного відновлення: монографія / О. Оржель, М. Бойченко, О. Петроє, К. Трима, Н. Шофолова, Л. Червона, О. Бульвінська, О. Литовченко; за ред. С. Калашнікової та О. Оржель. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2023. URL: <https://ihed.org.ua/publications/>

Статті

1. Bazeliuk O., Vitrenko Y., Zhylyayev I., Vorona V., Bazeliuk V. Mechanisms for enhancing the financial autonomy of universities: the digital dimension. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2023. №1(48). P. 450-460. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcapt.1.48.2023.3904>
2. Borodiyenko O., Melnyk O., Nychkalo N. The role of international cooperation in the development of vocational education in Ukraine. *European Journal of Education*. 2023. Volume 58. Issue 4: Wartime and postwar education in Ukraine. P. 665-680. DOI: <https://doi.org/10.1111/ejed.12586>
3. Bulvinska O., Protsenko O., Kalinicheva H. Higher Education as a Space for Forming the Values of United Europe. *Multidisciplinary Journal of School Education*. 2023. № 12 (1 (23)). DOI: <https://doi.org/10.35765/mjse.2023.1223.04>
4. Chervona L., Lakusha N., Krokmal N., Myroshnychenko S. Artificial intelligence in higher education: development trends and new reality. *Journal of Education, Technology and Computer Science*. 2023. № 4(34). <https://eti.ur.edu.pl/pl/11-pelne-teksty-online.html>
5. Debych M. Ensuring the Educational Activities Efficiency in the Context of Internationalization: European Higher Education Area Countries. *Continuing Professional Education: Theory and Practice*. 2023. № 74(1). P. 114-127. DOI: <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2023.1.10>

6. Debych M., Polishchuk O., Iehupov M., Levkulych V., Palamarchuk O., Drach I. Internationalization of higher education and scientific research as a stage in the development of intelligent information systems. *AIP Conference Proceedings*. 2023. Volume 2812, Issue 1 (1.08.2023), 020102. DOI: <https://doi.org/10.1063/5.0161320>
7. Debych M. Internationalization of Higher Education in the Context of Recovery of Ukraine: Goals and Challenges. *Continuing Professional Education: Theory and Practice*. 2023. № 2(75). P. 7-15. DOI: <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2023.2.1>
8. Derkach T. M, Bilianska M. M, Yaroshenko O. G. Understanding and attitude toward upcycling according to the survey of students of various specialities. *Journal of Physics: Conference Series*. 2023. Volume 2611. XV International Conference on Mathematics, Science and Technology Education (ICon-MaSTEd 2023) 16/05/2023 - 19/05/2023 Kryvyi Rih, Ukraine DOI: <https://doi.org/10.1088/1742-6596/2611/1/012020>
9. Derkach T., Bilianska M., Yaroshenko O. Project-based learning as an approach to enhance ecological component in professional education. *Educational Technology Quarterly*. [Online]. Accessed 21. November 2023. DOI: <https://doi.org/10.55056/etq.638>
10. Drach, I., Petroye, O., Bazeliuk, N., Borodiyenko, O., Slobodianiuk, O. Modelling the Universities' E-Infrastructure for the Development of Open Science in Ukraine. In: Faure, E., Danchenko, O., Bondarenko, M., Tryus, Y., Bazilo, C., Zaspas, G. (eds). International Scientific-Practical Conference «Information Technology for Education, Science and Technics – ITEST 2022». *Lecture Notes on Data Engineering and Communications Technologies, Springer, Cham*. 2023. Volume 178. P. 275-299. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-35467-0_19
11. Lugovyi V., Kalashnikova S., Talanova Z., Vlasova I. Transformation of higher education in Ukraine: Impact of the war and objectives for post-war recovery. *European Journal of Education*. 2023. Volume 58, Issue 4: Wartime and postwar education in Ukraine. P. 611-628. DOI: <https://doi.org/10.1111/ejed.12584>
12. Lugovyi V., Slyusarenko O., Talanova Zh. Universities of Ukraine in the light of the QS World University Rankings: Comparative analysis. *Education: Modern Discourses*. 2023. № 6. URL: http://emdnaes.org.ua/index.php/Educ_Mod_discourse/issue/archive
13. Mielkov Yu. Open Science and Humanism: Decolonization of Knowledge and Fractality of Identities. *Social Sciences and Humanities*. 2023. Vol. 9. Article 20. DOI: <https://doi.org/10.29037/digitalpress.49452>
14. Mielkov Yu. The Paradigm of Open Science and Democratization of the Research Activity of Universities. *Paradigm of Knowledge*. 2023. Vol. 3, No. 57. P. 50–61. DOI: [https://doi.org/10.26886/2520-7474.3\(57\)2023.4](https://doi.org/10.26886/2520-7474.3(57)2023.4)
15. Orzhel O., Trofymenko M., Porkuian O., Drach I., Halhash R., Stoyka A. Displaced universities in Ukraine: Challenges and optimal development models. *European Journal of Education*. 2023. Volume 58. Issue 4. P. 629-646. <https://doi.org/10.1111/ejed.12581>
16. Otych O., Ordina, L., Ordin, Y., Ivashenko, B., Velyka K. Innovative infrastructure of higher education as a factor of the development of the economy of Ukraine. *Amazonia Investiga*. 2023. № 12(65). P. 164-174. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2023.65.05.16>
17. Otych O., Skyba Yu., Yaroshenko O., Chornoivan H., Zhabenko O., Chervona L. Managing the professional development of academic staff in Ukrainian universities under the conditions of expanding institutional autonomy. *Lifelong learning: models and methods of implementation*. Kharkiv: PC TECHNOLOGY CENTER, 2023. C. 89-115. DOI: <https://doi.org/10.15587/978-617-7319-70-1.ch4>
18. Petroye O. Evolution of Theoretical Approaches and Ways to Ensure the Responsibility of University Research Activities in the Context of Implementing the «Open Science» Concept International Scientific. *International Scientific Journal of Universities and Leadership*. 2023. № 15. C. 54-65. DOI: <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2023-15-54-65>

19. Ryabchenko V., Tryma K. Interaction and development of university and society through the prism of social responsibility. *Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Dergisi*. 2023. № 5 (8). P. 243-258. URL: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2932913>
20. Svyrydenko D., Krokmal N., Chervona L. Social Responsibility as a Basis for Implementing the Goals of Sustainable Development in the Context of the COVID-19 Pandemic. *Philosophy and Cosmology*. 2023. №30. P. 77-87. DOI: 10.29202/phil-cosm/30/7 URL: <http://ispcjournal.org/30-7/>
21. Tryma K.A., Stadnichenko O.I., Salnikova N.V. Eurocepticism and the politics of memory: the case of Czech Republic, Poland and Germany. *Регіональні студії*. 2023. №1 (32). P. 30-36. URL: <http://regionalstudies.uzhnu.uz.ua/archive/32/4.pdf>
22. Tryma K. Designing and creating MOOCs: the experience of the University of Bayreuth. *International Scientific Journal of Universities and Leadership*. 2023. №15. P. 103-112. DOI: <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2023-15-103-112>
23. Zinchenko V., Boichenko M. Buddhist economics as a return to a rational model of economic management. *The Journal of Philosophical Economics: Reflections on Economic and Social Issues*. 2023. XV (1). P. 227-244. DOI: <https://doi.org/10.46298/jpe.10032>
24. Zinchenko V., Boichenko M. Philosophy of physical social economics as a model of management for competitive planning in modern global economy. *HAL Science*. 2023. P. 1-10. URL: <https://hal.science/hal-04262113>
25. Zinchenko V., Boichenko M., Levkulych V., Samchuk Z., Polishchuk O., Debych M. Control of AI or control over AI. *AIP*. 2023. Issue 2948. Volume 1.020002. DOI: <https://doi.org/10.1063/5.0165266>, <https://www.scopus.com/sourceid/26916>
26. Zinchenko V., Boichenko M., Popovych M., Polishchuk O. Prevention of AI risks for sustainable development of society and post-humanity researches. *AIP*. 2023. № 2812. 020101. DOI: <https://doi.org/10.1063/5.0161321>, URL: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56244928700>
27. Zinchenko V., Boichenko M., Slyusarenko O., Popovych M., Radchenko L., Polishchuk O. Science trends and Digital immortality: AI accelerates movement towards an unattainable goal. *E3S Web of Conferences*. 2023. № 419(3):02002. DOI: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202341902002>, URL: <http://www.scopus.com/inward/record.url?eid=2-s2.0-85171591094&partnerID=MN8TOARS>
28. Zinchenko V., Boichenko M., Slyusarenko O., Popovych M., Radchenko L. New dimensions and dead ends in AI development: impact and responsibility of science and higher education. *E3S Web of Conferences*. 2023. № 419(3):02001. DOI: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202341902001>, URL: <http://www.scopus.com/inward/record.url?eid=2-s2.0-85171552579&partnerID=MN8TOARS>
29. Zinchenko V., Chervona L., Lakusha N., Tryma K., Iehupov M., Bilan T. Global Openness of Science in the Processes of Institutional Transformations of the Education System as a Factor in the Formation of Sustainable Development of Society. *Recent Trends in Arts and Social Studies*. Vol. 2. United Kingdom, London: B&P International, 2023. P. 1-20. DOI: <https://doi.org/10.9734/bpi/rtass/v2/6304A>
30. Zinchenko V., Levkulych V., Popovych M., Bulvinska O., Polishchuk O., Lakusha N., Chervona L. Development of an integration model of scientometric systems for effective knowledge management in Ukrainian universities. *E3S Web of Conferences*. 2023. № 419(3):02009. DOI: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202341902009>
31. Zinchenko V., Polishchuk O., Polishchuk O., Chervona L. Formation of the Quality of Leadership: The Role of Education and Values. *Asia-Pacific Journal of Educational Management Research (AJEMR)*. 2023. Том.8. №1. P. 1-10. DOI: <http://dx.doi.org/10.21742/ajemr.2023.8.1.01>

32. Zinchenko V., Popovych M., Polishchuk O., Chervona L., Lakusha N., Liaska O. Strategies for global sustainable development in the context the fourth industrial revolution (industry 4.0) and transformation of the science and knowledge system. *AIP*. 2023. Issue 2948. Volume 1. 020001. DOI: <https://doi.org/10.1063/5.0165265>, <https://www.scopus.com/sourceid/26916>
33. Zinchenko V., Mielkov Yu., Nych T., Abasov M., Trynyak M. Human Thinking in the Age of Generative A.I.: Values of Openness and Higher Education for the Future. *III. International Conference on Electrical, Computer and Energy Technologies (ICECET 2023)*. 16-17 November 2023, Cape Town-South Africa – Conference Proceedings. P. 897–902.
URL: <https://drive.google.com/file/d/1DXeR7mIJ98voZ6B0VklQIMMMd5E0meft/view>
34. Бойченко М. Множинність філософських практик Григорія Сковороди у сучасному прочитанні. *Філософська думка*. 2023. № 2. С. 117-131. DOI: <https://doi.org/10.15407/fd2023.02.117>
35. Бойченко М. Щодо вжитку термінів «вартості» і «цінності» в українській філософії. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Філософія*. 2023. № 1(8). С. 9-13. DOI: <https://doi.org/10.17721/2523-4064.2023/8-2/8>
36. Бородієнко О. Принципи публічно-громадського управління у вищій освіті в контексті забезпечення ефективності освітньої діяльності. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2023. Вип. 209. С. 22-29. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2022-1-209-22-29>
37. Бородієнко О. Регіональна залученість у стратегічних пріоритетах і операційній діяльності провідних фламандських університетів. *Молодь і ринок*. 2023. №5/213. С. 29-38. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.282779>
38. Бородієнко О. Регіональна залученість: аналізуючи досвід фламандських університетів. *Молодь і ринок*. 2023. №6-7/214-215. С. 21-28. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.287908>
39. Бородієнко О., Малихіна Я., Сприндис С., Каменська І., Бокшиц О. Університети як осередки регіонального соціально-економічного розвитку: прогресивні ідеї європейського досвіду. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2023. № 3(50). С. 447-456. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.3.50.2023.4026>
40. Бородієнко О.В. Зарубіжний досвід публічно-громадського управління університетами: дослідницький візит до Гентського університету (Бельгія). *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2023. №5(1). С. 1-8. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2023.5147>
41. Бульвінська О. Механізми реалізації соціальної відповідальності університетів в умовах університетської автономії: європейський досвід. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2023. № 2. С. 102–112. DOI: <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2023.2.10>
42. Бульвінська О., Калінічева Г. Роль вищої освіти в розвитку цінностей Об'єднаної Європи під час повоєнного відновлення України. *Проблеми освіти*. 2023. № 2 (99). С. 24–43. DOI: <https://doi.org/10.52256/2710-3986.2-99.2023.02>
43. Воробйова О. Професіоналізація управління через призму профорієнтаційної діяльності як складової неперервної освіти: міжнародний досвід. *Вісник науки та освіти*. 2023. № 3. С. 352-364. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-3\(9\)-352-364](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-3(9)-352-364)
44. Воробйова О. Професіоналізація як умова забезпечення якості у вищій освіті. *Вісник науки та освіти*. 2023. № 6. С. 293-305. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-6\(12\)-293-305](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-6(12)-293-305)

45. Гулько О., Ярошенко О. Вплив студентського самоврядування на розвиток лідерських якостей здобувачів вищої освіти: судження науково-педагогічних працівників. *Безперервна професійна освіта: теорія і практика*, № 74 (1), С. 90-104. DOI: <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2023.1.8>
46. Драч І., Петроє О., Бородієнко О., Регейло І., Базелюк О., Базелюк Н., Слободянюк О. Використання штучного інтелекту у вищій освіті. *Університети і лідерство*. 2023. № 15 (23). С. 66–82. DOI: <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2023-15-66-82>
47. Драч І., Скиба Ю., Калашнікова С., Оржель О. Огляд основних результатів звітної наукової конференції Інституту вищої освіти Національної академії педагогічних наук України (02–03 лютого 2023 р.). *Філософія освіти*. 2023. Том. 29. № 1. С. 312-323. DOI: <https://doi.org/10.31874/2309-1606-2023-29-1-16>
48. Драч І.І., Скиба Ю.А. Теоретичні основи і механізми розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії та в умовах воєнного стану. *Вісник НАПН України*. 2023. № 5(1). DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2023.5142>
49. Жилияєв І. Б. Інституціоналізація підтримки українських дослідників – молодих вчених: досвід та проблеми. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 3. С. 265-269. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.03.48>
50. Жилияєв І. Б. Міжнародні правові стандарти національного регулювання прав людини. *Інформація і право*. 2023. № 2(45). С. 33-41. DOI: [https://doi.org/10.37750/2616-6798.2023.2\(45\).282315](https://doi.org/10.37750/2616-6798.2023.2(45).282315)
51. Залюбівська О., Слободянюк О. Положення про академічну доброчесність: проблема імплементації. *Вісник Бердянського державного педагогічного університету*. 2023. Вип. 1. С. 30-42. URL: <https://pedagogy.bdpu.org.ua/2023/06/05/%d0%b2%d0%b8%d0%bf%d1%83%d1%81%d0%ba-1-2023/>
52. Калашнікова С., Власова І., Паламарчук О., Дебич М., Литовченко О., Кріспін М., Де Ліпелір Г., Мазуркевіч М., Осередчук О., Сулима Т., Мурадян О., Говорущенко Т., Максимов М., Драч І., Оржель О., Слюсаренко О., Ревенко Є. Порівняльний аналіз (берчмаркінг) європейської та української практики застосування персоналізованого підходу до навчання. *International Scientific Journal of Universities and Leadership*. 2023. № 15. DOI: <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2023-15-SMART-PL>
53. Ковтунець В., Мельник С. Мікрокваліфікації в освіті дорослих. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*. 2023. № 23(1). С. 9-21. DOI: [https://doi.org/10.35387/od.1\(23\).2023.9-21](https://doi.org/10.35387/od.1(23).2023.9-21)
54. Козуля В. М., Скиба Ю. А. Еволюція підходу до імплементації політики інклюзії у комюніке конференцій міністрів країн-учасниць Болонського процесу. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2023. Випуск 91. С. 123-126. DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2023.91.25>
55. Коршевнік Т., Ярошенко О. Формування наскрізних умінь у здобувачів середньої освіти засобами підручників. *Проблеми освіти: збірник наукових праць*. Електронне видання ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». К., 2023. Вип. 2(99). С. 146-165. DOI: <https://doi.org/10.52256/2710-3986.2-99.2023.10>
56. Луговий В. І. Рейтинги і роботодавці: об'єктивні і суб'єктивні орієнтири в оцінюванні якості вищої освіти: За матеріалами виступу на круглому столі Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти «Якість вищої освіти: змістові та формальні параметри оцінювання» 12 вересня 2023 р. *Вісник НАПН України*. 2023. № 5(2). С. 1-5. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2023.5205>

57. Луговий В., Слюсаренко О., Таланова, Ж. Методологія рейтингових методологій: проблема побудови правильних університетських рейтингів. *International Scientific Journal of Universities and Leadership*. 2023. № 16(2). URL: <https://ul-journal.org/index.php/journal/issue/archive>
58. Луговий, В., Слюсаренко, О., Таланова, Ж. Закон зростання крутизни університетського сходження до вершини досконалості. *International Scientific Journal of Universities and Leadership*. 2023. № 15. С. 30-53. URL: <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2023-15-30-53>
59. Нестерова М., Оржель О. Соціальна інклюзія як запорука успішної співпраці університетів та громад. *Вища освіта України*. 2023. №3. URL: <https://journals.udu.kyiv.ua/index.php/vou/issue/view/14>
60. Отич О.М. Вплив ринку праці на розвиток комунікативного лідерства педагогічних працівників дошкілля в університетах України. *Актуальні питання у сучасній науці*: [Ел. журнал]. Серія «Педагогіка». 2023. №1(7). С. 426-437. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/issue/view/111>
61. Отич О.М. Особливості взаємодії університетів і закладів дошкільної освіти в розвитку лідерського потенціалу педагогічних працівників. *Освітня аналітика України*. 2023. № 2 (23). С. 34-48. URL: <https://science.iea.gov.ua/2023-2-34-48/>
62. Отич О.М. Формування інноваційної інфраструктури закладу вищої освіти як педагогічна проблема. *Імідж сучасного педагога*. 2023. № 1 (208), С. 11-15. URL : [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2023-1\(208\)-11-15](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2023-1(208)-11-15)
63. Паламарчук О.Ф., Скиба Ю.А. Роль викладача у розвитку лідерських якостей студента. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*. Серія: *Теорія та методика навчання природничих наук*. 2023. № 5. С. 110-118. DOI: <https://doi.org/10.31652/2786-5754-2023-5-110-118>
64. Петроє О., Шофолова Н. Третя місія університетів: досвід Італії для України з імплементації й оцінювання. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Педагогіка. 2023. Випуск 1(17). С.46-55. URL: <https://pedvisnyk.knu.ua/index.php/pedagogy>
65. Скиба Ю.А. Принципи та механізми взаємодії вищої освіти та роботодавців у контексті адаптації освітніх програм відповідно до вимог ринку праці: вітчизняний та зарубіжний досвід. *Академічні студії*. Серія «Педагогіка». Луцьк: Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради. 2023. № 2. С. 114-119. URL: <http://academystudies.volyn.ua/index.php/pedagogy/article/view/490/462>
66. Скиба Ю. Навички XXI століття: адаптація освітніх програм вітчизняних закладів вищої освіти. *Проблеми освіти: збірник наукових праць*. Електронне видання ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». К., 2023. Вип. 2(99). С. 73–89. DOI: <https://doi.org/10.52256/2710-3986.2-99.2023.05>
67. Слюсаренко О. Інструменти вимірювання якості освітньої діяльності у контексті забезпечення її ефективності в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького*. Серія: «Педагогічні науки». 2023. № 2. С. 5-14. DOI: <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2023-2-5-14>
68. Ткаченко В. П. Забезпечення ефективності освітньої діяльності університетів через призму управління. *Вісник науки та освіти*. 2023. № 10(16). С. 890-899. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-10\(16\)-890-899](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-10(16)-890-899).
69. Ткаченко В. П. Забезпечення ефективності освітньої діяльності університетів в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення: управлінські технології.

- Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 11(17). С. 1034-1042. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-11\(17\)-1034-1042](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-11(17)-1034-1042).
70. Чорнойван Г. Особливості реалізації підтримки академічної кар'єри та працевлаштування випускників у США. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2023. № 2 (75). С. 90-101. DOI: <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2023.2.9>
71. Чорнойван Г. Розвиток навичок працевлаштування та кар'єрного зростання випускників ЗВО в контексті кращих зарубіжних практик. *Проблеми освіти: збірник наукових праць. Електронне видання ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»*. 2023. № 2(99). С. 102-115. DOI: <https://doi.org/10.52256/2710-3986.2-99.2023.07>
72. Шофолова, Н. Фінансові аспекти реалізації соціальної відповідальності університетів. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2023. №5. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-5-8927>
73. Ярошенко О. Дуальна форма здобуття вищої освіти як спосіб забезпечення вимог ринку праці до практичної підготовки випускників. *Проблеми освіти: збірник наукових праць*. Електронне видання ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». К., 2023. Вип. 1(98). С. 44-59. DOI: <https://doi.org/10.52256/2710-3986.1-98.2023>

ДОДАТКИ.
ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ УСТАНОВИ
(у таблицях)

Таблиця І.1.1.

**Членство вчених Інституту в агентствах, експертних радах,
комісіях, комітетах, робочих групах тощо**

Прізвище, ініціали вченого, ORCID iD (основне місце роботи / сумісник)	Назва агентства, експертної ради, комісії, комітету, робочої групи тощо	Реквізити документа про затвердження складу
<p style="text-align: center;">Драч І.І., https://orcid.org/0000-0001-7501-4122 (основне місце роботи)</p>	<p>Експерт НАЗЯВО з акредитації освітніх програм</p>	<p>Реєстр експертів https://docs.google.com/spreadsheets/d/1ySzgC3LIVf-WmSzFQaN4K0mDyU5Jl1UcxaMM4f2Ffws/edit#gid=606186123</p>
	<p>Член експертної групи з оцінювання ефективності діяльності наукових установ за науковим напрямом соціогуманітарних наук</p>	<p>Наказ МОН України від 19.04.2019 № 524</p>
<p style="text-align: center;">Петрое О.М., https://orcid.org/0000-0003-2941-1455 (основне місце роботи)</p>	<p>Член робочої групи 3 «Економічна співпраця, зона вільної торгівлі, транскордонне співробітництво» Української сторони «Платформи громадянського суспільства Україна-ЄС (УС ПГС)</p>	<p>Склад учасників Робочих груп Української сторони Платформи громадянського суспільства Україна – ЄС https://drive.google.com/file/d/1niM4OCGR1O8aksmYe2AzKCPCo67TDVoR/view</p>
	<p>Експерт з акредитації освітніх програм спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування</p>	<p>Додаток до Реєстру експертів для проведення акредитацій освітніх програм _ Включення Додаток 5 до протоколу № 2 (31) від 21.02.2023 р. Затверджено Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти «21» лютого 2023 року</p>
	<p>Член Ради із забезпечення якості освіти та освітньої діяльності Університету менеджменту освіти НАПН України</p>	<p>Наказ ДЗВО «Університет менеджменту освіти» від 13.01.2023. http://umo.edu.ua/images/content/yakist_osvity/2023_04_11_Sklad_RJ_na_2023_pik.pdf</p>
	<p>Член Комісії з оцінки корупційних ризиків Пенсійного фонду України</p>	<p>Про склад Комісії з оцінки корупційних ризиків Пенсійного фонду України : наказ Пенсійного</p>

		фонду України від 04.02.2021 № 12
	Член Науково-експертної ради Вищої школи публічного управління Національного агентства України з питань державної служби	Персональний склад науково-експертної ради Вищої школи публічного управління. https://hs.gov.ua/naukovo-ekspertna-diyalnist/
	Заступник члена Моніторингового комітету (МК) Програми Interreg VI-A NEXТ Угорщина-Словаччина-Румунія- Україна (2022-2027)	Програма (Interreg VI-A) NEXТ Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна, ухвалена Європейською Комісією 3 листопада 2022 року
<p>Луговий В.І., https://orcid.org/0000-0003-1650-066X (сумісник)</p>	Член Міжвідомчої робочої групи з підготовки матеріалів до засідання РНБО України з питання «Про готовність системи освіти і науки до протидії та подолання реальних і потенційних загроз національній безпеці та національним інтересам України в умовах зовнішніх та внутрішніх викликів»	2022-2023 рр.
	Член робочих груп МОН з напрямів «Вища освіта» і «Наука» з підготовка пропозицій і рекомендацій до Національної стратегії освіти і науки 2030	1 липня – 26 серпня 2023 р.
	Член робочої групи МОН з розроблення проекту Закону України «Про освіту дорослих»	Наказ МОН України від 12.01.2018 № 30
	Член Міжвідомчої комісії з питань охорони дитинства	Рішення Мінсоцполітики України
	Науково-координаційна рада Секції суспільних наук і гуманітарних наук НАН України	Постанова Президії НАН України від 27.11.2020
	Національний експерт з реформування вищої освіти	Погодження МОН України
	Член Комітету з Державної премії України в галузі освіти	Указ Президента України від 19.12.2019 № 917
	Заступник голови Міжвідомчої ради з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології НАПН України	Постанова Президії НАПН України від 17.12.2020
<p>Жиляєв І.Б., https://orcid.org/0000-0001-7118-0254 (основне місце роботи)</p>	Член об'єднаної Конкурсної комісії з присудження Премії Верховної Ради України молодим ученим та іменних стипендій	Протокол № 18 від 18.12.2019 Комітету ВРУ з питань освіти, науки та інновацій

	Верховної Ради України для молодих учених – докторів наук (на громадських засадах) http://kno.rada.gov.ua/uploads/documents/37201.pdf	
	Член Комітету з питань інформаційно-комунікаційних технологій в освіті (на громадських засадах)	Протокол № 3 від 31.03.2011 Правління Інтернет Асоціації України
	Член експертної Комісії з питань науки та інформаційних технологій (з 2017) (на громадських засадах)	Український союз промисловців і підприємців Склад комісії з питань науки та інформаційних технологій розміщено за посиланням: http://cst.org.ua/chleni-komsyi/68-chleni-komsyi.html
	Експерт Міністерства освіти і науки України з формування Національної стратегії освіти і науки 2030 за напрямом «Наука», межа експертності: «Менеджмент та управління наукою»	
Мелков Ю.О., https://orcid.org/0000-0002-8186-0357 (основне місце роботи)	Експертиза проектів наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, поданих для участі у конкурсах, які проводить Міністерство освіти і науки України	Наказ МОН України № 1111 від 12.12.2022 р.
	Участь у команді з формування Національної стратегії освіти і науки 2030 (Міністерство освіти і науки України)	Рішення МОН України
Регейло І.Ю., https://orcid.org/0000-0003-0512-2456 (сумісник)	Заступник голови конкурсної комісії НАПН України з відбору виконавців державного замовлення на підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів у 2023 р.	Наказ НАПН України від 14 липня 2023 р.
Трима К.А. https://orcid.org/0000-0001-5567-1387 (основне місце роботи)	Експерт з акредитації освітніх програм Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти	Реєстр експертів https://docs.google.com/spreadsheets/d/1ySzgC3LIVf-WmSzFQaN4K0mDyU5J11UcxaMM4f2Ffws/edit#gid=606186123
Калашнікова С.А., https://orcid.org/0000-0002-3836-1915 (основне місце роботи)	Експертна група № 01 (за науковим напрямом соціогуманітарних наук) з проведення державної атестації	Наказ Міністерства освіти і науки України від 19.04.2019 № 524

	наукових установ Міністерства освіти і науки України (голова експертної групи)	
	Член Національної команди експертів з реформування вищої освіти	https://erasmusplus.org.ua/images/phocadownload/HERE_list_2020_ukr_updated_June.pdf
	Член Науково-методичної ради (сектор вищої освіти) Міністерства освіти і науки України	Лист МОН України від 13.04.2019 № 1/9-303
	Член робочої групи МОН України з перегляду професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти»	Наказ МОН № 1114 від 12.09.2023 р.
Скиба Ю.А., https://orcid.org/0000-0003-2238-8272 (основне місце роботи)	Член Науково-методичної ради сектору вищої освіти МОН України	Наказ МОН України від 06.03.2019 № 313
	Член Міжвідомчої ради з координації досліджень в галузі освіти, педагогіки і психології НАПН України	Постанова Президії НАПН України від 23.06. 2016 р. № 1-2/9-175
	Експерт Національного агентства забезпечення якості вищої освіти	Наказ НАЗЯВО від 23.11.2019
	Координатор науково-методичної комісії № 14 сектору вищої освіти МОН України	Наказ МОН України від 06.03.2019 № 313
	Член розширеної комісії комітету Верховної Ради України з присудження стипендій та премій для молодих вчених	Рішення КВР України 18.12.2019 № 18
Ярошенко О.Г., https://orcid.org/0000-0003-1555-0526 , (основне місце роботи)	Експерт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти	Реєстр експертів Національного агентства
	Міжвідомча рада з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології НАПН України	Постанова Президії НАПН України від 17.06.2020
Отич О.М., https://orcid.org/0000-0003-2686-2832 , (основне місце роботи)	Експертна група ЕГ-01 з оцінювання ефективності діяльності наукових установ за науковим напрямом соціогуманітарних наук МОН України	Наказ МОН України від 19.04.2019 № 524 (у редакції наказу МОН України від 20.11.2020 № 1450)
	Міжвідомча рада координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології НАПН України	Постанова Президії НАПН України від 23.06.2016 № 1-2/9-175
Чорнойван Г.П., https://orcid.org/0000-0001-8935-6000 ,	Галузева експертна рада 01 Педагогіка Національного агентства із забезпечення якості	Рішення НАЗЯВО від 30.09.2020 (протокол № 17)

(основне місце роботи)	вищої освіти	
Таланова Ж.В., https://orcid.org/0000-0003-4007-2677 (основне місце роботи)	Міністерство освіти і науки України, Науково-методична рада (сектор вищої освіти), експерт з методичної експертизи проєктів стандартів вищої освіти	Міністерство освіти і науки України
	Міністерство освіти і науки України, член робочої групи з підготовки Звіту із запровадження Болонського процесу в Україні 2024	Міністерство освіти і науки України
Слюсаренко О.М., https://orcid.org/0000-0001-7957-1794 (основне місце роботи)	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, експерт із оцінювання освітніх програм (11 – Освітні, педагогічні науки, 281 – Публічне управління та адміністрування)	Реєстр експертів_публічний_(сайт НАЗЯВО)
	Міністерство освіти і науки України, член експертної групи з оцінювання ефективності діяльності наукових установ за науковим напрямом соціогуманітарних наук	Наказ МОНУ
Дебич М.А., https://orcid.org/0000-0002-5999-3989 (основне місце роботи)	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, експерт з оцінювання освітніх програм (11 – Освітні, педагогічні науки, 35 – Філологія)	Наказ, договір про надання послуг із проведення акредитаційної експертизи від 18 листопада 2019 р. Е - 19-0497
Бородієнко О.В., https://orcid.org/0000-0001-9133-0344 (основне місце роботи)	Комітет ВРУ з питань освіти, науки та інновацій, член робочої групи з напрацювання ініціатив з нормативно-правового забезпечення функціонування корпоративних закладів освіти	Рішення Комітету ВРУ з питань освіти, науки та інновацій до Протоколу від 5 жовтня 2022 р. № 107
	Міністерство освіти і науки України, експерт з експертизи проєктів наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, що подаються для участі в конкурсах, які проводитиме Міністерство освіти і науки України, та звітів про їх виконання за тематичними напрямами, за якими буде здійснюватися експертиза за тематичним напрямом «19. Педагогіка, психологія, проблеми молоді та спорту»	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.12.2022 р. № 1111
	Міністерство освіти і науки України, член команди з формування Національної	Міністерство освіти і науки України

	стратегії освіти і науки 2030	
	Міністерство освіти і науки України, член робочої групи з розроблення методики оцінювання ефективності науково (науково-технічної) діяльності наукових установ та закладів вищої освіти	Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.11.2023 № 1402

**Членство вчених Інституту вищої освіти
у редакційних колегіях наукових періодичних видань**

Прізвище, ініціали вченого, ORCID iD (основне місце роботи / сумісник)	Наукове періодичне видання		
	назва	ISSN	країна
1. Вітчизняні й зарубіжні наукові періодичні видання, що індексуються у наукометричних базах даних Scopus та / або Web of Science Core Collection			
Луговий В.І., https://orcid.org/0000-0003-1650-066X (сумісник)	Інформаційні технології і засоби навчання <i>(асоційований редактор)</i>	2076-8184 (online)	Україна
Бойченко М.І. https://orcid.org/0000-0003-1404-180X (сумісник)	Антропологічні виміри філософських досліджень	2227-7242 (print), 2304-9685 (online)	Україна
2. Наукові періодичні видання, що входять до Переліку наукових фахових видань України (окрім тих, що зазначені у розділі 1)			
Драч І.І., https://orcid.org/0000-0001-7501-4122 (основне місце роботи)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702 (online)	Україна
Жиляєв І.Б., https://orcid.org/0000-0001-7118-0254 (основне місце роботи)	Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України	2220-1394	Україна
Зінченко В.В., https://orcid.org/0000-0001-9729-6861 (основне місце роботи)	Схід / Skhid	1728-9343 (print) 2411-3093 (online)	Україна
	Філософія освіти. Philosophy of Education	2309-1606 (print) 2616-7662 (online)	Україна
	Українська полоністика/Ukrainiska Polonistyka	2220-4555	Україна
Луговий В.І., https://orcid.org/0000-0003-1650-066X (сумісник)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство» <i>(головний редактор)</i>	2520-6702 (online)	Україна
	Філософія освіти. Philosophy of Education	2309-1606 (print) 2616-7662 (print)	Україна
	Education: Modern Discourses <i>(заступник головного редактора)</i>	2617-3107 (print) 2617-7811 (print)	Україна
Мелков Ю.О., https://orcid.org/0000-0002-8186-0357 (основне місце роботи)	Філософія освіти. Philosophy of Education	2309-1606 (print) 2616-7662 (online)	Україна
Петроє О., https://orcid.org/0000-0003-2941-1455 (основне місце роботи)	Актуальні проблеми державного управління (Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна)	1684-8489 (print)	Україна
	«Економіка. Управління.	2410-3748 (print)	Україна

Прізвище, ініціали вченого, ORCID iD (основне місце роботи / сумісник)	Наукове періодичне видання		
	назва	ISSN	країна
	Інновації». Електронне періодичне видання. Житомирський державний університет імені Івана Франка		
Регейло І.Ю., https://orcid.org/0000-0003-0512-2456 (сумісник)	Education: Modern Discourses	2617-3107 (print) 2617-7811 (online) ISSN-L 2617-3107	Україна
Бойченко М.І. https://orcid.org/0000-0003-1404-180X (сумісник)	Філософія освіти	2309-1606 (print), 2616-7662 (online)	Україна
	Філософська думка	0235-7941 (print)	Україна
Бульвінська О.І. https://orcid.org/0000-0002-6764-4340 (сумісник)	Неперервна професійна освіта: теорія і практика	1609-8595 (print) 2412-0774 (online)	Україна
	Освітологія	2226-3012 (print) 2412-124X (online)	Україна
	Проблеми освіти	2710-3986 (online)	Україна
Червона Л.М. https://orcid.org/0000-0002-3036-3668 (основне місце роботи)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702 (online)	Україна
	Філософія освіти	2309-1606 (print) 2616-7662 (online)	Україна
Трима К.А. https://orcid.org/0000-0001-5567-1387 (основне місце роботи)	Проблеми освіти	2710-3986 (online)	Україна
Оржель О.Ю. https://orcid.org/0000-0001-9912-0173 (основне місце роботи)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702 (online)	Україна
Слюсаренко О.М. https://orcid.org/0000-0001-7957-1794 (сумісник)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702 (online)	Україна
Бородієнко О.В. https://orcid.org/0000-0001-9133-0344 (основне місце роботи)	Професійна педагогіка	2707-3092	Україна
	Соціум. Документ. Комунікація	2518-7600	Україна
	Мистецька освіта: зміст, технології, менеджмент	2410-4434	Україна
Таланова Ж.В. https://orcid.org/0000-0003-4007-2677 (основне місце роботи)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702 (online)	Україна
Ярошенко О.Г. https://orcid.org/0000-0003-1555-0526	Актуальні питання природничо-математичної освіти	2519-2361	Україна

Прізвище, ініціали вченого, ORCID iD (основне місце роботи / сумісник) (основне місце роботи)	Наукове періодичне видання		
	назва	ISSN	країна
	Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Теорія і методика навчання природничих наук	2786-5754 (print) 2786-5762 (online)	Україна
Отич О.М. https://orcid.org/0000-0003-2686-2832 (основне місце роботи)	Імідж сучасного педагога	2522-9729	Україна
Калашнікова С.А., https://orcid.org/0000-0002-3836-1915 (основне місце роботи)	Філософія освіти (член Наукової ради)	2309-1606	Україна
	Міжнародний науковий журнал Університети і лідерство (заступник головного редактора)	2520-6702	Україна
3. Зарубіжні наукові періодичні видання (окрім тих, що зазначені у розділі 1)			
Зінченко В.В., https://orcid.org/0000-0001-9729-6861 (основне місце роботи)	Asia-Pacific Journal of Educational Management Research	2207-5380 (print) 2207-290X (online)	Австралія
	American Journal of Business and Society	0007-6503 (print) 1552-4205 (online)	США
	American Journal of History and Culture	2637-4919	США
	American Research Journal of Humanities and Social Sciences	2378-702X	США
	International Journal of Philosophy	2330-7439 (print) 2330-7455 (online)	Німеччина, США, Швейцарія
	Social Sciences	2076-0760	Німеччина, США, Швейцарія
	International Journal of Education and Information Technology	2010-3689 (online)	США
	American Journal of Financial Management	2641-4589	США
	Science Journal of Education	2329-0900 (print) 2329-0897 (online)	Німеччина, США, Швейцарія
	American Journal of Social Science Research	2381-7712 (print) 2381-7720 (online)	США
	Journal of Theoretical and Applied Economics	2576-3970	США
	International Journal of Social Research	2576-5531	США
Journal of Global Humanities and Social Scienc	2737-5374	Сингапур	

Прізвище, ініціали вченого, ORCID iD (основне місце роботи / сумісник)	Наукове періодичне видання		
	назва	ISSN	країна
Луговий В.І., https://orcid.org/0000-0003-1650-066X (сумісник)	Edukacja Miedzykulturowa	2299-4106	Польща
Мелков Ю.О., https://orcid.org/0000-0002-8186-0357 (основне місце роботи)	New Explorations: Studies in Culture and Communication	2563-3198	Канада
Трима К.А. https://orcid.org/0000-0001-5567-1387 (основне місце роботи)	International Journal of Social and Educational Sciences	2687-3060 (online)	Туреччина
4. Наукові періодичні видання, що видаються спільно з зарубіжними партнерами			
—			
5. Інші видання			
Луговий В.І., https://orcid.org/0000-0003-1650-066X (сумісник)	Вісник Національної академії педагогічних наук України <i>(заступник головного редактора)</i>	2707-305X	Україна
Регейло І.Ю., https://orcid.org/0000-0003-0512-2456 (сумісник)	Вісник Національної академії педагогічних наук України	2707-305X	Україна
Отич О.М. https://orcid.org/0000-0003-2686-2832 (основне місце роботи)	Рідна школа	0131-6788	Україна
Скиба Ю.А. https://orcid.org/0000-0003-2238-8272 (основне місце роботи)	Екологічні нотатки = Ecological Bulletin	2410-7921	Україна
Калашнікова С.А., https://orcid.org/0000-0002-3836-1915 (основне місце роботи)	Лідер. Освіта. Суспільство.	2616-3241	Україна

Таблиця І.2.1.

**Рецензування рукописів видавничої продукції
(друкованих та електронних видань) для рекомендації їх до публікації (друку)**

Назва структурного підрозділу	Усього, одиниць	у т.ч. за видами продукції:			
		наукова	виробничо-практична	навчальна	довідкова
Відділ дослідницької діяльності університетів	3	3			
Відділ взаємодії університетів та суспільства	5	5			
Відділ забезпечення якості вищої освіти	4	3			1
Відділ взаємодії вищої освіти та ринку праці	1			1	
Усього	13	11		1	1

Таблиця І.2.2.

Рецензування рукописів статей для наукових періодичних видань

Прізвище, ініціали вченого, ORCID iD (основне місце роботи / сумісник)	Наукове періодичне видання		
	назва	ISSN	країна
1. Вітчизняні й зарубіжні наукові періодичні видання, що індексуються у наукометричних базах даних Scopus та / або Web of Science Core Collection			
Мелков Ю.О., https://orcid.org/0000-0002-8186-0357 (основне місце роботи)	Sage Open	2158-2440	США
	Education and Information Technologies	1360-2357	Швейцарія
Бойченко М.І. https://orcid.org/0000-0003-1404-180X (сумісник)	Антропологічні виміри філософських досліджень	2227-7242 (print) 2304-9685 (online)	Україна
	Studia Warمیńskie	0137-6624 (print)	Польща
Бородієнко О.В. https://orcid.org/0000-0001-9133-0344 (основне місце роботи)	Economics and Environment	0867-8898 (print) 2300-6420 (online)	Республіка Польща
2. Наукові періодичні видання, що входять до Переліку наукових фахових видань України (окрім тих, що зазначені у розділі 1)			
Жиляєв І.Б., https://orcid.org/0000-0001-7118-0254 (основне місце роботи)	Наука та наукознавство	1560-4926 (print) 2707-0085 (online)	Україна
	Наука, технології, інновації	2520-6524	Україна
Мелков Ю.О.,	Гуманітарні візії	2411-8060 (print)	Україна

Прізвище, ініціали вченого, ORCID iD (основне місце роботи / сумісник)	Наукове періодичне видання		
	назва	ISSN	країна
https://orcid.org/0000-0002-8186-0357 (основне місце роботи)		2415-7317 (online)	
	Філософія освіти	2309-1606 (print), 2616-7662 (online)	Україна
	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702 (online)	Україна
	Українські культурологічні студії	2616-9967 (print) 2616-9975 (online)	Україна
Бойченко М.І. https://orcid.org/0000-0003-1404-180X (сумісник)	Наука та інновації	1815-2066 (print)	Україна
	Університетські наукові записки	2078-9165 (print)	Україна
Бульвінська О.І. https://orcid.org/0000-0002-6764-4340 (сумісник)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702 (online)	Україна
	Проблеми освіти	2710-3986 (online)	Україна
Червона Л.М. https://orcid.org/0000-0002-3036-3668 (основне місце роботи)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702 (online)	Україна
	Неперервна професійна освіта: теорія і практика	1609-8595 (print) 2412-0774 (online)	Україна
Трима К.А. https://orcid.org/0000-0001-5567-1387 (основне місце роботи)	Проблеми освіти	2710-3986 (online)	Україна
Слюсаренко О.М. https://orcid.org/0000-0001-7957-1794 (основне місце роботи)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702 (online)	Україна
Таланова Ж.В. https://orcid.org/0000-0003-4007-2677 (основне місце роботи)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702 (online)	Україна
Ярошенко О.Г. https://orcid.org/0000-0003-1555-0526 (основне місце роботи)	Неперервна професійна освіта: теорія і практика	1609-8595 (print) 2412-0774 (online)	Україна
	Актуальні питання природничо-математичної освіти	2519-2361	Україна
	Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського	2786-5754 (print) 2786-5762 (online)	Україна
	Міжнародний науковий журнал	2520-6702	Україна

Прізвище, ініціали вченого, ORCID iD (основне місце роботи / сумісник)	Наукове періодичне видання		
	назва	ISSN	країна
		«Університети і лідерство»	(online)
Ковтунець В.В. https://orcid.org/0000-0001-9077-4867 (основне місце роботи)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702 (online)	Україна
Скиба Ю.А. https://orcid.org/0000-0003-2238-8272 (основне місце роботи)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702 (online)	Україна
Калашнікова С.А., https://orcid.org/0000-0002-3836-1915 (основне місце роботи)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702	Україна
3. Зарубіжні наукові періодичні видання (окрім тих, що зазначені у розділі 1)			
Трима К.А. https://orcid.org/0000-0001-5567-1387 (основне місце роботи)	International Journal of Social and Educational Sciences	2687-3060 (online)	Туреччина
4. Наукові періодичні видання, що видаються спільно з зарубіжними партнерами			
5. Інші видання			
Отич О.М. https://orcid.org/0000-0003-2686-2832 (основне місце роботи)	Рідна школа	0131-6788	Україна
Калашнікова С.А., https://orcid.org/0000-0002-3836-1915 (основне місце роботи)	Лідер. Освіта. Суспільство. http://les.khpi.edu.ua/about	2616-3241	Україна

Експертиза законодавчих і нормативно-правових документів

№ з/п	Вид і назва проєкту документа	Куди подано (НАПН України, МОН України тощо)
1.	Пропозиції до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо створення передумов для модернізації мережі закладів вищої освіти)»	НАПН України
2.	Пропозиції та зауваження до Доповідної записки Колегії Міністерства освіти і науки України про реформування системи бюджетного фінансування здобуття вищої освіти	НАПН України
3.	Пропозиції щодо доцільності впровадження відеоспостереження та відеофіксації в закладах вищої освіти	НАПН України
4.	Пропозиції щодо відновлення освіти на деокупованих територіях	НАПН України
5.	Пропозиції щодо питань, які доцільно включити до опитувальника з професійного вибору здобувачів вищої, фахової передвищої освіти	МОН України
6.	Пропозиції до проєкту Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у закладах вищої освіти, та надання їм академічної відпустки	НАПН України
7.	Пропозиції до проєкту Закону України «Про академічну доброчесність»	НАПН України
8.	Пропозиції до проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»	НАПН України
9.	Рекомендації стосовно використання ліцензій відкритого доступу під час розміщення наукових результатів та науково-технічної інформації в Інтернеті	НАПН України
10.	Пропозиції до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо дебіюрократизації діяльності центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки»	НАПН України
11.	Пропозиції до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення вивчення основ тактичної медицини»	НАПН України
12.	Пропозиції до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо визнання результатів навчання осіб, які проживають на тимчасово окупованій території України»	НАПН України
13.	Пропозиції до проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про національні меншини (спільноти) України» щодо деяких питань реалізації прав і свобод осіб, які належать до національних меншин (спільнот) України»	НАПН України
14.	Пропозиції щодо розроблених Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти проєктів нормативно-правових актів, що стосуються питань акредитації освітніх програм вищої освіти	НАПН України
15.	Пропозиції до проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про авторське право і суміжні права» для забезпечення та реалізації освітнього процесу»	НАПН України
16.	Пропозиції до проєкту Закону України про внесення змін до деяких Законів України щодо фінансування здобуття вищої освіти та надання державної цільової підтримки здобувачам освіти	НАПН України
17.	Пропозиції до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінально процесуального кодексу України щодо вдосконалення відповідальності за деякі злочини проти основ національної безпеки України»	НАПН України
18.	Пропозиції до проєкту державної стратегії розвитку науки, технологій та інноваційної діяльності	НАПН України

№ з/п	Вид і назва проєкту документа	Куди подано (НАПН України, МОН України тощо)
19.	Пропозиції до проєкту Закону України «Про систему державного сприяння благодійній діяльності в Україні»	НАПН України
20.	Пропозиції до Дорожньої карти реалізації Стратегії когнітивної деокупації Криму	НАПН України
21.	Пропозиції щодо змісту Дорожньої карти відновлення освіти на деокупованих територіях	НАПН України
22.	Пропозиції до проєкту Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» щодо питань дослідницької інфраструктури та підтримки молодих вчених»	НАПН України
23.	Пропозиції до операційного плану заходів з реалізації Стратегії розвитку екологічної освіти в Україні	НАПН України
24.	Експертний висновок до проєкту Закону про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо розширення прав органів студентського самоврядування та забезпечення прав здобувачів вищої освіти	НАПН України

Таблиця І.3.3.

Експертиза дисертацій на здобуття наукових ступенів кандидата наук (доктора філософії) та доктора наук

Напря́м	Усього		у т.ч. дисертацій на здобуття наукових ступенів:			
			кандидата наук (доктора філософії)		доктора наук	
	осіб*	од.**	осіб*	од.**	осіб*	од.**
Попередня експертиза дисертацій (у межах спеціалізованої вченої ради)	1	1			1	1
Відгуки на дисертації (опонування)	4	4	2	2	2	2
Відгуки на автореферати дисертацій	2	2			2	2

* Чисельність вчених установи, які здійснювали у звітному році експертизу дисертацій.

** Кількість дисертацій, на які подано експертизу.

**Інформація про висвітлення результатів діяльності
в інформаційному науково-освітньому просторі
(на кінець звітнього року)**

Назва показника	Усього	у тому числі працівники:	
		за основним місцем роботи	сумісники
Загальна кількість наукових, науково-педагогічних працівників на кінець звітнього року, осіб	35	30	5
з них мають профілі в Google Scholar, осіб	33	29	4
з них представлені у системі «Бібліометрика української науки», осіб	31	28	3
з них мають ORCID iD, осіб	34	30	4
Частка наукових, науково-педагогічних працівників, які мають профілі в Google Scholar, відсотків	94,3 %	96,7 %	80 %
Частка наукових, науково-педагогічних працівників, які представлені у системі «Бібліометрика української науки», відсотків	88,6 %	93,3 %	60 %
Частка наукових, науково-педагогічних працівників, які мають ORCID iD, відсотків	97,1 %	100 %	80 %
Кількість наукових, науково-педагогічних працівників, індекс Гірша яких 1–10 (згідно з наявними у Google Scholar бібліометричними портретами), осіб	19	18	1
Кількість наукових, науково-педагогічних працівників, індекс Гірша яких у межах 11–19 (згідно з наявними у Google Scholar бібліометричними портретами), осіб	11	9	2
Кількість наукових, науково-педагогічних працівників, індекс Гірша яких ≥ 20 (згідно з наявними у Google Scholar бібліометричними портретами), осіб	2	1	1

Таблиця І.5.

**Інформація про представлення установи
в Електронній бібліотеці НАПН України**
(на кінець звітнього року)

Назва структурного підрозділу	Кількість ресурсів*		Кількість завантажень	
	усього	у т.ч. додано у звітному році	усього	у т.ч. у звітному році
Структурні підрозділи (на кінець звітнього року)				
Відділ дослідницької діяльності університетів	38	12	729	80
Відділ забезпечення якості вищої освіти	13	4	459	288
Відділ взаємодії університетів та суспільства	17	1	206	10
Відділ взаємодії вищої освіти та ринку праці	49	5	8924	26
Загальноінститутські ресурси в рамках програм співпраці	1	1	247	247
Структурні підрозділи, які припинили діяльність до початку звітнього року				
Відділ інтеграції вищої освіти і науки	48	1	5985	31
		х		
		х		
Усього	89	24	6216	423

* продукція, підготовлена вченими підвідомчої установи, закладу

Таблиця ІІ.1.

Виконання наукових досліджень у 2023 році (одиниць)

Назви структурних підрозділів	Усього досліджувалося тем за державною тематикою	у тому числі	
		розпочато у звітному році	завершено у звітному році
Фундаментальні дослідження			
Відділ забезпечення якості вищої освіти	1	-	1
Відділ дослідницької діяльності університетів	1	-	1
Відділ взаємодії університетів та суспільства	1	-	1
Відділ взаємодії вищої освіти та ринку праці	1	1	-
Усього	4	1	3

**Продукція, підготовлена/опублікована за завершеними у 2023 році фундаментальними дослідженнями
(частина I)**

Напря́м дослідження	Тема наукового дослідження, термін виконання	Науковий керівник дослідження (ПБ, науковий ступінь)	Підготовлено продукцію ¹ (вид, назва, обсяг)	з них опубліковано			
				друковані видання (бібліографічний опис, ISBN)	електронні видання (бібліографічний опис з адресою видання в Електронній бібліотеці НАПН України, ISBN)	електронні освітні ресурси ⁷ (крім тих, які враховано у колонці б)	
1	2	3	4	5	6	7	
				Наукова продукція ³			-
9. Вища освіта	«Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни», (2021–2023 рр.)	Таланова Ж.В., д.пед.н., проф.	<p>Препринт (аналітичні матеріали) «Теоретичні основи політики та механізмів забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах в контексті євроінтеграції», (9,125 авт. арк.)</p> <p>Препринт (аналітичні матеріали) «Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення України», (9,125 авт. арк.)</p>	-	<p>Теоретичні основи політики та механізмів забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах у контексті євроінтеграції : <i>препринт (аналітичні матеріали)</i> / О. Базелюк, Ю. Вітренко, О. Воробйова, В. Ворона, М. Дебич, О. Паламарчук, О. Слюсаренко, Ж. Таланова; за ред. Ж. Таланової. Електронне видання. Київ : Ін-т вищої освіти НАПН України, 2021. 192 с. URL : http://lib.iitta.gov.ua/732755/ ISBN 978-617-7644-54-4.</p> <p>Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення України : <i>препринт (аналітичні матеріали)</i> / О. Бородієнко, Ю. Вітренко, В. Ворона, М. Дебич, О. Паламарчук, О. Слюсаренко, Ж. Таланова; за ред. Ж. Таланової. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2022. 148 с. URL : https://lib.iitta.gov.ua/737516/1/diyalnist-univ_2022-148p.pdf ISBN 978-617-7644-58-2.</p>	-	

			Монографія «Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни», (9,125 авт.арк.)	-	Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни: <i>монографія</i> / О. Бородієнко, Ю. Вітренко, О. Воробйова, В. Ворона, М. Дебич, О. Кущенко, О. Паламарчук, О. Слюсаренко, Ж. Таланова, В. Ткаченко; за ред. Ж. Таланової. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2023. (11,45 авт. арк).	-
			Виробничо-практична продукція ⁴			
			-	-	-	-
			Навчальна продукція ⁵			
			-	-	-	-
			Довідкова продукція ⁶			
			-	-	-	-
9. Вища освіта	«Підвищення дослідницької спроможності університетів України в умовах війни та повоєнного відновлення у контексті імplementації концепції «Відкрита наука»», (2021–2023 pp.)	Луговий В.І., д.пед.н., проф., дійсний член НАПН України	<p>Препринт (аналітичні матеріали) «Теоретичні основи підвищення дослідницької спроможності університетів України у контексті імplementації концепції «Відкрита наука»», (9 авт. арк.)</p> <p>Препринт (аналітичні матеріали) «Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду з підвищення дослідницької спроможності університетів України в умовах війни та повоєнного відновлення у контексті імplementації концепції «Відкрита наука»», (9 авт.арк.)</p>	-	<p>Теоретичні основи підвищення дослідницької спроможності університетів України в контексті імplementації концепції «Відкрита наука» : <i>препринт (аналітичні матеріали)</i> / В. Луговий, І. Драч, О. Петроє, В. Зінченко, Ю. Мелков, І. Жил'яєв, І. Регейло, Н. Базелюк, В. Камишин; за ред. В. Лугового, О. Петроє. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2021. 206 с. URL : https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/728038. ISBN 978-617-7644-53-7.</p> <p>Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду з підвищення дослідницької спроможності університетів України в умовах війни та повоєнного відновлення у контексті імplementації концепції «Відкрита наука»: <i>препринт (аналітичні матеріали)</i> / В. Луговий, І. Драч, О. Петроє, В. Зінченко, Ю. Мелков, І. Жил'яєв, І. Регейло, В. Камишин, Н. Базелюк; за ред. В. Лугового, О. Петроє. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2022. 147 с. URL : https://lib.iitta.gov.ua/734201/1/doslidn-univ_IVO-2022-147p.pdf.</p>	-

					ISBN 978-617-7644-57-5.	
			Монографія «Теоретичні та методичні основи модернізації механізмів підвищення дослідницької спроможності університетів України у контексті імплементації концепції «Відкрита наука» та повоєнного відновлення України як сильної європейської країни» (9 авт.арк.)	-	Теоретичні та методичні основи модернізації механізмів підвищення дослідницької спроможності університетів України у контексті імплементації концепції «Відкрита наука» та повоєнного відновлення України як сильної європейської країни : <i>монографія</i> / В. Луговий, І. Драч, О. Петроє, В. Зінченко, Ю. Мелков, І. Жиляєв, І. Регейло, О. Слободянюк, Н. Базелюк; за ред. В. Лугового, І. Драч, О. Петроє. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2023. (9 авт.арк.)	
			Виробничо-практична продукція ⁴			
			-	-	-	-
			Навчальна продукція ⁵			
			-	-	-	-
			Довідкова продукція ⁶			
			-	-	-	-
9. Вища освіта	«Політика та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повоєнного відновлення країни», (2021–2023 рр.)	Оржель О.Ю., д.н. з держ.упр., доц.	<p>Препринт (аналітичні матеріали) «Теоретичні основи реалізації соціальної відповідальності університетів», (9,5 авт.арк.)</p> <p>Препринт (аналітичні матеріали) «Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо реалізації соціальної відповідальності університетів під час конфліктів, воєнних дій та повоєнного відновлення», (9,5 авт.арк.)</p>	-	<p>Теоретичні основи реалізації соціальної відповідальності університетів : <i>препринт (аналітичні матеріали)</i> / І. Власова, С. Калашнікова, О. Оржель, В. Рябченко, К. Трима, Л. Червона; за заг. ред. С. Калашнікової та О. Оржель. Електронне видання. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2021. 161 с. URL : https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/728038. ISBN 978-617-7644-52-0.</p> <p>Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо реалізації соціальної відповідальності університетів під час конфліктів, воєнних дій та повоєнного відновлення: <i>препринт (аналітичні матеріали)</i> / С. Балджи, І. Власова, С. Калашнікова, В. Ковтунець, О. Литовченко, О. Оржель, В. Рябченко, К. Трима, Л. Червона, Н. Шофолова; за ред. С. Калашнікової та О. Оржель. Київ : Інститут вищої освіти НАПН</p>	-

					України, 2022. 145 с. URL : https://lib.iitta.gov.ua/736994/1/sots-vidp-univ_2022-145p.pdf . ISBN 978-617-7644-56-8. Соціальна відповідальність у закладах вищої освіти України: результати соціологічного опитування : <i>аналітичний звіт</i> / О. Оржель, О. Петроє, Н. Шофолова, О. Литовченко; за наук. ред. О. Петроє. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2023.	
			Монографія «Політика та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повоєнного відновлення», (9,5 авт.арк.)	-	Політика та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повоєнного відновлення : монографія / О. Оржель, М. Бойченко, О. Бульвінська, О. Литовченко, О. Петроє, К. Трима, Л. Червона, Н. Шофолова ; за ред. С. Калашнікової, О. Оржель. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2023. (9,5 авт.арк.)	-
			Виробничо-практична продукція ⁴			
			-	-	-	-
			Навчальна продукція ⁵			
			-	-	-	-
			Довідкова продукція ⁶			
			-	-	-	-
			Усього (одиниць): 9	Усього (один.): 0	Усього (одиниць): 10	Усього (один.): 0

¹Відповідно до тематичного плану установи, за весь період виконання дослідження.

²Офіційна продукція (стандарти, інструкції, нормативні, нормативно-інструктивні видання тощо).

³Наукова продукція (монографії, препринти, збірники наукових праць тощо).

⁴Виробничо-практична продукція (практичні посібники, методичні посібники; методичні рекомендації, практичні поради тощо).

⁵Навчальна продукція (навчальні програми, підручники, навчальні посібники (навчально-методичні, навчальні наочні посібники, хрестоматії, практикуми, робочі зошити); засоби навчання (навчально-наочні ігрові посібники; атласи; навчальні карти; відео- та аудіовізуальні засоби навчання; електронні засоби навчального призначення; електронні засоби загального призначення) тощо).

⁶Довідкова продукція (енциклопедії (енциклопедичні словники); мовні, лінгвістичні словники, довідники, каталоги тощо).

⁷Згідно з наказом МОН України від 1 жовтня 2012 р. № 1060.

**Продукція, опублікована за завершеними у 2023 році фундаментальними дослідженнями
(частина II: статті)**

Тема наукового дослідження, термін виконання	Кількість статей (одиниці)																			
	усього*	у тому числі за видами видань:										у тому числі за мовами статей:					з них опублікованих вченими установи спільно з зарубіжними і авторами			
		наукові періодичні видання										матеріали конференцій (інших науково-практичних заходів)		українська	англійська	німецька		французька	польська	інші (уточити які)
		вітчизняні, у т.ч. з зарубіжними партнерами					зарубіжні													
		усього	внесені до Переліку наукових фахових видань України	внесені до Української електронної енциклопедії освіти***	з них:			усього	з них:			усього	з них індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection							
індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection	індексуються в інших наукометричних базах даних** (окрім статей, які враховано у графі 6)				індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection	індексуються в інших наукометричних базах даних** (окрім статей, які враховано у графі 9)														
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19		
Підвищення дослідницької спроможності університетів України в умовах війни та повоєнного відновлення у контексті імплементації концепції «Відкрита наука» (2021-2023)	108	53	30		5	47	37	24	13	19	4	60	48							

Політика та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повоєнного відновлення країни (2021-2023)	63	33	33			32	27	16	11	3	3	29	34					1
Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни (2021-2023)	104	68	42		7	61	27	13	14	9	4	61	43					
Усього*	220	129	92		9	110	63	32	31	28	8	135	85					1

* У підсумкових даних необхідно враховувати співавторство.

** EBSCO databases, що підтримують Searchable Cited References (Academic Search Complete, Academic Search Premier, Education Research Complete, Education Source та ін.), Index Copernicus International тощо.

**Продукція, опублікована за завершеними у 2023 році фундаментальними дослідженнями
(частина III: тези доповідей)**

Тема наукового дослідження, термін виконання	Кількість тез доповідей (одиниці)											
	усього*	у тому числі за видами науково-практичних заходів:					у тому числі за мовами:					
		всеукраїнські, усього	міжнародні			інші, усього	українська	англійська	німецька	французька	польська	інші (уточнити які)
			усього	у т.ч. за місцем проведення:								
			в Україні	за кордоном								
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>
Підвищення дослідницької спроможності університетів України в умовах війни та повоєнного відновлення у контексті імплементації концепції «Відкрита наука» (2021-2023)	59	19	40	29	11		44	15				
Політика та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повоєнного відновлення країни (2021-2023)	55	11	44	34	10		42	13				
Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни (2021-2023)	37	10	27	18	9		28	9				
Усього*	139	37	102	76	26		107	32				

Наукові результати фундаментальних досліджень, завершених у 2023 році
(частина 1, кількісні показники)

Тема наукового дослідження	Закони	Законо- мірності	Теорії	Концепції / дидактичні системи	Гіпотези	Тенденції	Моделі	Наукові принципи	Критерії	Методи	Технології	Інше*	
												Поняття	Таксоно- мія
Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни	1	8	-	1	8	15	2	10	10	-	1	2	-
Підвищення дослідницької спроможності університетів України в умовах війни та повоєнного відновлення у контексті імплементації концепції «Відкрита наука»	1	28	-	14	15	36	4	25	2	4	-	-	-
Політика та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повоєнного відновлення країни	2	19	-	6	21	27	1	11	6	1	-	2	1

* уточнити, що саме

**Наукові результати фундаментальних досліджень, завершених у 2023 році
(частина 2)**

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни	Вища освіта	Закони
		1. Закон зростання крутизни університетського сходження до вершини досконалості: наближення університету до стану найвищої досконалості супроводжується зростанням рейтингової крутизни (як різниці балів сусідніх місць) висхідної траєкторії. Зокрема, середня рейтингова крутизна для перших 10 місць інституційної версії Шанхайського рейтингу 2022 р. майже в 1000 раз перевищує цю характеристику для останніх 100 позицій (901-1000) рейтингового розподілу. Закон справедливий як для інституцій в цілому, так і для окремих академічних предметів/секторів/спеціальностей.
		Закономірності
		<p>1. Збільшення обсягу відкритих цифрових даних у вищій освіті на основі їх систематичного збору, обробки та комплексного аналізу сприяє зростанню прозорості процесів у вищій освіті, вимірюваності її результатів та ефективності освітнього процесу.</p> <p>2. Удосконалення стандартизації у сфері вищої освіти призводить до удосконалення якості освітніх послуг і підвищення конкурентоздатності закладу вищої освіти.</p> <p>3. Зниження обсягу фінансових ресурсів в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення країни призводить до поліпшення ефективності використання коштів державного та місцевих бюджетів, які направляються на забезпечення діяльності закладів вищої освіти України.</p> <p>4. Розширення участі університету в глобальних і регіональних мережах і проєктах підвищує ефективність освітньої діяльності через інтернаціоналізацію вищої освіти та досліджень</p> <p>5. Корелятивна взаємозалежність якості освітньої діяльності університетів та її ефективності: підвищення рівня якості освітньої діяльності університетів призводить до підвищення рівня її ефективності.</p> <p>6. Зростання інтегрованої інституційної ефективності закладу вищої освіти сприяє зростанню успіху його випускників і здобувачів вищої освіти.</p> <p>7. Зниження ефективності мережі закладів вищої освіти та поглиблення неоптимальності побудови її структури призводять до погіршення якості національної вищої освіти.</p> <p>8. Рівень конкурентоспроможності закладів вищої освіти, вимірюваний шляхом їх рейтингування, зростає, якщо реалізується процес постійного покращення якості вищої освіти на основі синергії систем внутрішнього та зовнішнього забезпечення та удосконалення якості вищої освіти.</p>
		Теорії
		–
Концепції / дидактичні системи		
1. Концептуальні засади загальної (рамкової) методології створення коректних методологій університетського рейтингу.		

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p style="text-align: center;">Гіпотези</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. В умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України, а також отримання Україною статусу кандидата на вступ до ЄС розширяться можливості для громадян України здобувати вищу освіту в закладах вищої освіти Європейського простору вищої освіти, що об'єктивно обумовить подальше суттєве зменшення кількості здобувачів вищої освіти у вітчизняних закладах вищої освіти і, як наслідок, суттєве зменшення показників економічної ефективності діяльності закладах вищої освіти України. 2. Вимірювання економічної ефективності вироблення та надання послуг у сфері вищої освіти закладами вищої освіти України, побудоване на концептуальній основі Моделі людського капіталу і положеннях Керівництва СРОПП (Керівництва по складанню сателітного рахунку освіти та професійної підготовки), демонструватиме доказові результати. 3. В умовах сучасної економіки заклади вищої освіти виступають невід'ємною складовою усєї сукупності інституціональних одиниць країни, результати економічної діяльності яких обов'язково включаються до валового внутрішнього продукту (ВВП) країни. У цьому зв'язку необхідність адекватного вимірювання економічної ефективності вироблення і надання послуг в межах освітньої діяльності закладів вищої освіти є об'єктивною вимогою економічних відносин кожної країни. 4. Ефективність освітнього процесу базується на визначеній структурі освітньої послуги, що включає опис освітньої послуги, систему управління її реалізацією, кадрове забезпечення, результати відповідних наукових досліджень, а також інформаційні, проєктні, консультаційні та організаційні послуги на її підтримку та забезпечення. 5. Інтенсифікація процесу перегляду діючого законодавства у сфері вищої освіти України як країни-кандидата на вступ до ЄС відповідно до інститутів Європейського простору вищої освіти сприятиме удосконаленню нормативно-правового регулювання освітньої діяльності ЗВО в контексті євроінтеграції та скороченню перехідного періоду до вступу до ЄС. 6. Якість освітньої діяльності університетів вимірюється кризь призму її ефективності. 7. Рейтингові критерії мають різне значення для різних закладів вищої освіти. 8. Застосування різноманітних (акредитаційного, рамкового, рейтингового) механізмів оцінювання якості вищої освіти спричиняє синергетичний ефект щодо забезпечення ефективності освітньої діяльності університету. <p style="text-align: center;">Тенденції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зростання кількості «цифрових університетів» як сукупності цифрових сервісів, що містять ресурси для викладання та навчання, адаптуються до потреб студентів, викладачів, партнерів та стейкхолдерів з урахуванням мінливих цифрових реалій та постійного збільшення технічних можливостей. 2. Розширення доступу до вищої освіти різних цільових груп за рахунок упровадження цифрових освітніх ресурсів, які забезпечують гнучкість щодо індивідуальних потреб і побажань студентів, які відрізняються за способом життя, рівнем підготовки та підходами до академічного навчання, оскільки попит на безперервну освіту зростає в контексті навчання впродовж життя. 3. Поширення віртуальної міжнародної мобільності на основі цифрових технологій та ресурсів. 4. Інтенсифікація процесу інституціоналізації та імплементації новітніх форм публічно-громадського управління університетами (професійних дорадчих комітетів зі спеціальності, комітетів з підтримки забезпечення якості, центрів педагогічної та управлінської досконалості, ресурсних центрів, багатодомених кластерних мереж, стартап-центрів, асоціацій випускників університетів, наглядових рад університетів). 5. Посилення впливу результатів вимірювання економічної ефективності освітньої діяльності закладів вищої освіти на

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>удосконалення національної освітньої політики.</p> <p>6. Посилення впливу на функціонування освітніх послуг низки особливостей: відносна тривалість виконання; участь отримувача послуги у створенні освітньої послуги; відтермінування результативності надання послуг; одночасні процеси щодо надання та споживання освітньої послуги; неможливість накопичення послуги.</p> <p>7. Посилення залежності структури фінансових ресурсів закладів вищої освіти від публічних (головним чином державних) асигнувань на вищу освіту, використання яких жорстко регулюються та контролюються суспільством шляхом встановлення відповідних положень у конституціях, законодавстві про державні бюджети, постановах урядів щодо цільового використання бюджетних коштів.</p> <p>8. Поширення віртуальної інтернаціоналізації та інтернаціоналізації вдома у вищій освіті, зумовлене пандемією та війною.</p> <p>9. Збільшення кількості зарубіжних філій закладів вищої освіти та MOOC як підтвердження високого рівня якості та ефективності освітньої діяльності.</p> <p>10. Поглиблення наукових зв'язків, зміцнення міжнародної співпраці та інтенсифікації освітнього процесу університетів через збільшення кількості заходів освітнього та наукового характеру з акцентом на міжкультурній комунікації учасників із різних країн (літні (зимові) школи, мовні курси, тренінги тощо).</p> <p>11. Розширення комплексних стратегій інтернаціоналізації університетів і залученості всіх учасників освітнього процесу задля забезпечення ефективності освітньої діяльності у контексті інтернаціоналізації на інституційному рівні.</p> <p>12. Удосконалення мовної політики як стратегічного фактору розвитку суспільства, міжнародних відносин, інтернаціоналізації освіти і досліджень в умовах глобалізації та інформаційної відкритості національних кордонів.</p> <p>13. Поширення запровадження стратегій з цифровізації та інклюзії у вищій освіті ЄПВО та України.</p> <p>14. Поширення застосування зворотного зв'язку та діалогу як в оцінюванні результатів навчання та досягнень студентів, так і в оцінюванні процесу викладання та роботи викладачів щодо їх професійного розвитку та удосконалення викладання.</p> <p>15. Поширення цифровізаційно вдосконаленого навчання та викладання (DELT) в ЄПВО та Україні, що поєднує традиційний і дистанційний формати надання вищої освіти.</p> <p style="text-align: center;">Моделі</p> <p>1. Модель публічно-громадського управління університетами містить цільовий (стратегічна мета – розвиток публічно-громадського управління університетом задля забезпечення ефективності освітньої діяльності), концептуальний (містить принципи та варіативні моделі публічно-громадського управління, організаційний (представлений технологією публічно-громадського управління), моніторингово-оцінний (який уможливило забезпечення підзвітності, поліпшення результатів впровадження програм та проєктів, нарощування потенціалу стейкхолдерів, покращення рівня взаєморозуміння та взаємодії між ними, зростання рівня відповідальності, зростання рівня підтримки партнерств в громаді) блоки та блок результатів (удосконалення освітнього процесу, підвищення якості і затребуваності досліджень, вирішення соціально-економічних проблем громад та підвищення рівня інституційної спроможності українських університетів).</p> <p>2. Ціннісно-ресурсна модель забезпечення ефективності освітньої діяльності закладів вищої освіти у частині розроблення та розвитку освітніх програм і реалізації освітнього процесу, що включає рівні та виміри ефективності, підходи, критерії та кількісні і якісні показники ефективності освітнього процесу в контексті розроблення, реалізації, розвитку і вдосконалення освітніх програм.</p> <p style="text-align: center;">Наукові принципи</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>1. Система принципів розбудови публічно-громадського управління у вищій освіті в контексті забезпечення ефективності освітньої діяльності: принцип залученості, принцип орієнтованості на консенсус, принцип ефективності, оптимальності та релевантної моделі, принцип забезпечення сталості, принцип лідерства.</p> <p>2. Принцип ефективності управлінської діяльності у вищій освіті – інтегрованість з усіма функціями управління використання взаємодоповнюючих і взаємопов'язаних ресурсних можливостей закладу вищої освіти задля досягнення ефективності освітньої діяльності у певних умовах.</p> <p>3. Принцип навчання як становлення полягає в навчанні впродовж життя через інтеграцію соціальних, емоційних та інших компетентностей.</p> <p>4. Принцип контекстуального навчання полягає у побудові процесу набуття знань, навичок та інших компетентностей у відповідних контекстах реального життя, а також шляхом інтеграції з соціально-культурним і фізичним середовищем цих контекстів.</p> <p>5. Принцип інтерактивного навчання полягає у забезпеченні гнучкості індивідуальної траєкторії навчання, побудованої на викладач-здобувач взаємодії, незалежно від місці перебування кожного окремого здобувача вищої освіти та у будь-який зручний для нього час.</p> <p>6. Принцип емоцій та навчання полягає у забезпеченні емоційної мотивації здобувача до навчання на основі його залученості до побудови змісту освіти та навчальної діяльності.</p> <p>7. Принцип уміння вчитися та вищого рівня мислення полягає у створенні умов, за яких здобувач вищої освіти самостійно формує цілі для свого навчання, планує шляхи їх досягнення, здійснює моніторинг, регулювання та оцінювання свого прогресу, а також усвідомлює рівень свого мислення, уваги, готовності до вирішення проблем, розгляду альтернативних рішень та рефлексії.</p> <p>8. Принцип місійної мінімізації переліку необхідних і достатніх рейтингових критеріїв / індикаторів для оцінювання ефективності освітньої діяльності.</p> <p>9. Принцип місійної синергії рейтингових критеріїв / індикаторів для оцінювання ефективності освітньої діяльності.</p> <p>10. Система принципів вимірювання якості та ефективності освітньої діяльності університетів: принцип забезпечення мінімально достатнього рівня якості вищої освіти реалізується через застосування акредитаційного та рамкового механізмів оцінювання; принцип забезпечення максимальної якості вищої освіти реалізується через застосування рейтингового механізму вимірювання якості.</p>
		<p style="text-align: center;">Критерії</p> <p>1. Критерії оцінювання публічно-громадського управління університетами: стратегічне планування, операційне управління, комунікація, освітнє середовище, результати освітньої діяльності.</p> <p>2. Критерій вимірювання економічної ефективності освітньої діяльності ЗВО: зафіксована у договорі (угоді, контракті) ціна освітньої послуги.</p> <p>3. Критерії професіоналізму управління вищою освітою щодо забезпечення ефективності освітнього процесу: стратегічне мислення (розуміння стратегічних цілей установи; здатність розробляти та реалізувати стратегії для досягнення місії та візії навчального закладу); лідерство (здатність мотивувати та керувати персоналом; розвинуті лідерські якості для створення позитивного робочого середовища); фінансовий менеджмент (ефективне управління фінансовими ресурсами); кадровий менеджмент (розуміння потреб у кадрах та уміння залучати); академічний розвиток (забезпечення якісної освіти та впровадження інновацій в навчальний процес); зовнішні відносини (розвинені навички взаємодії з громадськістю,</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>партнерами та іншими стейкхолдерами); ефективність та аналітика (здатність визначати та вирішувати проблеми ефективно); етика та відповідальність (дотримання високих етичних стандартів управління).</p> <p>4. Критерії ефективності освітньої діяльності університетів в умовах автономії: відповідність національного нормативно-правового регулювання забезпечення якості вищої освіти, автономії університетів положенням Європейського простору вищої освіти.</p> <p>5. Критерії інтернаціоналізації в контексті забезпечення ефективності освітнього процесу: організація інтернаціоналізації університету; інтернаціоналізація викладання/ навчання; інтернаціоналізація дослідження.</p> <p>6. Ключовий критерій якості вищої освіти та орієнтир для удосконалення якості вищої освіти задля індивідуальної самореалізації та суспільного розвитку: особистісний розвиток здобувача вищої освіти.</p> <p>7. Критерії оцінювання якості викладання та навчання як складових освітньої діяльності у вищій освіті: інтернаціоналізація викладання, побудова процесу викладання в аудиторії та безпосередньо роботи із студентами, професійний розвиток викладача, цифрова компетентність викладача.</p> <p>8. Критерій правильного формулювання істинної місії утворення будь-якої природи.</p> <p>9. Критерії вимірювання якості та ефективності освітньої діяльності університетів: якість освітніх програм; позиція закладу вищої освіти в міжнародних університетських рейтингах (загальних і профільних/ предметних).</p> <p>10. Критерії управлінського виміру забезпечення ефективності освітньої діяльності університетів: стратегічне планування; якість управління (KPI); кількісний та якісний склад студентів; успішність завершення навчання; якість наукових досліджень; якість викладачів; якість вищої освіти очима студентів; фінансове та матеріальне забезпечення; інтернаціоналізація і мобільність; соціальна відповідальність.</p> <p style="text-align: center;">Методи</p> <p style="text-align: center;">–</p> <p style="text-align: center;">Технології</p> <p>1. Технологія публічно-громадського управління передбачає послідовну реалізацію визначених дій: інституційний аналіз, вибір моделі публічно-громадського управління, проектування структур і процесів публічно-громадського управління, унормування діяльності структур публічно-громадського управління, встановлення правил взаємодій та опис бізнес-процесів, моніторинг і оцінювання результативності структур публічно-громадського управління.</p> <p style="text-align: center;">Інше**</p> <p style="text-align: center;">Поняття</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>1. Уперше обґрунтовано поняття «публічно-громадське управління університетом в контексті забезпечення ефективності освітньої діяльності» як процес управління співпрацею між різними суб'єктами (державним і приватним сектором, інститутами громадянського суспільства) на основі поєднання демократичних процедур самоуправління та співуправління, що має на меті підвищення ефективності та результативності діяльності університетів, створення їх порівняльних переваг шляхом раціонального розподілення обов'язків та доповнення ресурсного забезпечення партнерів, підвищення рівня управлінської та економічної спроможності та життєздатності, адаптації до змінних умов середовища, забезпечення сталого продукування та поширення інновацій, створення інноваційної екосистеми.</p> <p>2. Ефективність освітньої діяльності визначено як співвідношення між результатами (прямими й непрямими, матеріальними й нематеріальними) освітньої діяльності та ресурсами: кадровими, матеріальними, фінансовими, інформаційними, дослідницько-освітніми/інтелектуальними, які зумовили досягнення цих результатів і витрачені на створення й використання засобів освітньої діяльності, її організацію та здійснення, що визначається шляхом вимірювання та зіставлення ресурсних витрат і результатів освітньої діяльності та її окремих складових. Також, ефективність освітньої діяльності – це властивість, зумовлена якістю освітньої діяльності та кількістю засобів, що задіяні в освітній діяльності, а також конкретним зовнішнім і внутрішнім середовищем. Освітня діяльність у вищій освіті розглядається як діяльність закладів вищої освіти (наукових установ), що спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу, розроблення, реалізацію, розвиток і вдосконалення освітніх програм, й провадиться з метою забезпечення здобуття вищої освіти і задоволення інших освітніх потреб здобувачів вищої освіти.</p>
Підвищення дослідницької спроможності університетів України в умовах війни та повоєнного відновлення у контексті імплементації концепції «Відкрита наука»	Вища освіта	<p style="text-align: center;">Закони</p> <p>1. Закон зростання крутизни університетського сходження до вершини досконалості.</p> <p style="text-align: center;">Закономірності</p> <p>1. Дихотомія (обсяг-складність) знань зумовлює два базових виміри творення простору відкритої науки, пов'язаних з нагромадженням й ускладненням знань.</p> <p>2. Завдяки синергії освітньо-дослідницької діяльності в університетах вони є природними центрами відкритої науки (безперешкодне і продукування, і поширення знань).</p> <p>3. Загальна модель розвитку університетів-лідерів закономірно передбачає етапи ендогенної концентрації і екзогенної комунікації.</p> <p>4. Розвиток відкритої науки сприяє прозорості результатів досліджень та ефективності науки.</p> <p>5. Стійкий розвиток суспільства впливає як на національні моделі освіти і науки, так і на зміну глобальної освітньо-наукової парадигми.</p> <p>6. Відкритий доступ також несе значні ризики, пов'язані з конфіденційністю, інтелектуальною власністю, національною безпекою.</p> <p>7. Зростання інтеграційних процесів у світі, розвиток тенденцій до спільного вирішення країнами своїх суспільних, дослідницьких та господарських завдань.</p> <p>8. Формування та розвиток політики RRI ЄС у відповідь на зростаючий запит з боку суспільства щодо відповідальності науки.</p> <p>9. Розширення кола суб'єктів дослідницької діяльності університетів.</p> <p>10. Наукові, науково-педагогічні працівники (дослідники) й наукові організації та заклади вищої освіти є головними</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>суб'єктами відповідальності дослідницької діяльності.</p> <p>11. В умовах імплементації стандартів Європейського дослідницького простору (ЄДП), Європейського простору вищої освіти (ЄПВО), Open Science (OS) та ін. зростають вимоги до відповідальності дослідницької діяльності вітчизняних університетів.</p> <p>12. Відповідальні дослідження та інновації (RRI) забезпечують підвищення дослідницької спроможності університетів в умовах відкритої науки (OS).</p> <p>13. Масофікація вищої освіти призводить до проблематизації дослідницької діяльності університетів.</p> <p>14. «Нижчі» рівні структури відкритої науки є більш простими для реалізації.</p> <p>15. Перешкодою на шляху підвищення дослідницької спроможності університетів виступає криза науки як соціального інституту.</p> <p>16. Сфера наукових досліджень та розробок України інтенсивно регулюється державою. Частка нормативно-правових актів, що регулюють зазначену сферу складає майже десяту частину всіх актів українського законодавства.</p> <p>17. Реформування сфери наукових досліджень та розробок в Україні здійснюється перш за все через проведення інституціоналізації системи управління, пов'язаної із формуванням нових управлінських структур.</p> <p>18. Функціонування систем дослідницької діяльності в умовах 3 основних етапів розвитку різного ієрархічного рівня: 1) розвитку мирного часу; 1) кризи, пов'язаної із COVID – 19 та російською агресією проти України; 3) посткризового відновлення.</p> <p>19. Застосування інструментарію відкритого доступу та відкритої науки відбувається на основі державно-приватного партнерства, зокрема – державних стратегій та громадських ініціатив.</p> <p>20. Наукові дослідження зумовлюють прискорений розвиток технологій, що спричиняє необхідність оцінити науково-дослідницький внесок вчених, наукових установ та університетів у розвиток певної галузі досліджень.</p> <p>21. Інновації, керовані даними, трансформують суспільство далекосяжно, здійснюють вплив на ефективність використання ресурсів, продуктивність і конкурентоспроможність.</p> <p>22. Відповідальні дослідження та інновації (RRI) забезпечують підвищення дослідницької спроможності університетів в умовах відкритої науки (OS).</p> <p>23. Сучасна глобальна наука розвивається випереджальними темпами порівняно з глобальним економічним розвитком.</p> <p>24. Публічна влада та наукова громадськість активно продовжують стратегічне програмування розвитку науки.</p> <p>25. Науково-технічна політика є сукупністю окремих політик у сфері науки.</p> <p>26. Науково-технічна політика ієрархічна за структурою.</p> <p>27. Перешкодою на шляху підвищення дослідницької спроможності університетів виступає криза науки як соціального інституту.</p> <p>28. Українська наука протягом XXI знаходиться в кризі, яка поглибилась останніми роками.</p> <p style="text-align: center;">Теорії</p> <p style="text-align: center;">–</p> <p style="text-align: center;">Концепції / дидактичні системи</p> <p>1. «Відкрита наука» – це нова парадигма організації, проведення досліджень та розповсюдження інформації про їх результати.</p> <p>2. Відкритість як складова відповідальних досліджень і наукових практик – базова цінність наукових досліджень та</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>розробок.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Відповідальність як ключовий елемент та наскрізна вимога дослідницької діяльності в умовах відкритої науки. 4. Впровадження системної політики RRI національного та інституційного рівнів сприятиме імплементації концепції відкритої науки в Україні. 5. Концепція системного підходу з імплементації політичних ключів RRI в сферу дослідницької діяльності українських університетів. 6. «Відкрита наука» – це глобальна дослідницька, аналітична, порівняльно-ранжувальна, бібліографічна і реферативна система. 7. Глобально-стадіальне розуміння стійкого розвитку суспільства в контексті інтернаціоналізації відкритості науки, як 1) глобальної системи, 2) складової міжнародної інтеграції, 3) процесів інтернаціоналізації. 8. Розвиток відкритої науки в університетах (забезпечуючи обмін знаннями, даними та максимізуючи вигоди від вільного переміщення знань та дослідників) визначає рух до п'ятої свободи. 9. Відкрита наука розуміється як рамкова концепція, яка об'єднує різні рухи та форми діяльності, спрямовані на те, щоб зробити наукові знання різними мовами відкритими, загальнодоступними та придатними для загального багаторазового використання, розширити наукове співробітництво та обмін інформацією на благо науки і суспільства і відкрити процеси створення, оцінки та поширення наукових знань для соціальних суб'єктів, що не входять до традиційного наукового співтовариства. 10. Відкрита наука становить собою багатосаровий феномен, від процедур до цінностей. 11. Втілення відкритої науки у практику неможливе без актуалізації її цінностей. 12. Відкрита наука виступає як демократична академічна культура самостійного та критичного мислення. 13. Стратегія інтернаціоналізації розвитку вищої освіти і підготовки науково-дослідних кадрів є однією з ключових у галузі соціального управління і філософії суспільного розвитку. 14. Відкрита наука виступає як демократична академічна культура самостійного та критичного мислення. <p style="text-align: center;">Гіпотези</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Відповідальність дослідницької діяльності є ключовим елементом підвищення якості дослідницької діяльності та посилення дослідницької спроможності університетів. 2. Впровадження стандартів відповідальності дослідницької діяльності університетів сприятиме забезпеченню кращої відповідності як процесу, так і результатів досліджень цінностям, потребам, очікуванням суспільства. 3. Імплементація стандартів RRI сприяє зростанню довіри суспільства до науки. 4. Упровадженню відкритої науки в Україні заважає централізація управління сферою наукових досліджень та розробок, недостатня реалізація принципів академічної автономії, зокрема економічної. 5. Діяльність структур управління українською сферою наукових досліджень та розробок, створених протягом останніх років, призводить до збільшення інституційних витрат, спрямованих на забезпечення функціонування зазначених структур управління та трансакційних витрат на здійснення управлінських процедур. 6. Формування на сучасному етапі інструментарію суспільно-політичного руху «Закритої науки», зокрема ізоляції (автаркії) російської науки від глобальної на різних рівнях ієрархії. 7. Формування національних планів відновлення має відбуватися із застосуванням європейського досвіду формування та виконання планів відновлення та стійкості (Recovery and Resilience Plan, RRP).

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>8. Державна політика України з розвитку відкритої науки є підсистемою політики євроінтеграції науки.</p> <p>9. Політика відкритої науки змінюється відповідно до протидії іноземному втручанню в науку.</p> <p>10. Імплементція концепції відкритої науки сприятиме підвищенню дослідницької спроможності університетів України.</p> <p>11. Реалізація «вищих» шаблів цінностей відкритої науки потребує демократизації дослідницьких практик.</p> <p>12. Імплементція стандартів RRI сприяє зростанню довіри суспільства до науки.</p> <p>13. Цифрова грамотність та навички є необхідними, їх більше не слід ігнорувати.</p> <p>14. Цифрові навички слід постійно розвивати поруч із цифровою інфраструктурою.</p> <p>15. Розвиток цифрових навичок – єдиний спосіб, яким інвестиції в технології виявляться ефективними.</p>
		<p style="text-align: center;">Тенденції</p> <p>1. Домінування кількісного підходу в концепції відкритої науки щодо продукування і поширення знань над якісним, пов'язаним з їх складністю, в Україні.</p> <p>2. Впровадження політики щодо відкритої науки є одним з пріоритетів діяльності провідних європейських університетів.</p> <p>3. У провідних вітчизняних університетах України впровадження політики щодо відкритої науки зводиться в основному до забезпечення відкритого доступу до публікацій.</p> <p>4. Посилення актуальності впровадження відкритої науки у вітчизняних ЗВО у зв'язку із необхідністю збереження/відновлення дослідницького потенціалу університетів в умовах війни, а також у зв'язку із набуттям Україною статусу кандидата на вступ до ЄС.</p> <p>5. Зростання запиту на відповідальність відкритої науки у світі.</p> <p>6. Розвиток міжнародних, європейських, галузевих, національних та інституційних стандартів щодо забезпечення відповідальності дослідницької діяльності.</p> <p>7. Посилення вимог до відповідальності дослідницької діяльності університетів.</p> <p>8. Зростання запиту та обґрунтування відповідальних досліджень та інновацій (responsible research and innovation, RRI).</p> <p>9. Пошук підходів та імплементція стандартів RRI в інституційні практики європейських дослідницьких установ та університетів.</p> <p>10. Зростання ролі університетів як агентів змін, покликаних забезпечити формування культури RRI в українському дослідницькому просторі.</p> <p>11. Загальносвітовою тенденцією є стрімке збільшення теоретичних та прикладних наукових публікацій з відкритої науки, кількість яких в провідних наукових базах в Інтернеті перевищила декілька млрд джерел.</p> <p>12. В Україні темпи розгортання досліджень з питань відкритої науки збільшуються, хоча за обсягами складають менш, ніж 0,4% світового масиву теоретичних та прикладних наукових публікацій.</p> <p>13. Сучасна науково-технічна політика та інституційна система дослідницької діяльності ЗВО формується й функціонує під впливом реформ, пов'язаних із запровадженням відкритої науки.</p> <p>14. Відбувається інституційна трансформація бачення системи дослідницької діяльності на основі активізації застосування екосистемної концепції науки та інновацій.</p> <p>15. Широкого застосування в українській системі дослідницької діяльності інструментів підтримки молодих вчених.</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>16. Зростання запиту та обґрунтування відповідальних досліджень та інновацій (responsible research and innovation, RRI).</p> <p>17. Пошук підходів та імплементація стандартів RRI в інституційні практики європейських дослідницьких установ та університетів.</p> <p>18. Монополізація ринку наукових журналів відбувається одночасно з запровадженням публічних та громадських ініціатив відкритого доступу до проведення та оформлення результатів наукових досліджень шляхом розширення інструментарію бізнес моделей.</p> <p>19. Широкого застосування в українській системі дослідницької діяльності інструментів підтримки молодих вчених.</p> <p>20. Українська наука протягом XXI знаходиться в кризі, яка поглибилась останніми роками.</p> <p>21. Актуалізація проблеми оцінювання дослідницької діяльності університетів у дослідницькому просторі та освітньому просторі в умовах відкритої науки.</p> <p>22. Здійснення модернізації системи оцінювання дослідницької діяльності університетів на основі якісної оцінки та дотримання принципів досконалості, дослідницької доброчесності й достовірності наукових результатів.</p> <p>23. Зменшення використання або відповідно відмова від бібліометричних показників та проведення глобальних опитувань дослідників і зацікавлених сторін.</p> <p>24. Надання першочергового значення впливу результатів проведеного дослідження з огляду на потенційний соціальний чи економічний ефект, а також пошук відповідних критеріїв впливу зокрема, для фундаментальних досліджень, які є середньо- або довгостроковими у своїй реалізації.</p> <p>25. Необхідність формування спільних вимог до оцінювання (методологія оцінювання, принципи, форми і методи; надійні та прозорі критерії оцінки; вимоги до зовнішніх експертів тощо).</p> <p>26. Необхідність урахування місій університетів та суспільних цілей через появу непрогнозованих викликів в сучасних умовах.</p> <p>27. Визнання різноманіття наукових результатів (заходи, форми, види) та різноманіття діяльності дослідників, їх внесків, що сприяє розвитку знань та впливу результатів наукових досліджень, зокрема соціальному ефекту наукових досліджень.</p> <p>28. Сприяння багатомовності з метою підвищення впливу наукових результатів.</p> <p>29. Потреба вдосконалення вимог щодо оцінювання міждисциплінарних досліджень та експертів, які беруть участь у цьому процесі.</p> <p>30. Підвищена увага щодо запобігання виникненню упередженості, особливо щодо гендерних питань.</p> <p>31. До глобальної науково-освітньої системи включається якомога більша кількість релевантних наукових спільнот.</p> <p>32. Розвиток відкритої науки йде в напрямі демократизації наукової діяльності.</p> <p>33. Реалізація ідей і настанов відкритої науки поки що зводиться переважно до практик відкритого доступу.</p> <p>34. «Закритість» науки сприяє зростанню рівня корупції всередині наукової спільноти.</p> <p>35. Впровадження уніфікованого та узгодженого на європейському рівні підходу до удосконалення політики і практик дослідницької доброчесності.</p> <p>36. В процесі побудови системи забезпечення дослідницької доброчесності враховувати відмінності теоретичних, методологічних підходів в міждисциплінарних/міжгалузевих дослідженнях.</p> <p style="text-align: center;">Моделі</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Модель впровадження політики відкритої науки в університетах. 2. Системна модель імплементації стандартів RRI для підвищення дослідницької спроможності університетів України (потребує модернізації та впровадження механізмів національного, територіального (регіонального) та університетського рівнів). 3. Модель класифікації науково-технічної політики за 5 критеріями. 4. Демократизація практик освітньої та наукової діяльності університетів України вимагає нової моделі організації управління у вищій освіті.
		<p style="text-align: center;">Наукові принципи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принцип місійної мінімізації переліку необхідних і достатніх рейтингових критеріїв / індикаторів. 2. Принцип місійної синергії рейтингових критеріїв / індикаторів. 3. Принцип розвитку інституційних і національних дослідницьких інфраструктур для відкритої науки, їх інтеграції у європейську та глобальні екосистеми дослідницьких e-інфраструктур. 4. До принципів відкритої науки необхідно додати принцип дослідницької доброчесності (Research Integrity). 5. Реалізація практик відкритої науки має відбуватися на засадах чесності на всіх етапах дослідження (розроблення, здійснення, звітності). 6. Принципи прозорості (надання повної та неупередженої інформації щодо результатів дослідження шляхом відкритого спілкування). 7. Принцип поваги до всіх учасників дослідницького процесу (колег, інших учасників дослідження, суспільства). 8. Принцип забезпечення проведення досліджень відповідно до діючих норм та стандартів (етичних, юридичних та професійних). 9. Принципи відповідальності дослідницької діяльності: доброчесність, надійність, прозорість, справедливість, взаємна повага, визнання і пропагування відповідальних дослідницьких практик. 10. Основоположні принципи (ключі) RRI університетів – етика та доброчесність; відкритий доступ; гендерна рівність; залучення громадськості; врядування; наукова освіта. 11. Принциповим для розвитку відкритої науки є швидке розгортання інфраструктури даних, стійких у довгостроковій перспективі. 12. Принципи ОЕСР щодо даних досліджень: відкритості, гнучкості, прозорості, правовідповідності, захисту інтелектуальної власності, відповідальності, професіоналізму, сумісності, якості, безпеки, ефективності, підзвітності та стійкості. 13. Ціннісний вимір відкритої науки відповідає класичним настановам наукового етосу. 14. Цінності відкритої науки безпосередньо пов'язані з цінностями суспільства. 15. Принцип академічної свободи є засадничим для реалізації настанов відкритої науки. 16. Принцип різкого скорочення застарілих та неефективних правових норм на засадах регуляторної гільйотини («regulatory guillotine»). 17. Необхідність дотримання єдиних рамкових умов для вчених, експертів, фінансових інвесторів тощо дало підстави для визначення ціннісних принципів оцінювання дослідницької діяльності університетів. 18. Принцип відкритої науки FAIR (видимості, доступності, сумісності і повторного використання). 19. Принцип етичності та академічної доброчесності (дотримання на всіх етапах проведення дослідження, у

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>різноманітних формах наукової діяльності, у служінні суспільству тощо).</p> <p>20. Принцип ідентичності, що вибудовується на заохоченні довіри до наукової діяльності університетів з урахуванням їхньої місії.</p> <p>21. Принцип досконалості, яка засвідчує підтримку наукових досліджень найвищої (світової) якості, що проводилися на основі прозорих методологій і забезпечують відтворювальні результати досліджень.</p> <p>22. Принцип цілісності, яка відображає репрезентативність оцінювання на основі обґрунтованої якісної оцінки та використання на основі надійності даних різноманітні кількісні методи, що доповнюють, інституційну самооцінку тощо.</p> <p>23. Принцип різноманітності, що ґрунтується на визнанні багатогранності дослідницької діяльності, яка включає, зокрема, різноманітність внеску вченого у дослідження та в кар'єрі.</p> <p>24. Принцип урахування галузевих відмінностей, зокрема соціогуманітарної сфери тощо.</p> <p>25. Принцип відповідальності, що становить спільну відповідальність усіх учасників оцінювання за узгодженими підходами з урахуванням професійної відповідальності тощо.</p> <p style="text-align: center;">Критерії</p> <p>1. Критерій правильного формулювання істинної місії утворення будь-якої природи.</p> <p>2. Переважання формально-кількісних критеріїв оцінювання ефективності наукової діяльності гальмує розвиток дослідницької спроможності університетів та впровадження настанов відкритої науки.</p> <p style="text-align: center;">Методи</p> <p>1. Метод інтеграції міжнародних та європейських стандартів відповідальності у практику дослідницької діяльності вітчизняних університетів.</p> <p>2. Публікація у відкритому доступі результатами досліджень, що фінансуються за рахунок державних грантів.</p> <p>3. Адаптація метода швидкої оцінки доказів (Rapid Evidence Assessments, REAs) для формування проблемного поля дослідження правового та економічного забезпечення запровадження відкритої науки.</p> <p>4. Імплементация відкритої науки вимагає комплексного підходу та нелінійної методології.</p> <p style="text-align: center;">Технології</p> <p style="text-align: center;">–</p> <p style="text-align: center;">Інше**</p> <p style="text-align: center;">–</p>
Політика та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повоєнного відновлення країни	Вища освіта	<p style="text-align: center;">Закони</p> <p>1. Соціальна відповідальність університетів має внутрішню (відповідальність перед університетською спільнотою) і зовнішню (відповідальність перед суспільством) спрямування.</p> <p>2. Співпраця університетів і суспільства сприяє набуттю нових знань, оновленню освітніх програм, розширенню кола партнерів, покращенню іміджу та популяризації університетів на регіональному та національному рівнях, і відповідно є вигідною для університетів.</p> <p style="text-align: center;">Закономірності</p> <p>1. Відсутність цивілізованого конкурентного середовища в суспільстві, визначальним індикатором наявності якого є верховенство права, не спонукає до моральності, доброчесності та відповідальності тих, хто в такому суспільстві перебуває.</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>2. У цивілізованому конкурентному середовищі бути добросесним, моральним і соціально відповідальним вигідно, оскільки в ньому позитивна репутація цінується дорожче за гроші.</p> <p>3. Чим вище в соціальній ієрархії посадова особа, тим масштабніші деструктивні наслідки від прийнятих нею на власний розсуд управлінських рішень, які суперечать вимогам сталого розвитку.</p> <p>4. Глобальна результуюча стану нашої планети залежить від локальних проявів діяльності людей, яка віддзеркалює рівень їхньої соціальної відповідальності та компетентності.</p> <p>5. Соціальна відповідальність тим вища, чим більше вона відповідає цілям і цінностям суспільства, які не суперечать сталому розвитку. Чим більше цілі й цінності суспільства відповідають сталому розвитку, тим вимогливіше суспільство до соціальної відповідальності своїх університетів у вимірах сталого розвитку і навпаки.</p> <p>6. Університети реалізують свою соціальну відповідальність за участі залученням багатьох суспільних акторів: інших закладів вищої освіти, бізнесу, місцевої громади, її органів місцевого самоврядування, та органів місцевої влади, громадських організацій тощо.</p> <p>7. Зміна вимог ринку праці до освітньої кваліфікації працівників як наслідок прискорення технологічних змін у суспільстві. Зокрема, збільшення попиту на працівників з освітнім ступенем бакалавра і невисокий попит на освітній ступінь магістра.</p> <p>8. Реалізація соціальної відповідальності є можливою із залученням багатьох суспільних акторів, які діють на певній території: ЗВО, бізнесу, громади, органів самоврядування, органів місцевої влади, громадських організацій.</p> <p>9. Повоєнне відновлення та модернізація українського сектору вищої освіти відбуватиметься за міжнародної фінансової підтримки, що надаватиметься у вигляді програм і грантів.</p> <p>10. Успішна реалізація українськими ЗВО проєктів міжнародної допомоги передбачатиме засвоєння та застосування принципів Паризької декларації щодо підвищення ефективності зовнішньої допомоги.</p> <p>11. Під час повоєнного відновлення українські ЗВО розвиватимуться та змінюватимуться одночасно і разом із суспільством, громадою, у співпраці із багатьма вітчизняними і міжнародними партнерами на основі Принципів Лугано, інших положень і принципів, що регулюють взаємодію різних акторів.</p> <p>12. Підвищення обізнаності серед стейкхолдерів університетів про важливість практик соціальної відповідальності університетів, які виходять за рамки волонтерської діяльності, сприяє прогресу університетів у сфері стійкого розвитку та соціальної відповідальності.</p> <p>13. Цілі сталого розвитку є спільним знаменником для розвитку соціальної відповідальності університетів, як явища, в різних країнах світу.</p> <p>14. Розвиток соціальної відповідальності університетів вкорінюється, розвивається і зростає у закладах вищої освіти, при умові включення в освітню політику від символічної до практичної, і базується на цілях сталого розвитку.</p> <p>15. Наразі вітчизняна університетська спільнота схильна тлумачити соціальну відповідальність університетів як відповідальність за надання якісної вищої освіти.</p> <p>16. З початком активної фази війни соціальної відповідальності університетів України більшою мірою проявляється як турбота про безпеку та психологічне здоров'я студентів і персоналу, допомога колегам і студентам переміщених університетів, збір коштів на допомогу ЗСУ та ТрО.</p> <p>17. Фінансова та екологічна стійкість університетів залежить від рівня їх соціальної відповідальності.</p> <p>18. Основними рушіями (ініціаторами проєктів, програм та політик) соціальної відповідальності у ЗВО є науково-</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>педагогічні працівники, студенти та керівництво (ректорат).</p> <p>19. Рівень залучення до реалізації соціальної відповідальності здобувачів та працівників ЗВО меншою мірою залежить від віку та статі, аніж від професійного та освітнього статусу.</p>
		Теорії
		–
		<p>Концепції / дидактичні системи</p> <p>1. Університетська соціальна відповідальність базується на трикутнику знань, що обумовлює університетську відповідальність за творення знань, їх поширення та вироблення пропозицій щодо їх застосування у різних сферах суспільного життя.</p> <p>2. Концепція університету часів війни та повоєнного відновлення як генератора нових знань, інноваційних рішень для розв'язання проблем, спричинених війною, рушія (драйвера) суспільних змін, медіатора між різними партнерами та спільнотами, залученими до проєктів з відновлення, реформування, зцілення.</p> <p>3. Концепція трьох рівнів соціальної відповідальності університетів: інституційна (системний рівень), колективна (рівень соціальних спільнот), персональна (індивідуальний рівень).</p> <p>4. Концепція університетської політики як певного курсу дій, низки послідовних, спланованих та узгоджених рішень, що реалізуються у взаємодії багатьох суб'єктів (осіб і структур), та спрямовані на досягнення цілей, визнаних важливими і актуальними певними університетськими спільнотами або закладом вищої освіти загалом.</p> <p>5. Концепція університетської політики соціальної відповідальності як цілеспрямованої діяльності, як низки ухвалених рішень, спланованих та узгоджених заходів, спрямованих на реалізацію соціальної місії університету, зокрема вдосконалення самого закладу освіти, сприяння сталому розвитку, розумінню та розв'язанню багатограних соціальних, економічних, наукових, культурних, екологічних проблем, зобов'язання розвивати ініціативи та зміцнювати зв'язки із різними соціальними групами.</p> <p>6. Концепція системного підходу до формування та реалізації політики соціальної відповідальності у ЗВО.</p>
		Гіпотези
		<p>1. Сталий розвиток є фундаментальною умовою і безальтернативним шляхом збереження земного буття й забезпечення продовження людського роду та його подальшого успішного життя й духовного розвитку на планеті Земля.</p> <p>2. Сталий розвиток визначально залежить від соціально відповідальної життєдіяльності осіб з вищою освітою, оскільки вони забезпечують не лишень науково-технічний прогрес, а й суспільно-економічний розвиток, займаючи відповідальні соціальні статуси в суспільній ієрархії завдяки дипломам про вищу освіту як перепусткам у соціальні ліфти.</p> <p>3. Соціальна відповідальність випускників університетів та інших закладів вищої освіти в контексті сталого розвитку забезпечується їхньою професійною та світоглядною компетентністю, яка відповідає його вимогам.</p> <p>4. Базовими умовами й водночас визначальними чинниками реалізації соціальної відповідальності університету є добросовісність і моральність його соціального середовища.</p> <p>5. Щоб забезпечити успішне майбутнє земної цивілізації, людство має світоглядно переорієнтуватися у своєму ставленні до природи, відмовившись від парадигми панування «Людини над природою», перейти у своїй життєдіяльності до парадигми співіснування «людина у Природі».</p> <p>6. Позитивна соціальна відповідальність як добровільне дотримання норм успішного суспільного життя народжується</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>в особистості людини, яка має для цього достатньо свободи й совісті. Обсяг свободи особистості для вільного виявлення нею принципової громадянської позиції залежить від демократичності соціального середовища, в якому вона перебуває. А совість особистості як внутрішній регулятор її вчинків і поведінки актуалізується або блокується мораллю, яка домінує в соціальному середовищі її перебування, зокрема університету чи іншого закладу вищої освіти.</p> <p>7. Соціальна відповідальність університету зростає по мірі формування та утвердження суспільства знань, внаслідок збільшення попиту на знання та зростання категорії знанневих працівників на ринку праці.</p> <p>8. Специфіка громадських організацій дозволяє їм бути гнучкими, швидко адаптуватись до змін та підтримувати постійний зв'язок із громадянами і таким чином виступати механізмом, за допомогою якого університети отримують інформацію про суспільний запит на певний інноваційний продукт або послугу.</p> <p>9. Парадигма соціальної відповідальності університетів побудована на принципі нової філософії колективної відповідальності.</p> <p>10. В умовах війни та повоєнного відновлення університети мають потенціал до функціонування як специфічні соціальні хаби, які з одного боку продовжують надавати освітні послуги та проводити дослідження, а з іншого – акумулюють навколо себе донорів та надають різнопланову допомогу на запит населення. Громадські організації виступають як допоміжний механізм, через який університети швидше можуть отримати необхідні ресурси.</p> <p>11. У знанневому суспільстві у період повоєнного відновлення вища освіта є ключовим чинником (драйвером) економічного зростання, соціального розвитку, екологічного відновлення, психологічної реабілітації тощо.</p> <p>12. У знанневому суспільстві у період повоєнного відновлення знаннєві інституції, включно із ЗВО, займатимуть проактивну позицію, зростатиме їх соціальна відповідальність, урізноманітнюватимуться функції.</p> <p>13. Повоєнний час характеризується складною та багатовекторною динамікою, що для конкретного ЗВО може одночасно створювати ризики, стримувати розвиток або нести нові можливості.</p> <p>14. Для розвитку соціальної відповідальності університету, соціальна відповідальність має бути включена у стратегічне планування університету.</p> <p>15. Ініціативи соціальної відповідальності університетів є сприятливим інструментом задля стійкого розвитку та повоєнного відновлення.</p> <p>16. Щоб бути конкурентоспроможними під час війни та повоєнного відновлення університети мають виходити за рамки основних функцій (освіта, наука, культура) та узгоджувати їх з практиками соціальної відповідальності.</p> <p>17. Соціальна відповідальність університетів є можливістю для соціального розвитку, через широку сферу впливу, тому важливо сформулювати стратегії, спрямовані на задоволення потреб різних зацікавлених сторін, орієнтуючи місію, цілі та конкретні дії на соціальну відповідальність університетів.</p> <p>18. Українське суспільство в умовах післявоєнного відновлення об'єктивно потребуватиме неймовірної консолідації і соціальної відповідальності, що без високого вогуму довіри до держави та її базових інститутів унеможливиться. Оскільки післявоєнне відновлення України потребуватиме колосальних фінансових і матеріальних ресурсів, лєвова частка яких буде надходити ззовні, створюються величезні ризики для тотальної корупції в поствоєнній Україні, яка може її самознищити. Цим актуалізується надзвичайна соціальна відповідальність суб'єктів влади від місцевих до найвищих ієрархічних рівнів, які розпоряджатимуться цими ресурсами, а також дієвий контроль з боку громадянського суспільства за діяльністю владних суб'єктів. Особливу роль у громадянському суспільстві відіграють університетські спільноти, першочергово студенти, що підтверджується трьома студентськими революціями, які послуговували своєрідними тригерами</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>всенародного забезпечення державної незалежності України та її захисту. Виконання такої ролі потребує від українських університетів проактивної соціальної відповідальності.</p> <p>19. Функціонування українських ЗВО у якості прогромадських (civic) університетів може прискорити процеси повоєнного відновлення.</p> <p>20. Соціально відповідальна вища освіта спроможна зробити вагомий внесок у відбудову країни, у розв'язання найбільш важливих соціально-економічних проблем.</p> <p>21. Залучення науково-педагогічних працівників та здобувачів ЗВО, зовнішніх стейкхолдерів до формування і реалізації політики соціальної відповідальності забезпечує її стійкість та підвищує результативність.</p> <p style="text-align: center;">Тенденції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тенденція зростання актуальності соціальної відповідальності в контексті сталого розвитку. 2. Тенденція в теоретичному дискурсі, що полягає у зміщенні акцентів у визначенні й тлумаченні соціальної відповідальності зі звуженого до широкого розуміння її сутності як невід'ємного складника життя людей, без якого неможливе влаштування нормальних суспільних відносин. 3. Тенденція до зростання соціальної ролі університетів та їх активізація як суб'єктів підприємницької діяльності. 4. Тенденція до зростання соціальної відповідальності університетів у процесі сталого інвестування. 5. Тенденція до розширення взаємодії закладів вищої освіти із суспільними акторами, насамперед, громадськими організаціями у процесі реалізації заходів із соціальної відповідальності. 6. Тенденція до більш активної участі університетів в поліпшенні суспільства за допомогою інтеграції соціальної відповідальності в інституційне управління, навчання, дослідження, послуги та громадську діяльність. 7. Тенденція до розмежування понять «компетентність» та «результати навчання», яка веде до уточнення компетентнісно-орієнтованих підходів до навчання та оцінювання у вищій освіті і змінює підходи до оцінювання та присвоєння професійних кваліфікацій відповідно до вимог ринку праці. 8. Зберігається тенденція до подальшого розширення взаємодії ЗВО та інших суспільних акторів, насамперед громадських організацій щодо подальшої реалізації заходів із соціальної відповідальності. 9. У період повоєнного відновлення надавати перевагу базовій (початковій і середній) освіті та ігнорувати значущість вищої освіти. 10. Тенденція до створення місцевих моделей соціальної відповідальності університетів адаптованих до обставин і особливостей кожної країни. 11. Зростання актуальності соціальної відповідальності в контексті сталого розвитку. 12. Тенденція до збільшення проактивної моделі соціальної відповідальності в університетах на противагу реактивній. 13. Тенденція до розроблення спільної стратегії соціальної відповідальності для всіх європейських університетів. 14. Тенденція зростання консолідації українського народу заради захисту своєї свободи, державної незалежності, ідентичності. 15. Тенденція зростання довіри українського суспільства до держави, першочергово до таких її інститутів, як Президент України та Збройні сили України. 16. Тенденція прискореного формування української політичної нації як реального суб'єкта сучасного глобального цивілізаційного процесу. 17. Тенденція різкого зростання громадянської активності в українському суспільстві, зокрема волонтерства як одного

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>з проявів соціальної відповідальності.</p> <p>18. Тенденція до актуалізації базових цивілізаційних цінностей в українському суспільстві.</p> <p>19. Тенденція повернення у власність українському народові його держави, яка в 90-х роках минулого століття була привласнена олігархічно-клановими угрупованнями і використовувалась ними для приватних інтересів.</p> <p>20. Тенденція прискорення формування громадянського суспільства як дієвого чинника підвищення соціальної відповідальності в Україні.</p> <p>21. Тенденція суттєвого збільшення академічної мобільності студентів та викладачів вітчизняних університетів та інших закладів вищої освіти.</p> <p>22. Тенденція посилення міграції українських студентів до країн Європи та Північної Америки, в суспільствах яких сформований підвищений попит на соціальну відповідальність.</p> <p>23. Тенденція різкого погіршення умов забезпечення якісної вищої освіти через тотальну руйнацію цивільної та освітньої інфраструктури, вимушене переселення, проблеми з енергопостачання, безперебійністю Інтернету тощо.</p> <p>24. Поширення приватних ініціатив у реалізації соціальної відповідальності університетів та їх підтримки з боку керівництва університетів.</p> <p>25. Збільшення кількості суб'єктів реалізації соціальної відповідальності університетів.</p> <p>26. Посилення соціальної відповідальності університетів в умовах війни.</p> <p>27. Рівень сформованості культури соціальної відповідальності у ЗВО значною мірою зумовлений специфікою діяльності закладу (його профілем, формою власності, масштабами) та різними вимогами до контролю їх соціального впливу.</p>
		<p>Моделі</p>
		<p>1. Серцевину механізму політики утворюють цінності, на які спираються розробники, цілі, заради досягнення яких розроблено політику, та інструменти, які вони обирають для розв'язання певної проблеми. Зміст та формат політики також визначають її суб'єкти та об'єкти (серед останніх варто виділити особливу групу бенефіціарів політики), а також внутрішнє та зовнішнє середовище.</p>
		<p>Наукові принципи</p>
		<p>1. Принцип імперативності вимог сталого розвитку до соціальної відповідальності.</p> <p>2. Принцип проактивності в реалізації соціальної відповідальності, дотримання якого упереджує небажанні наслідки для сталого розвитку.</p> <p>3. Принцип невідворотності адекватних санкцій за порушення вимог сталого розвитку, реалізація якого має робити не вигідними їх вчинення.</p> <p>4. Принцип зв'язку між громадським залучення університету та розвитком соціальних і громадянських компетентностей у студентів.</p> <p>5. Принцип взаємозв'язку між соціальною відповідальністю та підзвітністю університетів.</p> <p>6. Принцип взаємозв'язку між університетською автономією та соціальною відповідальністю університетів.</p> <p>7. Принцип взаємозв'язку між соціальною відповідальністю та фінансовою автономією університетів.</p> <p>8. Принципи відповідального інвестування при здійсненні університетами соціальних інвестицій різних видів.</p> <p>9. Реалізація соціальної відповідальності університетів спирається на можливості університетської академічної, організаційної, кадрової, фінансової автономії.</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		10. Автономія університету, високий ступінь свободи здобувачів вищої освіти та академічного персоналу створює простір для соціальних інновацій.
		11. Університетська політика соціальної відповідальності є нероздільною із механізмом її реалізації.
		Критерії
		1. В рамках відповідальності за якість освіти та навчання: міра залучення студентів до освітнього процесу, позакласної діяльності, рівень їх задоволення умовами навчання та проживання в університеті, якість набутих знань і компетентностей.
		2. В рамках відповідальності за створення безпечного та комфортного середовища: кількість випадків булінгу та дискримінації в університеті, наявність програм, заходів щодо захисту прав і свобод студентів.
		3. В рамках сприяння соціальній активності студентів: кількість студентських організацій і клубів, кількість волонтерських проектів, в яких беруть участь студенти, готовність та можливість студентів брати участь у громадській діяльності.
		4. В рамках реалізації екологічної відповідальності: кількість заходів щодо захисту навколишнього середовища, які реалізує університет, економія енергії та води в університеті, задоволеність студентів екологічною політикою університету).
		5. В контексті соціальної інклюзії та рівного доступу до освіти: демографічний склад студентського контингенту, кількість різних соціальних груп, які навчаються в університеті, процент студентів, які отримують фінансову допомогу від університету; процент студентів, які навчаються за програмами дистанційного навчання, мають індивідуальну траєкторію навчання.
		6. Фінансова стійкість як критерій рівня соціальної відповідальності університету, результат управлінської та господарської діяльності соціально відповідального університету.
		Методи
		1. Методи фінансового регулювання реалізації університетської соціальної відповідальності: пряма фінансова підтримка (винагороди, надбавки, премії, соціальні пакети для персоналу); непряме фінансування (створення інфраструктури, надання послуг); методи регулювання політик витрат та інвестицій (діяльність у сфері використання коштів та інвестицій).
		Технології
		–
		Інше**
		Поняття
		1. Соціальна відповідальність є родовим поняттям, що охоплює собою всі різновиди відповідальності як окремо взятих людей, так і їх спільнот за свою діяльність та її вплив на земне буття, запорукою збереження якого є сталий розвиток.
		2. Соціальна відповідальність університетів полягає в забезпеченні якісної вищої освіти як чинника поліпшення людського життя й у підготовці соціально відповідальних громадян, здатних приймати адекватні рішення з точки зору екологічної цілісності, економічної життєздатності та справедливого суспільства для сучасних і майбутніх поколінь.
		Таксономія
		1. Таксономія (класифікація) інструментів реалізації політики соціальної відповідальності університетів.

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)

*Дошкільна освіта, Початкова освіта, Базова середня освіта, Профільна середня освіта, Позашкільна освіта, Спеціалізована освіта, Професійна (професійно-технічна освіта)
Фахова передвища освіта, Вища освіта, Освіта дорослих, у тому числі післядипломна освіта

**Продукція, підготовлена/опублікована в ході виконання наукових досліджень у 2023 році (одиниць)*
(частина 1)**

1	Офіційна продукція					Наукова продукція						Виробничо-практична продукція					Навчальна продукція					Довідкова продукція								
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				Усього	у тому числі				Усього	у тому числі							
		стандарти	інструкції	нормативні, нормативно-інструктивні видання	інше**		усього	монографії	видані за кордоном	препринти	збірники наукових праць, матеріали конференцій (у тому числі збірники тез доповідей)		інше**	практичні посібники	методичні посібники	методичні рекомендації		практичні поради	інше**	Усього	навчальні програми		підручники	навчальні посібники (навчально-методичні, навчальні наочні посібники, хрестоматії, практикуми, робочі зошити)	засоби навчання (навчально-наочні ігрові посібники, атласи; навчальні карти; електронні засоби навчального призначення, та ін.)	інше**	Усього	енциклопедії (енциклопедичні словники)	мовні, лінгвістичні словники	довідники
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30		
Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни (2021–2023)																														
Підготовлено продукцію						1	1																							
З них друковані та електронні видання						1	1																							
Підвищення дослідницької спроможності університетів України в умовах війни та повоєнного відновлення у контексті імплементації концепції «Відкрита наука» (2021–2023)																														
Підготовлено продукцію						2	1									1														
З них друковані та електронні видання						2	1									1														

Політика та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повоєнного відновлення країни (2021–2023)																												
Підготовлено продукцію						1	1																					
З них друковані та електронні видання						1	1																					
Теоретичні основи і механізми взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України (2023–2024)																												
Підготовлено продукцію						1			1																			
З них друковані та електронні видання						1			1																			
Усього						5	3		1								1											

*Інформація подається з урахуванням перехідних наукових досліджень за тематикою НАПН України та іншими видами тематики (державною тематикою, тематикою у сфері міжнародного наукового співробітництва, договірною тематикою, напрямами грантової підтримки наукової і науково-технічної діяльності).

** Уточнити, що саме, у тому числі електронні освітні ресурси.

**Продукція, опублікована в ході виконання наукових досліджень у 2023 році
(частина II: статті)**

Тема наукового дослідження, термін виконання	Кількість статей (одиниці)																	
	усього*	у тому числі за видами видань:										у тому числі за мовами статей:					з них опублікованих вченими установи спільно з зарубіжними авторами	
		наукові періодичні видання										матеріали конференцій (інших науково-практичних заходів)						
		вітчизняні, у т.ч. з зарубіжними партнерами					зарубіжні											
		усього	з них:				усього	з них:				усього	з них індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection	українська	англійська	німецька		французька
внесені до Переліку наукових фахових видань України	внесені до Українсько і електронно і енциклопедії освіти***		індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection	індексуються в інших наукометричних базах даних** (окрім статей, які враховано у графі 6)	індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection	індексуються в інших наукометричних базах даних** (окрім статей, які враховано у графі 9)												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Підвищення дослідницької спроможності університетів України в умовах війни та повосенного відновлення у контексті імплементації концепції «Відкрита наука» (2021-2023)	32	16	9		1	15	16	11	5			13	19					

Політика та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повосенного відновлення країни (2021-2023)	19	9	9			9	10	6	4			8	11					1
Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни (2021-2023)	31	24	20		2	22	7	7				20	11					
Теоретичні основи і механізми взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України (2023-2024)	28	20	15		1	19	8	4	4			10	18					
Усього	84	59	45		3	56	25	15	10			51	33					1

** EBSCO databases, що підтримують Searchable Cited References (Academic Search Complete, Academic Search Premier, Education Research Complete, Education Source та ін.), Index Copernicus International тощо.

***Внесення показників з 2024 р.

**Продукція, опублікована в ході виконання наукових досліджень у 2023 році
(частина III: тези доповідей)**

Тема наукового дослідження, термін виконання	Кількість тез доповідей (одиниці)											
	усього*	у тому числі за видами науково-практичних заходів:					у тому числі за мовами:					
		всеукраїнські, усього	міжнародні		інші, усього	українська	англійська	німецька	французька	польська	інші (уточнити які)	
			усього	у т.ч. за місцем проведення:								
			в Україні	за кордоном								
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>
Підвищення дослідницької спроможності університетів України в умовах війни та повоєнного відновлення у контексті імплементації концепції «Відкрита наука» (2021-2023)	22	9	13	13			20	2				
Політика та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повоєнного відновлення країни (2021-2023)	13	5	8	6	2		8	4				
Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни (2021-2023)	14	2	12	9	3		12	2				

Теоретичні основи і механізми взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України (2023-2024)	19	7	12	10	2		17	2				
Усього*	63	20	43	36	7		53	10				

* У підсумкових даних необхідно враховувати співавторство.

Таблиця П.6.

Дані щодо найбільш вагомих результатів наукових досліджень у 2023 році

№ з/п	Тема наукового дослідження, вид і термін виконання	Складники та рівні освіти*	Науковий результат дослідження	Назва підготовленої продукції, її вид та обсяг, електронний лінк	Очікуваний соціальний ефект	Сфера впровадження	Споживачі продукції
1.	Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни. Фундаментальне дослідження (2021–2023 рр.)	Вища освіта	Визначено та обґрунтовано механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах, зокрема критерії і показники ефективності, а також підходи до формування політики щодо ефективності освітньої діяльності в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення України. Визначено: 1 закон 4 закономірності, 1 концепція, 1 гіпотеза, 7 тенденцій, 2 моделі, 4 наукові принципи, 10 критеріїв, 1 технологія, 1 поняття.	Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни: <i>монографія</i> / О. Бородієнко, Ю. Вітренко, О. Воробійова, В. Ворона, М. Дебич, О. Кущенко, О. Паламарчук, О. Слюсаренко, Ж. Таланова, В. Ткаченко; за ред. Ж. Таланової. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2023. (11,45 авт. арк). URL: https://ihed.org.ua/publications/ .	Формування прозорих і відкритих механізмів забезпечення ефективності освітньої діяльності на державному та інституційному рівнях (зокрема критеріїв і показників ефективності, а також підходів до формування політики щодо ефективності освітньої діяльності) сприятиме доступу до якісної вищої освіти в Україні шляхом розвитку конкуренції університетів.	Міністерство освіти і науки України, заклади вищої освіти.	Керівники, викладачі та здобувачі вищої освіти університетів, керівники та працівники органів державної влади та відомств, експерти з якості вищої освіти та інші стейкхолдери
2.	Підвищення дослідницької	Вища освіта	Розроблено науково-методичні рекомендації з	Теоретичні та методичні основи модернізації механізмів підвищення	Стимулювання розвитку вітчизняних	Заклади вищої освіти України,	Дослідники, управлінський

	спроможності університетів України в умовах війни та повоєнного відновлення у контексті імплементації концепції «Відкрита наука». Фундаментальне дослідження (2021–2023 рр.)		модернізації механізмів підвищення дослідницької спроможності університетів України у контексті імплементації концепції «Відкрита наука» та повоєнного відновлення України як сильної європейської країни. Визначено: 1 закон, 6 закономірностей, 4 концепції, 7 гіпотез, 18 тенденцій, 5 моделей, 9 наукових принципів, 2 критерії.	дослідницької спроможності університетів України у контексті імплементації концепції «Відкрита наука» та повоєнного відновлення України як сильної європейської країни : <i>монографія</i> / В. Луговий, І. Драч, О. Петрос, В. Зінченко, Ю. Мелков, І. Жилияєв, І. Регейло, О. Слободянюк, Н. Базелюк; за ред. В. Лугового, І. Драч, О. Петрос. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2023. 9 д. а. URL : https://ihed.org.ua/wp-content/	дослідників України шляхом модернізації механізмів підвищення дослідницької спроможності університетів України в умовах війни та повоєнного відновлення у контексті імплементації концепції «Відкрита наука».	Міністерство освіти і науки України	персонал і науково-педагогічні працівники закладів вищої освіти України та інші стейкхолдери
3.	Політика та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повоєнного відновлення країни. Фундаментальне дослідження (2021–2023 рр.)	Вища освіта	Обґрунтовано підходи, принципи та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повоєнного відновлення. Визначено: 2 закони, 5 закономірностей, 4 концепції, 3 гіпотези, 4 тенденції, 1 модель, 3 наукові принципи, 6 критеріїв,	Політика та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повоєнного відновлення : <i>монографія</i> / О. Оржель, М. Бойченко, О. Бульвінська, О. Литовченко, О. Петрос, К. Трима, Л. Червона, Н. Шофолова ; за ред. С. Калашнікової, О. Оржель. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2023. 9,5 авт.арк. URL : https://ihed.org.ua/publications/	Запровадження інституційної культури та політики соціальної відповідальності університетів та сприяння розвитку закладів вищої освіти України на основі реалізації провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду формування політики та реалізації соціальної відповідальності університетів під час	Заклади вищої освіти України, Міністерство освіти і науки України,	Дослідники, управлінський персонал і науково-педагогічні працівники закладів вищої освіти України та інші стейкхолдери

			1 метод, 1 таксономія.		конфліктів, воєнних дій та повоєнного відновлення.		
4.	Теоретичні основи і механізми взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України. Фундаментальне дослідження. (2023–2024 рр.)	Вища освіта	Обґрунтовано теоретичні основи та проаналізовано провідний зарубіжний досвід взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України. Визначено: 10 закономірностей, 1 концепція, 2 гіпотези, 17 тенденцій, 3 наукові принципи.	Теоретичні основи та провідний зарубіжний досвід взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України : <i>препринт (аналітичні матеріали)</i> / Ю. Скиба, О. Жабенко, В. Ковтунець, О. Отич, Л. Червона, Г. Чорнойван, О. Ярошенко ; за ред. Ю. Скиби. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2023. 6,5 авт.арк. URL: https://ihed.org.ua/publications/	Розроблені теоретичні положення для модернізації механізмів взаємодії вищої освіти та ринку праці сприятимуть ефективній взаємодії закладів вищої освіти та роботодавців в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України.	Кабінет Міністрів України, Міністерство освіти і науки України, заклади вищої освіти	Дослідники, управлінський персонал і науково-педагогічні працівники університетів України та інші стейкхолдери

*Дошкільна освіта
Початкова освіта
Базова середня освіта
Профільна середня освіта
Позашкільна освіта,
Спеціалізована освіта
Професійна (професійно-технічна освіта)
Фахова передвища освіта
Вища освіта
Освіта дорослих, у тому числі післядипломна освіта

Таблиця П.7.

Відомості щодо результатів створення та використання об'єктів права інтелектуальної власності

Тема наукового дослідження, термін виконання	Об'єкт права інтелектуальної власності	Отримані свідоцтва про реєстрацію об'єктів авторського права на твір у звітному році (зазначити вихідні дані документу)	Подано заявок на реєстрацію об'єктів авторського права на твір (зазначити вихідні дані документу)	Отримані патенти на винаходи, корисні моделі у звітному році (зазначити вихідні дані документу)	Подано заявок на реєстрацію винаходів, корисних моделей, (зазначити назву, вихідні дані)
Теоретичні основи і механізми розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії та в умовах воєнного стану, 2020-2022 рр.	Монографія «Теоретичні основи і механізми розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії та в умовах воєнного стану» / Ю. Скиба, Г. Чорнойван, О. Жабенко, О. Ярошенко, О. Отич.	Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 117589 від 28.03.2023 р.	Заявка № с202301184 від 27.02.2023 р.	-	-

Таблиця IV.1.

Упровадження результатів наукових досліджень

Тема дослідження ¹	Термін виконання	Упроваджені результати дослідження ²	Об'єкти впровадження результатів дослідження ³	Інформація щодо розміщення в Електронній бібліотеці НАПН України ⁴	
				Електронна адреса видання в Електронній бібліотеці НАПН України	Кількість завантажень з Електронної бібліотеки НАПН України
1	2	3	4	5	6
За 2023 рік ⁵					
Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни	2021–2023	Теоретичні основи політики та механізмів забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах у контексті євроінтеграції : <i>препринт (аналітичні матеріали)</i> / О. Базелюк, Ю. Вітренко, О. Воробйова, В. Ворона, М. Дебич, О. Паламарчук, О. Слюсаренко, Ж. Таланова; за ред. Ж. Таланової. Електронне видання. Київ : Ін-т вищої освіти НАПН України, 2021. 192 с. : наукова продукція	МОН України, НАПН України, ЗВО – 7, ІВО НАПН України	http://lib.iitta.gov.ua/732755/	2
		Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення України : <i>препринт (аналітичні матеріали)</i> / О. Бородієнко, Ю. Вітренко, В. Ворона, М. Дебич, О. Паламарчук, О. Слюсаренко, Ж. Таланова; за ред. Ж. Таланової. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2022. 148 с. : наукова продукція	МОН України, НАПН України, Комітет ВРУ з питань освіти, науки та інновацій, ІВО НАПН України	https://lib.iitta.gov.ua/737516/1/diyalnist-univ_2022-148p.pdf	7
		Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни: <i>монографія</i> /	Міністерство освіти і науки України, НАПН України, ЗВО	–	–

		О. Бородієнко, Ю. Вітренко, О. Воробйова, В. Ворона, М. Дебич, О. Кущенко, О. Паламарчук, О. Слюсаренко, Ж. Таланова, В. Ткаченко; за ред. Ж. Таланової. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2023. наукова продукція			
Підвищення дослідницької спроможності університетів України в умовах війни та повоєнного відновлення у контексті імплементації концепції «Відкрита наука»	2021–2023	Теоретичні основи підвищення дослідницької спроможності університетів України в контексті імплементації концепції «Відкрита наука» : <i>препринт (аналітичні матеріали)</i> / В. Луговий, І. Драч, О. Петроє, В. Зінченко, Ю. Мелков, І. Жилиєв, І. Регейло, Н. Базелюк, В. Камишин; за ред. В. Лугового, О. Петроє. Електронне видання. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2021. 206 с. : наукова продукція	МОН України, НАПН України, ЗВО – 7, ІВО НАПН України	https://lib.iitta.gov.ua/731330/	24
		Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду з підвищення дослідницької спроможності університетів України в умовах війни та повоєнного відновлення у контексті імплементації концепції «Відкрита наука» : <i>препринт (аналітичні матеріали)</i> / В. Луговий, І. Драч, О. Петроє, В. Зінченко, Ю. Мелков, І. Жилиєв, І. Регейло, В. Камишин, Н. Базелюк; за ред. В. Лугового, О. Петроє. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2022. 147 с. : наукова продукція	МОН України, НАПН України, ІВО України	https://lib.iitta.gov.ua/734201/	49
		Теоретичні та методичні основи модернізації механізмів підвищення дослідницької спроможності університетів України у контексті імплементації концепції «Відкрита наука» та повоєнного відновлення України як сильної європейської країни : <i>монографія</i> / В. Луговий, І. Драч, О. Петроє, В. Зінченко, Ю. Мелков, І. Жилиєв, І. Регейло, О. Слободянюк, Н. Базелюк; за ред. В. Лугового, І. Драч, О. Петроє. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2023. 9 д. а. ^ наукова продукція	МОН України, НАПН України, ЗВО	–	–
Політика та механізми реалізації	2021–2023	Теоретичні основи реалізації соціальної відповідальності університетів : <i>препринт (аналітичні матеріали)</i> / І. Власова, С. Калашнікова, О. Оржель,	МОН України, НАК України, Мінекономіки,		9

соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повоєнного відновлення країни		В. Рябченко, К. Трима, Л. Червона; за заг. ред. С. Калашнікової та О. Оржель. Електронне видання. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2021. 161 с. : наукова продукція	НАПН України, ЗВО – 6.		
		Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо реалізації соціальної відповідальності університетів під час конфліктів, воєнних дій та повоєнного відновлення: <i>препринт (аналітичні матеріали)</i> / Є. Балджи, І. Власова, С. Калашнікова, В. Ковтунець, О. Литовченко, О. Оржель, В. Рябченко, К. Трима, Л. Червона, Н. Шофолова; за ред. С. Калашнікової та О. Оржель. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2022. 145 с. : наукова продукція	МОН України, НАПН України, ЗВО – 2	https://lib.iitta.gov.ua/736994/	10
		Політика та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повоєнного відновлення : монографія / О. Оржель, М. Бойченко, О. Бульвінська, О. Литовченко, О. Петроє, К. Трима, Л. Червона, Н. Шофолова ; за ред. С. Калашнікової, О. Оржель. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2023. 9,5 авт.арк. наукова продукція	МОН України, ЗВО	–	–
		Соціальна відповідальність у закладах вищої освіти України: результати соціологічного опитування : <i>аналітичний звіт</i> / О. Оржель, О. Петроє, Н. Шофолова, О. Литовченко; за наук. ред. О. Петроє. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2023.	МОН України, ЗВО	–	–
За 2022 рік ⁶					
Теоретичні основи і механізми розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення	2020–2022	Теоретичні основи розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії : <i>препринт (аналітичні матеріали)</i> (І частина) / авт. кол.: О. Жабенко, В. Муромець, І. Регейло, Ю. Скиба, Г. Чорнойван, О. Ярошенко ; за ред. Ю. Скиби. Київ : ІВО НАПН України, 2020. 113 с.: наукова продукція	МОН України, НАПН України, ЗВО, ІВО НАПН України	https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/728038	20

інституційної автономії та в умовах воєнного стану	Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду з розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів : препринт (аналітичні матеріали) (II частина) / авт. кол.: Ю. Скиба, Г. Чорнойван, О. Жабенко, О. Ярошенко, О. Отич, С. Мельник; за ред. Ю. Скиби. Електронне видання. Київ : ІВО НАПН України, 2021. 122 с. : наукова продукція	МОН України, НАПН України, ЗВО – 7, ІВО НАПН України	https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/729669	48
	Теоретичні основи і механізми розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії та в умовах воєнного стану : монографія / авт. кол.: Ю. Скиба, Г. Чорнойван, О. Жабенко, О. Ярошенко, О. Отич ; за ред. Ю. Скиби. Електронне видання. Київ : ІВО НАПН України, 2022. наукова продукція	КМУ України, МОН України, НАПН України, ЗВО – 3, ІВО НАПН України	https://lib.iitta.gov.ua/734226/	31

¹ Зазначаються теми наукових досліджень, завершені у звітному та році, що передує звітному.

² Зазначаються усі результати, отримані за завершеними впродовж звітного та року, що передує звітному, дослідженнями (вид і назва (бібліографічний опис видання): офіційна, наукова, виробничо-практична, навчальна (у тому числі засоби навчання), довідкова продукція).

³ Об'єкти впровадження зазначаються для кожного результату наукового дослідження. Вказується лише кількість закладів і установ за типами. Наприклад: ЗЗСО – 7; ЗВО – 112; Обласні наукові бібліотеки – 15; ІППО – 20 тощо.

⁴ Вказується електронна адреса видання в Електронній бібліотеці НАПН України та кількість завантажень.

⁵ За звітний рік.

⁶ За рік, що передує звітному. Вказується загальна (за 2 роки) кількість об'єктів упровадження (закладів і установ за типами).

Таблиця IV.2

Упровадження результатів наукових досліджень за видами продукції (одиниць)

Тема дослідження ¹	Термін виконання	Результати наукових досліджень ²																				Всього результатів наукових досліджень			
		Офіційна		Наукова продукція		Виробничо-практична		Навчальна продукція		Довідкова продукція		Електронні ресурси		Державні стандарти освіти, навчальні плани		Аналитичні матеріали, матеріали до державних доповідей		Експертні висновки		Рекомендації міжнародних, всеукраїнських конференцій				Розпочато досліджень за результатами завершених наукових досліджень	
		підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
За 2023 рік ³																									
Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни	2021–2023			3	2																			3	2
Підвищення дослідницької спроможності університетів України в умовах війни та повосного відновлення у контексті імплементації концепції «Відкрита наука»	2021–2023			3	2																			3	2

Політика та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повоєнного відновлення країни	2021–2023			4	2																	4	2	
За 2022 рік ⁴																								
Теоретичні основи і механізми розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії та в умовах воєнного стану	2020–2022			3	3																		3	3
Усього				13	9																		13	9

¹ Зазначаються теми наукових досліджень, завершені у звітному та році, що передує звітному.

² Наводяться кількісні дані за кожною темою наукового дослідження.

³ За звітний рік.

⁴ За рік, що передує звітному.

Таблиця IV.3.

Динаміка впровадження результатів наукових досліджень

Тема дослідження, термін виконання ¹	Упроваджені результати дослідження ²	Кількість завантажень з Електронної бібліотеки НАПН України (станом на 31 грудня року, що передує звітному) ³	Кількість завантажень з Електронної бібліотеки НАПН України (станом на 31 грудня звітного року) ⁴	Динаміка кількості завантажень з Електронної бібліотеки НАПН України (станом на 31 грудня звітного року) ⁵
1	2	3	4	5
Теоретичні основи і механізми розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії та в умовах воєнного стану	Теоретичні основи розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії : препринт (аналітичні матеріали) (I частина) / авт. кол.: О. Жабенко, В. Муромець, І. Регейло, Ю. Скиба, Г. Чорнойван, О. Ярошенко ; за ред. Ю. Скиби. Київ : ІВО НАПН України, 2020. 113 с.	17	20	3
	Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду з розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів : препринт (аналітичні матеріали) (II частина) / авт. кол.: Ю. Скиба, Г. Чорнойван, О. Жабенко, О. Ярошенко, О. Отич, С. Мельник; за ред. Ю. Скиби. Електронне видання. Київ : ІВО НАПН України, 2021. 122 с.	24	48	24
	Теоретичні основи і механізми розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії та в умовах воєнного стану : монографія / авт. кол.: Ю. Скиба, Г. Чорнойван, О. Жабенко, О. Ярошенко, О. Отич ; за ред. Ю. Скиби. Електронне видання. Київ : ІВО НАПН України, 2022.	–	31	31

¹ Зазначаються теми наукових досліджень, завершених у році, що передує звітному.

² Зазначаються усі результати, отримані за дослідженнями, завершеними у році, що передує звітному (вид і назва (бібліографічний опис видання): офіційна, наукова, виробничо-практична, навчальна (у тому числі засоби навчання), довідкова продукція).

³ Зазначається загальна кількість завантажень результатів наукових досліджень станом на 31 грудня року, що передує звітному. Кількість завантажень вказується для кожного результату наукового дослідження.

⁴ Зазначається загальна кількість завантажень результатів наукових досліджень станом на 31 грудня звітного року з урахуванням кількості завантажень в році, що передує звітному. Кількість завантажень вказується для кожного результату наукового дослідження.

⁵ Зазначається кількість завантажень результатів дослідження лише у звітному році без урахування кількості завантажень в році, що передує звітному.

**Наукові періодичні видання,
засновником або співзасновником яких є Інститут вищої освіти НАПН України**

**Науковий часопис
«Філософія освіти. Philosophy of Education»**

Назва періодичного видання іншою мовою (мовами)	Philosophy of Education
Засновник (співзасновники)	Інститут вищої освіти НАПН України, Національний педагогічний університет ім. М.П.Драгоманова
Рік заснування	2005
Тематична спрямованість – спеціальності, за якими видання публікує наукові праці	Філософія освіти (онтологія, епістемологія, аксіологія, антропологія, соціальна філософія освіти), методологія освітніх досліджень, вітчизняна та зарубіжна історія філософсько-освітньої думки, освітні стратегії і практики в епоху глобалізації та інформаційно-комунікаційної революції, проблеми взаємин освіти, науки і релігії, політика реформування української освіти
Періодичність	Два номери на рік
Сфера розповсюдження (місцева, регіональна, загальнодержавна, зарубіжна)	Вищі освітні та наукові заклади України, інтернет, міжнародні науково-метричні бази даних
Мова (мови) видання:	Українська (окремі публікації англійською мовою)
– статті	Українська (окремі публікації англійською мовою)
– анотації	Українська, англійська
Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації: серія, номер свідоцтва, дата реєстрації (для друкованих періодичних видань)	Серія КВ № 20044 – 9844 Р від 17.05.2013 р.
Внесення до Переліку наукових фахових видань України: дата і номер наказу МОН України, категорія, галузь науки, галузь знань, спеціальність / спеціальності	Наказ МОН України від 17 березня 2020 р. № 409, Галузь знань – 03 Гуманітарні науки, Спеціальність – 033 Філософія
Міжнародний стандартний номер/номері періодичного видання: ISSN Print, ISSN Online, ISSN-L	ISSN 2309-1606 (print) ISSN 2616-7662 (online)
Головний редактор: прізвище та ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада, установа/заклад, країна, ORCID iD	<i>Бойченко Михайло Іванович</i> – доктор філософських наук, професор, старший дослідник, виконуючий обов'язки завідувача кафедри української філософії і культури Київського національного університету імені Тараса Шевченка, провідний науковий співробітник Інституту вищої освіти НАПН України, Україна, https://orcid.org/0000-0003-1404-180X

Заступники головного редактора: прізвище та ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада, установа/заклад, країна, ORCID iD	<i>Зінченко Віктор Вікторович</i> – доктор філософських наук, старший науковий співробітник, головний науковий співробітник Інституту вищої освіти НАПН України, Україна, https://orcid.org/0000-0001-9729-6861 <i>Кулмасьова Марія Дмитрівна</i> – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, Україна, https://orcid.org/0000-0002-0603-0986
Відповідальний секретар: прізвище та ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада, установа/заклад, країна, ORCID iD	<i>Мелков Юрій Олександрович</i> – доктор філософських наук, старший дослідник, головний науковий співробітник відділу дослідницької діяльності університетів Інституту вищої освіти НАПН України, Україна, https://orcid.org/0000-0002-8186-0357
Загальна кількість членів редакційної колегії, з них іноземних членів (країни іноземних членів)	20, з них іноземних членів 7 (США, Німеччина, Швеція, Хорватія, Греція), також до наукової ради входить 11, з них іноземних членів 5 (США, Німеччина, Польща)
Веб-сайт видання	https://philosopheducation.com
Наявність у статей DOI (вказати префікс і незмінну частину суфікса)	https://doi.org/10.31874/2309-1606
Перелік наукометричних і реферативних баз даних, до яких включено видання: назва бази, рік включення	CITEFACTOR (2015) MIAR (2015) ROAR (Registry of Open Access Repositories) (2015) OCLC WorldCat (2015) ERIH PLUS (European Reference Index for the Humanities and Social Sciences) (2017) GoogleScholar (2016) BASE (індексація в базі) Ulrichsweb (база даних Ulrich's Periodicals Directory) CrossRef PhilPapers (2020) DOAJ (Directory of Open Access Journals)
Перелік інших баз даних, до яких включено видання: назва бази, рік включення	DSpace at library NPU Dragomanova ENPUIR (2005) Наукова періодика України Філософія в Україні Бібліометрика української науки OUCI (<i>Open Ukrainian Citation Index</i>) (2020)
Контактні дані редакції: поштова та електронна адреси, телефон	01014 Київ, вул. Бастіонна, 9, Інститут вищої освіти НАПН України, к. 902. E-mail: fil.ed@ihed.org.ua (044) 286-64-02
Кількість випусків у звітному році, з них об'єднаних випусків	2 – видано, об'єднаних немає
Середній тираж (наклад) видання у звітному році (для друкованих періодичних видань)	300

Зміни, що відбулися у звітному році	Зміни у редколегії: зі складу редколегії виведено В. І. Рябченка та С. В. Курбатова; до складу редколегії введено П. Ю. Сауха (Київ), Л. М. Червону (Київ), Н. В. Радіонову (Харків)
Додаткові відомості	<p>Наукометричні показники, міжнародна індексація журналу «Філософія освіти. Philosophy of Education»:</p> <p>h-index – 29</p> <p>h5-index – 18</p> <p>i10-індекс – 105</p> <p>Індекс Герфіндаля-Гіршмана за організаціями авторів – 1016</p> <p>Індекс Герфіндаля-Гіршмана по цитуючим журналам – 1667</p> <p>RG Journal Impact – 0.81 (2015 / 2016 RG Journal Impact – 0.81; 2022 / 2023 RG Journal Impact – 0.81)</p> <p>Journal IF/Impact Factor Search 2015 – 0.444</p> <p>Journal IF/ Impact Factor Search 2016/2017 – 0.805</p> <p>Journal IF/ Impact Factor Search 2022/2023 – 0.805</p> <p>Index Papers – 21620</p> <p>Індекс Джині – 0.87</p> <p>Середній рівень Гіршу авторів – 13,8</p>

**Міжнародний науковий журнал
«Університети і лідерство»**

Назва періодичного видання іншою мовою (мовами)	International Scientific Journal of Universities and Leadership
Засновник (співзасновники)	Інститут вищої освіти НАПН України
Рік заснування	2015 р.
Тематична спрямованість – спеціальності, за якими видання публікує наукові праці	011 Освітні, педагогічні науки
Періодичність	2 рази на рік
Сфера розповсюдження (місцева, регіональна, загальнодержавна, зарубіжна)	–
Мова (мови) видання:	–
– статті	українська, англійська
– анотації	українська, англійська
Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації: серія, номер свідоцтва, дата реєстрації (для друкованих періодичних видань)	–
Внесення до Переліку наукових фахових видань України: дата і номер наказу МОН України, категорія, галузь науки, галузь знань, спеціальність / спеціальності	Категорія «Б», спеціальність «011 Освітні, педагогічні науки» (наказ МОН України від 17 березня 2020 р. № 409)
Міжнародний стандартний номер/номери періодичного видання: ISSN Print, ISSN Online, ISSN-L	ISSN Online 2520-6702
Головний редактор: прізвище та ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада, установа/заклад, країна, ORCID iD	Луговий Володимир, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України, перший віцепрезидент Національної академії педагогічних наук України, член Національної команди експертів з реформування вищої освіти, Україна, ORCID iD 0000-0003-1650-066X
Заступники головного редактора: прізвище та ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада, установа/заклад, країна, ORCID iD	Калашнікова Світлана, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, радник при дирекції Інституту вищої освіти Національної академії педагогічних наук України, член Національної команди експертів з реформування вищої освіти, Україна, ORCID iD 0000-0002-3836-1915
Відповідальний секретар: прізвище та ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада, установа/заклад, країна, ORCID iD	Червона Леся, кандидат філософських наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу взаємодії вищої освіти і ринку праці Інституту вищої освіти Національної академії педагогічних наук України, Україна, ORCID iD 0000-0002-3036-3668
Загальна кількість членів редакційної колегії, з них	20 членів редакційної колегії, з них 5 іноземних членів (Литва, Фінляндія)

іноземних членів (країни іноземних членів)	
Веб-сайт видання	ul-journal.org
Наявність у статей DOI (вказати префікс і незмінну частину суфікса)	10.31874/2520-6702
Перелік наукометричних і реферативних баз даних, до яких включено видання: назва бази, рік включення	<ul style="list-style-type: none"> – Directory of Open Access Journals (DOAJ), 2020 р. – Educational Research Abstracts Online (ERA), 2021 р. – Library of Science (University of Warsaw), 2021 р. – Index Copernicus International World of Journals, 2020 р. – Index Copernicus International Journals Master List, 2020 р. – Google Scholar, 2020 р. створення окремого профілю видання – Crossref – Open Ukrainian Citation Index (OUCI) – Dimensions – Unpaywall
Перелік інших баз даних, до яких включено видання: назва бази, рік включення	<ul style="list-style-type: none"> – Наукова періодика України (Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського), 2019 р. – Directory of Open Access Scholarly Resources (ROAD), 2020 р. – OCLC WorldCat
Контактні дані редакції: поштова та електронна адреси, телефон	01014, м. Київ, вул. Бастіонна 9, к. 905 ul_editor@ukr.net (044) 286 68 04; (067) 907 95 87
Кількість випусків у звітному році, з них об'єднаних випусків	2/–
Середній тираж (наклад) видання у звітному році (для друкованих періодичних видань)	–
Зміни, що відбулися у звітному році	–
Додаткові відомості	У звітному році редакційним штатом видання пройдено EASE Editorial School for Journal Editors (травень-червень 2023 р., Великобританія), прослухано низку тематичних вебінарів.

Організація та проведення науково-практичних масових заходів (одиниць)

Організація та проведення масових заходів	Види масових заходів																Усього	у тому числі міжнародні
	з'їзди, конгреси		симпозіуми, форуми		конференції		наукові семінари		педагогічні читання		круглі столи		виставки		інші види заходів			
	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Масові заходи, включені до Плану НАПН України					2	2					1				2		5	2
Усього																		
Масові заходи, включені до Плану Інституту вищої освіти НАПН України					4	3					4				4	2	12	5
Усього					6	5					5				6	2	17	7

Участь у науково-практичних масових заходах (одиниць)*

Назви структурних підрозділів	Види масових заходів																Усього	у тому числі міжнародні
	з'їзди, конгреси		симпозіуми, форуми		конференції		наукові семінари		педагогічні читання		круглі столи		виставки		інші види заходів			
	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Відділ дослідницької діяльності університетів			2	2	24	20	3	2	1		8				13	5	51	29
Відділ взаємодії університетів та суспільства					11	8					3				6	4	20	12
Відділ забезпечення якості вищої освіти					18	15	2	2			5				9		34	17
Відділ взаємодії вищої освіти та ринку праці			3	2	18	11	4				9				9	1	43	14
Усього			5	4	62	49	8	4	1		17				32	8	125	65

* Проведених іншими установами, організаціями, закладами.

Підготовка здобувачів на науковому рівні вищої освіти

№ з/п	Шифр і назва спеціальності	Наукові консультанти	Чисельність докторантів (на початок року)			Випуск								Відраховано		Прийом			Чисельність докторантів (на кінець звітного року)			Чисельність здобувачів		
			за державним замовленням	на умовах контракту	всього	за державним замовленням				на умовах контракту				всього	за державним замовленням	за державним замовленням	на умовах контракту	всього	за державним замовленням	на умовах контракту	всього			
						всього	із захистом дисертацій	з поданням до захисту	ефективність роботи (у %)	всього	із захистом дисертацій	з поданням до захисту	ефективність роботи (у %)											
1.	011 – освітні, педагогічні науки	1	1	-	1	-	-	-	0	-	-	-	0	1в	1в	-	1	1	-	1	1	-	-	-
УСЬОГО:			1	1	-	1	-	-	-	0	-	-	-	0	1в	1в	-	1	1	-	1	1	-	-

Докторантура:

в - відраховано до завершення терміну навчання

Таблиця VII.1.3.

**Підготовка здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти
(прийом аспірантів)**

№ з/п	Шифр і назва спеціальності	Наукові керівники		Прийом							Загальна чисельність аспірантів (на кінець року)						Загальна чисельність здобувачів	
		докт.н., проф./с.н.с., доц.	канд.н., ст.н.с./доц.	за державним замовленням			на умовах контракту			РАЗОМ	за державним замовленням			на умовах контракту				РАЗОМ
				всього	з відривом від виробництва	без відриву від виробництва	всього	з відривом від виробництва	без відриву від виробництва		всього	з відривом від виробництва	без відриву від виробництва	всього	з відривом від виробництва	без відриву від виробництва		
1.	<i>Освіта/педагогіка</i>																	
	011 - Освітні, педагогічні науки	8	-	-	-	-	3+1	-	3+1a	3+1a	2	2	-	6	-	6	8	-
	УСЬОГО	8	-	-	-	-	3+1	-	3+1a	3+1a	2	2	-	6	-	6	8	-

Аспірантура:

a – поновлено після академічної перерви у навчанні

Таблиця VII.1.4.

**Працевлаштування аспірантів та докторантів,
які навчалися за державним замовленням**

№ з/п	Шифр і назва спеціальності	Аспіранти/Докторанти			Працевлаштування							Усього	Не працюють
		Усього	З відривом від виробництва	Без відривом від виробництва	у підвідомчих установах НАПН	У закладах освіти			Інших установах, організаціях				
						Державні	Іншої форми власності		Державні	Іншої форми власності			
							Комунальні	Приватні		Комунальні	Приватні		
АСПІРАНТИ													
1.	<i>Освіта/педагогіка</i>			-									
	011 – освітні, педагогічні науки	2	2	-	-	1	1	-	-	-	-	2	-
	УСЬОГО:	2	2	-	-	1	1	-	-	-	-	2	-
ДОКТОРАНТИ													
1.	<i>Освіта/педагогіка</i>												
	011 – освітні, педагогічні науки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	УСЬОГО:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

**Впровадження та застосування гендерно орієнтованого підходу
у підготовці наукових і науково-педагогічних кадрів**

№ з/п	Показники	За державним замовленням	На умовах контракту	Усього
1.	Приєм аспірантів	-	3	3
2.	Кількість жінок прийнятих до аспірантури	-	3	3
3.	Питома вага жінок прийнятих до аспірантури від загальної кількості прийому	-	100	100
4.	Випуск аспірантів	2	3	5
5.	Кількість жінок, які завершили навчання в аспірантурі	1	3	4
6.	Питома вага жінок, які завершили навчання в аспірантурі від загальної кількості випуску	50	100	80
7.	Приєм докторантів	-	1	1
8.	Кількість жінок прийнятих до докторантури	-	1	1
9.	Питома вага жінок прийнятих до докторантури від загальної кількості прийому	-	100	100
10.	Випуск докторантів	-	-	-
11.	Кількість жінок, які завершили навчання у докторантурі (з числа випуску)	-	-	-
12.	Питома вага жінок, які завершили навчання у докторантурі від загальної кількості випуску	-	-	-

Кількісний і якісний склад наукових працівників
(станом на 31 грудня 2023 року)

Посади	Усього наукових працівників*	із них						сумісники	за віковими категоріями				
		докторів наук		кандидатів наук		без наукового ступеня			до 35 років	35-50 років	50-60 років	60-70 років	понад 70 років
		усього	у т.ч. за основним місцем роботи	усього	у т.ч. за основним місцем роботи	усього	у т.ч. за основним місцем роботи						
Директор	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	
Заступники директора	2	2	2	0	0	0	0	0	0	2	0	0	
Учений секретар	1	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	
Радник	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	
Завідувачі структурних підрозділів (лабораторій, відділів)	4	1	1	3	3	0	0	0	1	3	0	0	
Головні наукові співробітники	10	10	8	0	0	0	0	2	2	4	1	3	
Провідні наукові співробітники	3	1	0	2	2	0	0	1	1	0	1	1	
Старші наукові співробітники	9	0	0	9	8	0	0	1	6	2	0	0	
Наукові співробітники	1	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	
Молодші наукові співробітники	2	0	0	0	0	2	1	1	1	0	0	0	
Усього	34	16	13	15	14	3	2	5	13	12	3	4	

* Якщо одна й та ж особа займає 1,5 шт.од., у графі «Усього» цей показник зазначається лише один раз.

Дані про професійні кваліфікації наукових працівників
(станом на 31 грудня 2023 року)

Посади	Усього наукових працівників	За вченими званнями					Почесні звання	
		академік*	член-кореспондент*	професор	доцент	старший науковий співробітник/старший дослідник	заслужений діяч, працівник тощо	лауреат Державної премії
Директор	1	0	0	1	0	0	0	0
Заступники директора	2	0	0	0	1	1	0	0
Учений секретар	1	0	0	0	0	0	0	0
Радник	1	0	1-НАПН	1	0	0	1	0
Завідувачі структурних підрозділів (лабораторій, відділів)	4	0	0	1	1	1	0	0
Головні наукові співробітники	10	2-НАПН	1-НАПН	4	1	5	5	0
Провідні наукові співробітники	3	0	0	1	2	0	1	0
Старші наукові співробітники	9	0	0	0	0	4	0	0
Наукові співробітники	1	0	0	0	0	0	0	0
Молодші наукові співробітники	2	0	0	0	0	0	0	0
Усього	34	2	2	8	5	11	7	0

* Указати академіком або членом-кореспондентом, якої Академії є співробітник

ЧАСТИНА II

АНОТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК НАУКОВИХ РОЗРОБОК, РЕКОМЕНДОВАНИХ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ

НАУКОВА ПРОДУКЦІЯ

Видання

Монографії

Теоретичні та методичні основи модернізації механізмів підвищення дослідницької спроможності університетів України у контексті імплементації концепції «Відкрита наука» та повоєнного відновлення України як сильної європейської країни

Луговий В., Драч І., Петроє О., Зінченко В., Мєлков Ю., Жилиєв І., Регейло І., Слободянюк О., Базелюк Н.

У монографії представлено результати виконання наукового дослідження за темою «Підвищення дослідницької спроможності університетів України в умовах війни та повоєнного відновлення у контексті імплементації концепції «Відкрита наука» (державний реєстраційний № 0122U200775).

У розділах монографії відображено тенденції та механізми інтеграції освітньої і дослідницької діяльності університетів в умовах відкритої науки та в контексті інноваційного, високотехнологічного повоєнного відновлення України як сильної європейської країни; обґрунтовано важливість формування та реалізації політик і процедур імплементації концепції «Відкрита наука» в університетах для збереження/відновлення дослідницького потенціалу університетів; наголошено на необхідності підвищення відповідальності дослідницької діяльності університетів, важливості врахування нових тенденцій НТР та трансформації систем науки, освіти і механізмів дослідницької діяльності у парадигмі стійкого суспільного розвитку. Розкрито зміст ціннісних вимірів демократизації наукової діяльності у контексті імплементації концепції «Відкрита наука», регулювання відкритості дослідницької діяльності університетів в XXI столітті, модернізації механізмів оцінювання дослідницької діяльності університетів та забезпечення дослідницької доброчесності у контексті імплементації концепції «Відкрита наука». Висвітлено результати анкетного опитування «Відкрита наука в закладах вищої освіти України», які віддзеркалюють особливості забезпечення в українських університетах дослідницької е-інфраструктури відкритої науки. Запропоновано методичні рекомендації з модернізації механізмів підвищення дослідницької спроможності університетів України у контексті імплементації концепції «Відкрита наука» та повоєнного відновлення України як сильної європейської країни.

Адресовано представникам університетської спільноти, усієї когорти науково-педагогічних і наукових працівників закладів вищої освіти, академічних, наукових організацій та установ, фахівців фінансуючих структур, громадськості, а також публічним службовцям різних гілок і рівнів влади, що опікуються науковою і науково-технічною діяльністю та вищою освітою в Україні.

Теоретичні та методичні основи модернізації механізмів підвищення дослідницької спроможності університетів України у контексті імплементації концепції «Відкрита наука» та повоєнного відновлення України як сильної європейської країни: монографія / В. Луговий, І. Драч, О. Петроє, В. Зінченко, Ю. Мєлков, І. Жилиєв, І. Регейло,

О. Слободянюк, Н. Базелюк; за ред. В. Лугового, І. Драч, О. Петроє. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2023.

Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни

Бородієнко О., Вітренко Ю., Воробйова О., Ворона В., Дебич М., Кущенко О., Паламарчук О., Слюсаренко О., Таланова Ж., Ткаченко В.

Монографію підготовлено за результатами виконання третього етапу наукового дослідження за темою «Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни» колективом вчених відділу забезпечення якості вищої освіти Інституту вищої освіти НАПН України.

У роботі представлено механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах, використовуючи результати аналізу провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду, зокрема визначено критерії і показники ефективності, а також підходи до формування політики щодо ефективності освітньої діяльності в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення України, що охоплюють управлінський, економічний, нормативно-правовий, міжнародний, програмно-освітній, інформаційно-цифровий, дослідницько-освітній, викладацький виміри освітньої діяльності.

Упровадження монографії сприятиме залученню розробників освітньої політики, науковців, викладачів і аспірантів до міжнародного досвіду щодо забезпечення ефективності освітньої діяльності та його застосування в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни.

Видання буде корисним для розробників освітньої політики, дослідників, керівників, викладачів і здобувачів вищої освіти закладів вищої освіти викладачів, а також інших зацікавлених осіб.

Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни: монографія / О. Бородієнко, Ю. Вітренко, О. Воробйова, В. Ворона, М. Дебич, О. Кущенко, О. Паламарчук, О. Слюсаренко, Ж. Таланова, В. Ткаченко. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2023.

Політика та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повоєнного відновлення: монографія

Оржель О., Бойченко М., Петроє О., Трима К., Шофолова Н., Червона Л., Бульвінська О., Литовченко О.

Монографію присвячено соціальній відповідальності університетів, обґрунтовано зростання соціальної відповідальності університетів в умовах знанневого суспільства, під час воєнного стану та повоєнного відновлення; окреслено ключові напрями реалізації соціальної відповідальності університетів; запропоновано концепцію університетської політики соціальної відповідальності, доповнену механізмом її реалізації; представлено результати соціологічного опитування «Соціальна відповідальність у закладах вищої освіти України: стан та особливості реалізації в умовах війни та повоєнного відновлення»; узагальнено погляди та ставлення до соціальної відповідальності студентів, персоналу, керівництва ЗВО.

Монографія стане у нагоді експертам, дослідникам і практикам, зацікавленим у модернізації вищої освіти, посиленні соціальної ролі університетів, їх залученні до глибинних структурних трансформацій у сфері вищої освіти, сприянні структурних реформ у різних секторах економіки.

Для розробників освітньої політики, науковців, керівників закладів освіти, викладачів і студентів закладів вищої освіти.

Політика та механізми реалізації соціальної відповідальності університетів України в умовах війни та під час повоєнного відновлення: монографія / О. Оржель, М. Бойченко, О. Петро, К. Трима, Н. Шофолова, Л. Червона, О. Бульвінська, О. Литовченко; за ред. С. Калашнікової та О. Оржель. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2023.

Препринти (аналітичні матеріали)

Теоретичні основи та провідний зарубіжний досвід взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України

Скиба Ю., Жабенко О., Ковтунець В., Отич О., Червона Л., Чорнойван Г., Ярошенко О.

В аналітичних матеріалах (препринті) досліджуються теоретичні основи та провідний зарубіжний досвід взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України. Аналізується стан взаємодії вищої освіти та ринку праці в Україні до початку воєнних дій, а також фактори, що впливають на її трансформацію в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення. Висвітлюється досвід провідних зарубіжних країн у сфері взаємодії вищої освіти та ринку праці. Описуються сучасні тенденції на світовому ринку праці та обґрунтовуються наслідки їх впливу на вищу освіту. На основі аналізу теоретичних основ та зарубіжного досвіду пропонуються рекомендації щодо вдосконалення взаємодії вищої освіти та ринку праці в Україні в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення.

Упровадження аналітичних матеріалів сприятиме покращенню взаємодії вищої освіти та ринку праці, вдосконаленню системи вищої освіти України, підвищенню конкурентоспроможності випускників закладів вищої освіти.

Для розробників освітньої політики, науковців, керівників закладів освіти, викладачів закладів вищої освіти.

Теоретичні основи та провідний зарубіжний досвід взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України : препринт (аналітичні матеріали) / Ю. Скиба, О. Жабенко, В. Ковтунець, О. Отич, Л. Червона, Г. Чорнойван, О. Ярошенко ; за ред. Ю. Скиби. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2023.